

PJ5259

.W76

10101

W7

0 354

Division PJ5259
 Section W76
 No.

C. A. A. M.

Chaldäisches
L e s e b u c h,

aus den

Targumim des alten Testaments

ausgewählt,

mit

erläuternden Anmerkungen und einem vollständigen
Wortregister versehen

von

Dr. Georg Benedict Winer,
drittem ordentlichen Prof. der Theol. auf der Universität
Erlangen.

L e i p z i g,
b e i C. H. F. H a r t m a n n.
1 8 2 5.

V o r r e d e.

Als ich meine chaldäische Sprachlehre beendigte, war ich nicht gesonnen, auch ein chaldäisches Lesebuch folgen zu lassen. Indess wünschte der Herr Verleger ein solches der Grammatik beizufügen, und ich überzeugte mich auch selbst während der im Sommerhalbjahr 1824 über letztere gehaltenen Vorlesungen, dass es für mich erwünscht sein müsse, eine nach eigenem Plane ausgewählte und mit den nöthigen Rückweisungen auf die Grammatik versehene Chrestomathie aus den chaldäischen Paraphrasen des A. T. zu besitzen. Ich habe nun versucht, eine solche zusammenzustellen, und hoffe, dass man sie auch neben den schon vorhandenen nicht ganz überflüssig finden werde. Mein Absehen war besonders darauf gerichtet, den jungen Lesern Proben aus *allen* wichtigen Targumim und so zu sagen eine Beispielsammlung zu dem Abschnitt der A. T. Isagogik zu geben, der von diesen oft zu hoch oft aber auch zu gering geachteten Ueberresten altjüdischer Exegese handelt, und ich suchte für das Studium eine

Stufenfolge dadurch zu gewinnen, dass ich theils die Lesestücke nach Maassgabe ihrer grössern oder geringern Schwierigkeit auf einander folgen, theils in den Anmerkungen die Nachhülfe immer spärlicher eintreten liess, theils zuletzt einige unpunktirte Abschnitte beifügte, welche die Aufmerksamkeit ganz vorzüglich anregen und beschäftigen können. Die Anmerkungen sollten mit Ausschluss alles rein Lexikalischen nur die schwerern Formen und Constructionen durch Verweisung auf die Grammatik aufklären und das fürs Verständniss unentbehrliche Historische an die Hand geben. Andeutungen, wie glücklich oder unglücklich der Targumist seinen Text ausgelegt habe, schloss ich von meinem Plane aus und glaubte sie der eigenen Forschung der jungen Leser überlassen zu müssen. Auf das Wortregister habe ich alle Aufmerksamkeit zu wenden gesucht; ich hätte es sehr erweitern können, wenn ich weitschichtige Vergleichenungen anderer Dialekte hätte anstellen wollen.

Erlangen, im Mai 1825.

W.

Inhalt.

I. Punktirte Abschnitte.

	Seite
1. Kurze Sätze zur ersten Uebung.....	1
2. Erste Sünde Adams. Gen. 3. Onkel.....	2
3. Derselbe Abschnitt nach Pseudojonath.....	5
4. Geschichte Kains. Gen. 4. Pseudojonath.....	10
5. Bedrückung der Israeliten in Aegypt. Exod. 5. Onkel.....	13
6. Die Hochzeit Simsons. Richt. 14. Jonath *) ...	16
7. Davids Vorbereitungen zum Tempelbau. 1 Chron. 22. Targ. Chron.....	19
8. Drohende Anrede an die Feinde von Jehova's Gesalbtem. Ps. 2.....	21
9. Lob Jehova's als Weltgottes. Ps. 8.....	22
10. Schilderung der falschen Propheten. Jer. 23. Jonath.....	23
11. Jehova's Drohung gegen Israel. Jes. 5. Jonath *).	28
12. Schilderung des Knechts Gottes. Jes. 52, 13 — 53, 12. Jonath. **).....	31
13. Grosse Heuschreckenplage. Joel 1. Jonath **).	34
14. Drohung gegen Edom. Obadj. Jonath **).....	36
15. Segen des sterbenden Jacob. Gen. 49. Onkel...	38
16. Lobgesang der Israeliten nach dem Durchgange durchs rothe Meer. Exod. 15. Onkel...	43
17. Hiobs Wehklage. Kap. 3. Targ. Josephs d. Blind.	45
18. Einige Salomonische Sentenzen. Prov. 10, 1 — 12. 19 — 22. 25. 26.....	47

*) Durch einen Druckfehler ist in der Ueberschrift beider Abschnitte die Zahl VI. XI. weggelassen.

**) Durch einen Druckfehler steht in den Ueberschriften Pseudojon. st. Jonath.

II. Unpunktirte Abschnitte.

	Seite
19. Zusatz zur mosaischen Schöpfungsgeschichte. Gen. 4, 22—24. Targ. Hieros.....	49
20. Bereitwilligkeit Abrahams den Isaak zu opfern. Gen. 22, 10—14. Targ. Hieros.....	50
21. Moses richtet in der Wüste eine eherne Schlange auf. Num. 21, 1—9. Onkel.....	52
22. Hymnus auf einen von Jehovah eingesetzten König. (Ps. 110.).....	53
23. Verheissung der messianischen Glückseligkeit. Mich. 5. Jonath.....	54

 Druckfehler.

1. In der Grammatik.

Seite	1 Zeile	2	von unten	liess armenisches statt: aramäisches.
— 5	— 2	— —	— —	l. קטול st. נקטול.
— 36	— 6	von oben	füge nach	מקטול bei: מקטול.
— 51	— 13	— —	— —	l. <i>Polel</i> st. <i>Poël</i> .
— 59	— 18	— —	— —	l. מייתי st. מייתי.
— 73	— 3	— —	— —	l. זמן st. זמן.
— 109	— 18	— —	— —	füge bei: Gen. 4, 11.

2. Im Lesebuch.

— 31	— 7	von unten	l. (Messias?)	st. (Messias).
------	-----	-----------	---------------	----------------

1.

Kurze Sätze zur ersten Uebung.

1.

בְּקֶרְמִין ¹⁾ בָּרָא יי ית שְׁמֵיָא וַיִּת אֶרְעָא וְאֶרְעָא
הָיָה ²⁾ צָרִיָא ³⁾ וַרְיֻקְנִיָא וַחֲשׂוּכָא עַל אִפִּי
תְּהוּמָא וְרוּחָא מִן קָרָם יי מִנְשַׁבָּא ⁴⁾ עַל אִפִּי
מֵיָא :

2.

וַעֲבַד יי ית תְּרִין ⁵⁾ נְהוּרִיָא ⁶⁾ רַבְרַבִּיָא ית נְהוּרָא
רַבָּא לְמִשְׁלַט ⁷⁾ בִּימָמָא ⁸⁾ וַיִּת נְהוּרָא זְעִירָא
לְמִשְׁלַט בְּלִילִיָא וַיִּת כּוֹכְבֵיָא ⁹⁾ וַיְהִי ¹⁰⁾ יתְהוּן
בְּרַקִּיעָא רְשִׁמֵיָא לְאִנְהָרָא ¹¹⁾ עַל אֶרְעָא וְלְמִשְׁלַט
בִּימָמָא וּבְלִילִיָא וְלְאִפְרָשָׁא ¹²⁾ בֵּין נְהוּרָא וּבֵין
חֲשׂוּכָא :

1) קֶרְמָא. 2) הָיָא §. 23, 3. 3) *Part.* von צָרָא.
4) *Part. Paël* von בִּישָׁב. 5) S. 84. 6) נְהוּרָא. 7) *Inf.*
Peal von שֶׁלַט. 8) aus בּ וּמָמָא. 9) כּוֹכְבָא. 10) יְהִי.
11) *Inf. Aphel* von נְהָרָא S. 44. Anm. 12) *Inf. Aph.*

3:

וְאֶת־חֲבֵלֹת¹³⁾ אֶרֶץ קָדֶם יִי וְאֶת־מְלִיאֹת¹⁴⁾ אֶרֶץ
 חֲטוּפִין וְחֹזֵא יִי יֵת אֶרֶץ וְהָא אֶת־חֲבֵלֹת אֶרֶי
 חֲבֵלוֹ¹⁵⁾ כָּל־בְּסָרָא אָנְשׁ יֵת אֶרְחָה¹⁶⁾ עַל
 אֶרֶץ וְאָמַר יִי לָנֶחַ קֶצֶא¹⁷⁾ כָּל־בְּסָרָא עַל¹⁸⁾
 לְקַדְמֵי וְהָא אָנָּא מִחֲבֵלְהוֹן¹⁹⁾ עִם אֶרֶץ עֵבֶר²⁰⁾
 לְךָ תִּיבֹתָא:

II.

Erste Sünde Adams.

1. Mos. Kap. 3. Onkel.

וְחֹיָא הוּה עָרִים מְכַל¹⁾ יְחֹת בְּרָא דִי²⁾ עֵבֶר
 יִי³⁾ אֱלֹהִים וְאָמַר לְאַתְתָּא⁴⁾ בְּקוּשְׁטָא אֶרֶי⁵⁾
 אָמַר יִי לָא תִיכְלוּן⁶⁾ מְכַל אֵילָן גִּנְתָּא⁷⁾: וְאָמַרְת⁸⁾
 אֶתְתָּא לְחֹיָא מִפִּירֵי⁹⁾ כָּל אֵילָן־גִּנְתָּא נִיכּוּל¹⁰⁾:
 וּמִפִּירֵי אֵילָנָא דִי בְּמִצִּיעוֹת־גִּנְתָּא אָמַר יִי לָא³⁾
 תִּיכְלוּן מִנִּיהּ וְלָא תִקְרְבוּן¹¹⁾ בֵּיה דְלִמָּא תְמוֹתוֹן:
 וְאָמַר חֹיָא לְאַתְתָּא לָא מִמַּת¹²⁾ תְמוֹתוֹן¹³⁾: אֶרֶי⁵⁾

von פֶּרֶשׁ. 13) *Ithpaal* von חֲבֵל. 14) *Ithpeel* von מְלֵא
 S. 58. Anm. 1. statt אֶת־מְלִיֵּחַ. 15) §. 49, 1. b. 16)
 אֶרְחָה. 17) קֶצֶא. 18) *Praet. Peal* von עַל. 19) *Part.*
Paël von חֲבֵל. 20) *Imp. Peal* statt עֵבֶר S. 35.

1) §. 58, 1. 2) *Accus.* 3) §. 4. 4) S. 82.
 5) *ists wahr, dass.* 6) אַכַּל. 7) נָן S. 77. No. V. 8)
 §. 15. Anm. 2. 9) פִּירֵי S. 82. 10) *dürfen wir essen*
 §. 44, 3. 4. 11) *Fut. Pa.2.gutt.* קֶרַב. 12) מוֹחַ. 13) *Infin.*

גְּלִי¹⁴⁾ קָדַם-יְיָ אֲרִי בְיוֹמָא דְתִיכְלוֹן¹⁵⁾ מִנִּיה
וַיִּתְּפֹתְחֹן¹⁶⁾ עֵינָיו כֹּזֵן וַתְּהוֹן¹⁷⁾ כְּרַבְרָבִין חֲכָמִין¹⁸⁾
בֵּין-טָב לְבִישׁ: וַחֲזַת¹⁹⁾ אֶתְתָא אֲרִי טָב אִילְנָא
לְמִיכַל²⁰⁾ וְאֲרִי אָסוּ-הוּא לְעֵינִין וּמְרַגַּג אִילְנָא
לְאַסְתַּכְּלָא²¹⁾ בֵּיהּ וּנְסִיבַת²²⁾ מֵאִיבָהּ וְאֶכְלַת
וַיִּהְבַּת²³⁾ אֶף-לְבַעְלָהּ עֵפֶה וְאָכַל: וְאֶתְּפֹתְחָא עֵינֵי
תְרוּיְהוֹן²⁴⁾ וַיִּרְעוּ אֲרִי עֲרֻטְלָאִין אֲנוּן וַחֲטִיטוּ²⁵⁾
לְהוֹן טְרַפֵּי תֵאֲנִין וְעַבְדוּ לְהוֹן זְרוּזִין: וְשִׁמְעוּ
יִתְקַל מִיִּמְרָא-רֵי אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בְּגִנְתָא לְמַנַּח
יֹזְמָא וְאַטְפֹר²⁶⁾ אָדָם וְאֶתְתִּיה מִן-קָדָם יְיָ אֱלֹהִים
בְּגוֹ אֵילָן גִּנְתָא: וְקָרָא יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וְאָמַר
לִיה אָן אַת: וְאָמַר יִתְקַל-מִיִּמְרָךְ שְׁמַעִית
בְּגִנְתָא וּדְחִילִית²⁷⁾ אֲרִי-עֲרֻטְלָאִי אַנָּא וְאַטְפֹרִית:
וְאָמַר מִן חוּי²⁸⁾ לָךְ אֲרִי עֲרֻטְלָאִי אַתְּ הַמֵּן-
אִילְנָא דִּי פִקְרִתְךָ דְרִיל-דְלָא-לְמִיכַל מִנִּיה
אֶכְלַת: וְאָמַר אָדָם אֶתְתָא דִּיהֲבַת עִמִּי הִיא
יִהְבַת³⁰⁾ לִי מִן-אִילְנָא וְאֶכְלִית: וְאָמַר יְיָ אֱלֹהִים
לְאַתְתָא מַה-דָּא³¹⁾ עֲבַדְתָּ וְאָמַרְתָּ אֶתְתָא חוּיָא
אֲטַעֲיֵנִי³²⁾ וְאֶכְלִית: וְאָמַר יְיָ אֱלֹהִים לְחוּיָא אֲרִי-

(absol.) mit s. Verb. fin. §. 46, 4. 14) Partic. Peil
von גלא. 15) an dem Tage, (an) welchem ihr u. s.
w. §. 41, 3. 16) Nachsatz. 17) הוּא Fut. Pe. 18)
die wissen (zu unterscheiden) zwischen Gutem und Bösen.
19) הוּא. 20) אכל. 21) סכל. 22) §. 12, 2. 1. 24)
S. 84. 25) חטט Pa. §. 12, 1. b. 26) טמר §. 10, 5. a.
27) §. 13, 2. 28) הוּא Pa. 30) יהב Verb. 2. gutt.
31) Hebr. מה-דא. 32) טעא Aph. mit Suffix. §. 26, 2. a.

עֲבַדְתָּ רָא ³³⁾ לִיט ³⁴⁾ אֶת מְכַל בְּעִירָא וּמְכַל חוֹת
 בָּרָא עַל-מַעַד תִּיזוּל ³⁵⁾ וְעִפְרָא תִיכּוּל כָּל-יוֹמֵי
 חַיֶּיךָ: וּדְבַבּוּ ³⁶⁾ אֲשׁוּי ³⁷⁾ בִּינְךָ וּבֵין אֶתְתָא וּבֵין ¹⁵⁾
 כִּנְךָ וּבֵין בְּנֵהָא ³⁸⁾ הוּא יְהִי ³⁹⁾ דְּכִיר ⁴⁰⁾ לָךְ
 מַה ⁴¹⁾ - רַעְבֻדְתָּ לִיָּה - מְלַקְרָמִין וְאֶת תְּהִי-נָטַר-
 לִיָּה לְסוּפָא: לְאֶתְתָא אָמַר אֲסַגָּא ⁴²⁾ אֲסַגִּי ¹⁶⁾
 צַעֲרִיכִי וְעַדוּיִכִי בְצַעַר תְּלָרִין ⁴³⁾ בְּנִין וְלוֹת-
 בְּעִלְיָךְ תְּהִי תְאוּבַתֶּיךָ וְהוּא יִשְׁלַט-בֵּיךָ: וּלְאָדָם ¹⁷⁾
 אָמַר אָרִי קַבְלַת לְמִימַר אֶתְתָךְ וְאֶכְלַת מִן-אֵילָנָא
 דִּי פְקֻרְתָךְ לְמִימַר לֹא תִיכּוּל מִנִּיהּ לִישָׂא אֲרַעָא
 בְּדִילָךְ בְּעַמַל תִּיכְלָנָה ⁴⁴⁾ כָּל יוֹמֵי חַיֶּיךָ: וְכוּבִין ¹⁸⁾
 וְאַטְרִין תַּצְמַח לָךְ וְתִיכּוּל יִת-עֲסָבָא דְחֻקְלָא: ¹⁹⁾
 בּוּזַעְתָּא דְאַפָךְ תִיכּוּל לְחֻמָּא עַר דְתַתּוּב ⁴⁵⁾
 לְאַרְעָא דְמִנָּה ⁴⁶⁾ אֶתְבְּרִיתָא ⁴⁷⁾ אָרִי-עִפְרָא אֶת
 וְלְעִפְרָא תַתּוּב: וּקְרָא אָדָם שׁוּם אֶתְתִיָּה חַוָּה ²⁰⁾
 אָרִי הִיא הוֹת אִמָּא דְכָל בְּנֵי-אֲנָשָׂא: וְעֵבֵר יִי ²¹⁾
 אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאֶתְתִיָּה לְבוּשֵׁין דִּיקָר ⁴⁸⁾ עַל-
 מִשְׁךָ-בִשְׂרָהוֹן וְאַלְבִּשְׁנוּן ⁴⁹⁾ וְאָמַר יִי אֱלֹהִים ²²⁾
 הָא אָדָם הוּא יְחִידִי בְעֵלְמָא-מִנִּיהּ ⁵⁰⁾ לְמַדַּע ⁵¹⁾
 טַב וּבִישׁ וּכְעַן דְלָמָא-יוֹשִׁיט ⁵²⁾ יְדִיהּ וַיִּסַּב ⁵³⁾

33) dieses. 34) Part. Pei. von לוט verflucht seyst du.
 35) אול. 36) רבבוח. 37) Fut. Pa. von שוא. 38) בר
 S. 82. 39) S. 38. Anm. 40) דכר, er gedenke es dir.
 42) Fut. abs. Aph. von סגא. 43) ילד. 44) Fut. mit
 Suff. §. 16. Anm. 1. 45) חוב. 46) von welcher
 §. 41, 1. 47) ברָא. 48) Kleider der Ehre oder Kost-
 barkeit. 49) Aph. mit Suff. von לבש. 50) vor sich
 d. h. selbstständig. 51) ידע §. 20, 4. 52) ישט. 53) נסב

23 אף מאילן חיפא ויכול ויחי לעלם⁵⁴⁾: ושלחיה⁵⁵⁾
 יי אלהים מגנתא דעדן למפלח ית-אדמתא
 24 דאתברי מתמן⁵⁶⁾: וחרוך⁵⁷⁾ ית-אדם ואשרי⁵⁸⁾
 מלקרמין לגנתא דעדן ית-כרוביא וית שגן חרבא
 דמתהפכא למטר⁵⁹⁾ ית-אורח אילן⁶⁰⁾ חיפא:

III.

Derselbe Abschn. nach Pseudojonathan.

1 וחיפא הוה חנים לביש מכל חיות ברא דעבר
 יי אלהים ואמר לאתתא הקושטא¹⁾ דאמר יי
 2 אלהים לא תיכלון מכל אילן גינוניתא: ואמרת
 אתתא לחיפא משאר פירי אילן גינוניתא אית
 3 לן²⁾ רשו למיכל: ומפירי אלנא דבי מציעות
 גינוניתא אמר יי לא תיכלון מניה ולא תקרבון
 4 ביה דילמא תמותון בי היא³⁾ שעתא: אמר
 חיפא דלטור⁴⁾ על ברירה⁵⁾ ואמר לאתתא לא
 5 ממת תמותון ברם כל-אומנא סני בר אומנותיה:
 ארום גלי קדם יי ארום ביזמא דתיכלון מניה
 ותהוון כמלאכין רברבין דחכטין למידע⁶⁾ בין
 6 טב לביש: וחמת אתתא ית סמאל⁷⁾ מלאך

54) ewig, Adverb. 55) Pae. mit Suff. 56) unde §. 41, 2.
 57) תרוך. 58) Aph. von שרא: 59) נטר. 60) Weg zum
 Baume. 1) Ists Wahrheit, dass. 2) d. h. לנא. 3)
 ea ipsa hora. 4) das Lat. delator. 5) Part. Peal von
 ברא. 6) §. 20, 4. vgl. §. 6. a). 7) ein Satan, der zur

מוֹתָא וּדְחִילַת וַיִּדְעַת אַרוֹם טַב אֵילָנָא לְמִיכַל
 וְאַרוֹם אָסוּ הוּא לְנִהוּרָא דְעֵינִין וּמְרַגַּג אֵילָנָא
 לְאַסְתַּכְלָא בִּיהַ וּנְסִיבַת מְאִיבִיהַ וְאַכְלַת וַיְהִיבַת
 אַף לְבַעֲלָהּ עֵמָה וְאַכְלָ: וְאַתְנַהֲרָן⁸⁾ עֵינֵי תְרוּהוּן⁷⁾
 וַיִּדְעוּ אַרוֹם עֲרִטְלָאִין אֵינוּן דְאַתְעֲרִטְלוּ מִן
 לְבוּשׁ טוֹפְרָא דְאַתְבְּרִיאוּ בִּיהַ וְהוּן חֲמִין בְּהַתְתַּהוּן
 וְחֲטִיטוּ לְהוּן מִטְרַפֵּי תַנִּין וְעֶבְרוּ לְהוּן קַמּוּרִין:
 וְשָׁמְעוּ יַת קַל מִימְרָא דִּי אֱלֹהִים מְטִיל בְּגִינוּנִיתָא⁸⁾
 לְמַנַּח יוֹמָא וְאַטְמַר אַדָּם וְאַנְתִּיתִיהַ⁹⁾ מִן קָדָם
 יִי אֱלֹהִים בְּמַצִּיעוֹת אֵילָנֵי גִינוּנִיתָא: וְקָרָא יִי⁹⁾
 אֱלֹהִים לְאַדָּם וְאָמַר לִיהַ הֲלָא כָּל עֲלָמָא
 דְּבִרִיתִי¹⁰⁾ גְּלִי קָדָמִי חֲשׂוּכָא כְּנִהוּרָא וְהִיךְ אַנְתְּ
 סִבַּר בְּלַבְךְ לְאַיְטְמָרָא מִן קָדָמִי הֲלָא אַתְר דְאַנְתְּ
 מְטִמֵּר¹¹⁾ בִּיהַ אַנְתָּא חָמִי וְאַן אֵינוּן פְּקוּדֵיִא
 דְּפְקוּדְתְךָ: וְאָמַר יַת קַל מִימְרָךְ שְׁמַעִית¹²⁾
 בְּגִנוּנִיתָא וּדְחִילַת אַרוֹם עֲרִטוּלָאִי וּמַצּוֹתָא
 דְּפְקוּדְתֵנִי אַעֲבִרִית¹³⁾ מִינִי וְאַיְטְמֵרִית מִן כִּיסוּפָא:
 וְאָמַר מִן חַוִּי לְךָ אַרוֹם עֲרִטוּלָאִי אַתְּ דְלָמָא מִן¹¹⁾

Strafe für die Verführung der Eva die Aufsicht über
 den gottlosen Esau (die Christenheit) erhielt. *Seph. hab-*
bahir f. 20. col. 4. Er kommt unter verschiedenen
 Namen vor, und heisst unter andern auch oft, wie in
 obiger Stelle, מלאך המוה, *Baba bathr.* 16, 1. vgl. überh.
 Eisenmengers entdecktes Judenth. 1. Thl. S. 820. ff.
 8) st. אַתְנַהֲרָא, singuläre Form der 3. pl. foem. Praet.
 mit נ parag. wie אַמְרָן Exod. 1, 19. im Targ. Hieros.
 9) §. 6. a. 10) den ich geschaffen habe. 11) *Partic.*
Athpeel v. טַמֵּר. 12) st. שְׁמַעִת §. 12, 1. 1. 13) אַעֲבִר Aph.

פִּירֵי אֵילָנָא דְּפִקִּירְתָּךְ דְּלֹא לְמִיכַל מִנִּיהּ אֲכָלַת :
 12 וְאָמַר אָדָם אֶתְתָא דִּיהֶבֶת גַּבִּי הִיא יְהִבַת לִי
 13 מִן פִּירֵי אֵילָנָא וְאֲכָלִית: וְאָמַר יִי אֱלֹהִים לְאֶתְתָא
 מַה דָּא עֲבַדְתָּ וְאָמַרְתָּ אֶתְתָא חֻיָּא אֲטַעֲיָנִי¹⁴⁾
 14 בְּרִשְׁעוּתִיהּ וְאֲכָלִית: וְאִיתִי יִי אֱלֹהִים תְּלַתִּיהוֹן
 לְדִינָא וְאָמַר לְחֻיָּא אָרוּם עֲבַדְתָּ דָּא לִיט אֶת
 מְכָל בְּעִירָא וּמְכָל חַיּוֹת בְּרָא עַל מִיעָךְ תְּהֵא¹⁵⁾
 מְטִיל וְרַגְלָךְ יִתְקַצְצוֹן וּמִשְׁכָּךְ תְּהֵא מִשְׁלַח¹⁶⁾
 חָרָא¹⁷⁾ לְשֵׁב שְׁנַיִן וְאִרִּיסָא דְּמוֹתָא¹⁹⁾ בְּפִמָּךְ
 15 וְעִפְרָא תִיכּוֹל כָּל יוֹמֵי חַיִּיךְ: וּדְבַבּוּ אִישׁוּי²⁰⁾
 בִּינָךְ וּבִין אֶתְתָא בִין זִרְעֵית בְּנָךְ וּבִין זִרְעֵית
 בְּנָהָא וִיהִי כֹד יְהוֹן בְּנָהָא דְּאֶתְתָא²¹⁾ נְטָרִין
 מְצוֹתָא דְּאִזְרִיתָא יְהוֹן²²⁾ מְכוּנִין וּמְחִין²³⁾ יִתְךְ
 עַל רֵישָׁךְ וְכֹד שְׁבָקִין מְצוֹתָא דְּאִזְרִיתָא תְּהוּי
 מִתְכוּוִין וּנְכִית²⁴⁾ יִתְהוֹן בְּעַקְבֵיהוֹן: בְּרַם לְהוֹן יְהֵא
 אָסוּ וְלָךְ לָא יְהֵא אָסוּ וְעֵתִידִין אִינוֹן לְמַעַבְר²⁵⁾
 16 לְשִׁפּוּתָא בְּעִיקְבָא בְּיוֹמֵי מַלְכָא מְשִׁיחָא: לְאַנְתְּתָא
 אָמַר אָסְגָא אָסְגִי סִיגוּפִיךְ בְּאָדָם בְּתוּלִין וְעִירוּיִיךְ
 בְּצַעַר תְּלָרִין בְּנִין וְלֹת בְּעֵלִיךְ תְּהִי מְתוּיךְ וְהוּא

14) *Aph.* von טעה. 15) S. 58. 16) statt למשלח Umschreibung des *Fut.* §. 45, 2. 17) einmahl. §. 59, 5. a.
 18) שב statt שבע (sehr selten) in den spätern Targ. und im Talm. 19) tödliches Gift §. 54, 1. 20) statt אִישׁוּי oder אִישׁוּי (Jes. 41, 18.) 21) *Pron. pleon.* §. 40, 3. 2. 22) statt יְהוֹן oder יְהוֹן. D. Targ. H. hat an unserer Stelle die noch abweichendere Form יְהוֹן. 23) *Part.* von מחא S. 78. 24) נכא 2. *föm. Praet.* 25) Umschrei-

17 הִי שְׁלִיט בִּיהַּ לְמִזְכֵּי וּלְמַחֲטֵי: וּלְאָדָם אָמַר
 אַרוֹם נִקְבַּלְתָּ²⁶⁾ לְמִימַר אֲנִתְתָךְ וְאֲכַלְתָּ מִן פִּירֵי
 אֵילָנָא דְפִקִּירְתָךְ לְמִימַר לֹא תִיכּוֹל מִנִּיהּ לִיטָא²⁷⁾
 אֶרְעָא בְגִין דְלֹא חֲוִיָּאת לָךְ חֻבָּה: בַּעֲמַל
 תִּיכְלָנָה²⁸⁾ כָּל יוֹמֵי חַיֶּיךָ: וְכוֹבִין וְאַטְרִין תַּצְמַח
 18 וְתִרְבִּי בְדִילְךָ וְתִיכּוֹל ית עֲשָׂבָא דְעַל אִפִּי בָרָא:
 עֲנִי אָדָם וְאָמַר בְּבַעוֹ²⁹⁾ בְּרַחֲמִין³⁰⁾ מִן קְדָמָךְ יִי
 דְלֹא נִתְחַשַׁב נִבְעִירָא דְנִיכּוֹל עִיסָבָא דְאִפִּי בָרָא:
 נִיְקוּם כַּעַן וְנִלְעִי³¹⁾ בְּלִיעוֹת יְדֵי וְנִיכּוֹל מִזֹּון מִן
 מִזֹּנָא דְאֶרְעָא וּבִכֵּן יִתְאַפְרֵשׁ כַּעַן קְדָמָךְ בֵּין
 19 בְּנֵי אִינְשָׂא וּבֵין בְּנֵי בַעִירָא: בְּלִיעוֹת³²⁾ כַּף יְדֶךָ
 תִּיכּוֹל מִזֹּנָא עַד דְתִיהַדּוֹר³³⁾ לְעַפְרָא דְמִנָּה
 אֲתַבְרִיָּאת: אַרוֹם עֵפְרָא אֲנִת וּלְעַפְרָא תְחֻב דְמִן
 עֵפְרָא אֲנִת עֲתִיר לְמִיְקוּם³⁴⁾ לְמִיתָן³⁵⁾ דִּינָא
 וְחֻשְׁבָּנָא עַל כָּל־מָה³⁶⁾ דְעַבְדַת בְּיוֹם דִּינָא רַבָּא: 20
 וְקָרָא אָדָם שׁוּם אֲנִתְתִּיהּ חֲוָה אַרוֹם הִיא הָוִת
 21 אִימָא³⁷⁾ דְכָל בְּנֵי נִשָּׂא: וְעַבַר יִי אֱלֹהִים לְאָדָם
 וּלְאֲנִתְתִּיהּ לְבוֹשִׁין דִּיקַר מִן מִשְׁךְ חֻיָּא דְאֲשַׁלַח
 מִנִּיהּ עַל מִשְׁךְ בְּשִׁרְיָהוֹן חֲלָף שׁוֹפְרִיָהוֹן

bung des *Fut.* §. 45, 2. 26) von קבל S. 35. 27) sei
 verflucht. 28) §. 16. Anm. 1. und §. 26, 1. d. 29)
 §. 39, 3. 30) bei der Erbarmung, *per.* 31) לעא.
 32) Wort Jehovah's. 33) *Fut. Pea.* von הדר, nach der
 Form יחֲקוֹף S. 35. 34) §. 45, 2. 35) statt לְמִתָּן, *Infin.*
 von נָתַן; das eingeschobene Jod zeigt den *Sylbenvocal*
Chirek an und es sollte eigentlich לְמִיתָן punctirt
 werden. 36) *quaecunq*ue §. 43, 3. 37) statt אִמָּא.

22 דַּאֲשֵׁתְלַחוּ ³⁸⁾ וְאֶלְבִישִׁינוּן: וְאָמַר יְיָ אֱלֹהִים
 לְמַלְאָכָא דִּי מִשְׁמַשְׁיָן קְדָמוּי הָא אָדָם הָוָה יַחֲדִי
 בְּאַרְעָא הֵיכְנָא דְאַנָּא יַחֲדִי בְשָׁמַי מְרוּמָא
 וְעֵתִידִין לְמִיקוּם מַנְיָה דִּידְעִין לְמַפְרָשָׁא בֵּין טַב
 לְבִישׁ: אֱלוֹ נִטְר מְצוֹתָא פְקִידָתָהּ ³⁹⁾ אֵית ⁴⁰⁾ הוּא
 חַי וְקַיִם כְּאֵילָן חַיָּא עַד לְעֵלְמִין: וְכָרוּן עַל דְּלֹא
 נִטְר מַה דְּפְקִידָתָא נְגִזוֹר עֲלוֹהֵי וְנִטְרָרִיה מִן גְּנָתָא
 דְּעֵדוֹן קָדָם עַד לֹא יִפְשֵׁט יָדֶיהָ וְיִסַּב ⁴¹⁾ מִן פִּירֵי
 אֵילָן חַיָּא דְהָא ⁴²⁾ אֵין אֲכִיל הוּא מַנְיָה הוּי ⁴³⁾
 23 חַי וְקַיִם עַד לְעֵלְמִין: וְתַרְכִּיהָ ⁴⁴⁾ יְיָ אֱלֹהִים
 מִגְּנָתָא דְּעֵדוֹן וְאֹל וְיִתִּיב בְּטוֹר מוֹרְיָה לְמַפְלַח יַת
 24 אֲדַמְתָּא דְּאַתְבְּרִי מִתְּמִן: וְטָרַד יַת אָדָם מִן
 דְּאַשְׁרֵי ⁴⁵⁾ יִקֹּר שְׁכֵנִיתִיה מִן לְקַדְמִין בֵּין תְּרִין
 כְּרוּבִיא: קָדָם עַד לֹא בְּרָא עֲלָמָא בְּרָא אֹרִיתָא
 אֲתַקִּין גִּינְתָא לְצַדִּיקָא דִּיִּכְלוּן וְיִתְפַּנְקוּן מִן פִּירֵי
 אֵילָנָא עַל דִּי פְלַחוּ בְּחַיְהוֹן בְּאוּלְפָן אֹרִיתָא
 בְּעֲלָמָא הָרִין וְקִימוּ פְקוּדִיא: אֲתַקִּין גְּהִינָם
 לְרִשְׁעֵיא דְּמִתִּילָא לְחַרִּיבָא שְׁנִינָא אֲכָלָה ⁴⁶⁾
 מִתְּרִין סְטֵרִין אֲתַקִּין בְּגִוְרָה זִיקוּקִין דִּינֹר ⁴⁷⁾
 וְגוּמְרִין דְּאַשְׁתָּא לְמַדָּן ⁴⁸⁾ בְּהוֹן לְרִשְׁעֵיא דְּמַרְדוּ

38) von der sie entkleidet waren. 39) 1 *Praet.* von פְקִידָתָהּ mit *Suff.* statt פְקִידָתָהּ S. 42. Ausgelassen ist das *Relat.* דִּי, welche ich ihm anbefohlen, vorgeschrieben hatte. 40) würde sein. 41) נִסַּב. 42) denn siehe. 43) *Part. Ben.* 44) חָרַף *Paël.* 45) seitdem §. 41, 3. 46) das von beiden Seiten frisst, d. h. zweischneidig. 47) ist דִּינֹר, die volle Form des *relat.* als *Not. Genit.* 48)

בְּחַיֵּיהוֹן בְּאוֹלְפָן אֲוֹרִיתָא : טַבְתָּא הִיא אֲוֹרִיתָא
 לְפִלְחָה⁴⁹⁾ מִן⁵⁰⁾ פִּירֵי אֵילָן חִיָּא דְאַתְקַנְהָא⁵¹⁾
 מִימַר רִיִּי לְנִטּוֹרָהָא⁵²⁾ דִּיהִי קַיִם וּמִטִּיל⁵³⁾
 בְּשִׁבְלֵי אֲרָחָה רַחֲיִי לְעֵלְמָא דְאַתִּי :

IV.

Geschichte Kains.

1. Mos. Kap. 4. Pseudojonath.

וְאָדָם יָדַע אֶת חַוָּה אֶתְתִּיהָ דְהוּא חַמִּירָת¹⁾
 לְמִלְאָכָא וְאַעֲדִיאַת²⁾ וַיִּלְיֶדֶת יֵת קַיִן וְאַמְרַת³⁾
 קִנִּיתִי לְגִבְרָא יֵת מִלְאָכָא רִיִּי⁴⁾ : וְאוֹסִיפַת⁵⁾
 לְמִילָר מִן בַּעֲלָהּ אָדָם יֵת תִּיּוֹמִתִּיהָ וַיֵּת⁶⁾ הָבֶל
 וְהוּא הָבֶל רָעִי עָנָא וְקַיִן הוּא גִבֹּר פֹּלַח בְּאַרְעָא :
 וְהוּא מִסּוֹף יוֹמִיָּא בְּאַרְבַּסֶּר⁷⁾ בְּנִיסָן וְאַיִתִּי⁸⁾ קַיִן³⁾
 מֵאַיְבָא⁹⁾ דְאַרְעָא מְדַרְעָא כִּיתְנָא קַרְבָּן בְּכוֹרִיָּא
 קָדָם יִי : וְהֶבֶל אֵיִתִּי אַף הוּא מִבְּכִירֵי עָנָא⁴⁾

Infin. von רון. 49) *Part. Ben.* 50) *Not. Comparat.* :
besser, als. 51) *Praet. Aph.* mit *Suff.* 3. *föm.* 52)
Substant. נטור mit *Suffix.* 53) *Pa.* von טיל.

1) Umschreib. des *Plusquam.* §. 45, 1. 2) עָדָא.
 3) §. 15, Anm. 2. 4) Missverständniss der hebr.
 Worte: קנתי איש את חוה, wo את nicht *Not. Acc.* son-
 dern Präpos., mit (Hülfe) *Jehova's.* LXX. *διὰ τοῦ θεοῦ.*
 5) §. 52. 6) ו erklärend: nämlich. 7) *contr.* aus
 ארבעסר S. 85. 8) §. 24, 2. 9) d. i. אָבָא.

וּמִפְּשִׁימָהוֹן וְהָוָה רָעוּא קָדָם יי וְסָבַר אֲפִין בְּהַבֵּל
 וּבְקוֹרְבָנִיהַ: וְלִקְוִי וְלִקְוִי וְלִקְוִי וְלִקְוִי לֹא סָבַר אֲפִין
 וְתִקְוִי לִקְוִי לִחְרָא וְאֶתְכַבֵּישׁוּ אִיקוֹנִין דְּאִפּוּהִי:
 6 וְאָמַר יי לִקְוִי לִמָּה תִקְוִי לָךְ וְלִמָּה אֶתְכַבֵּישׁוּ
 7 אִיקוֹנִין דְּאִנְפָּךְ¹⁰⁾: הֲלֹא אִם תִּיטִיב עוֹבְרָךְ
 יִשְׁתַּפֵּק לָךְ חוֹבְךְ וְאִין לֹא תִיטִיב עוֹבְרָךְ בְּעִלְמָא
 הָרִין לִיוֹם דִּינָא רַבָּא חֲטָאָךְ¹¹⁾ נְטִיר וְעַל תִּרְעִי
 לִיבְךְ חֲטָאָה רַבִּיעַ וּבִידְךְ¹²⁾ מְסָרִית¹³⁾ רְשׁוּתִיהַ
 דִּיִצְרָא בִישָׂא וְלוֹתְךְ יְהִי מִתּוּיָא וְאַנְתָּ תִהֵא
 8 שְׁלִיט בִיהַ בִּין לְמוֹכֵי בִין¹⁴⁾ לְמַחֲטִי: וְאָמַר קִין
 לֹת הָבֵל אַחֻוּהִי אֵיתָא¹⁵⁾ וְנִפּוּק תִרְוִינָן¹⁶⁾
 לְבָרָא וְהָוָה כֵּר נִפְקוּ תִרְוִיחוֹן לְבָרָא עָנִי קִין
 וְאָמַר לְהָבֵל מִסְתַּכַּל אֲנָא דְבְרַחֲמִין¹⁷⁾ אֶתְבְּרִי
 עִלְמָא אֲבָל לֹא כִפִּירִי¹⁸⁾ עוֹבְרִין טָבִין הוּא
 מִדְּבַר¹⁹⁾ וּמְסִיב אֲפִין²⁰⁾ אֵיתָא בְּדִינָא: מִן
 בְּגַלְלָא מַה אֶתְקַבַּל קָרְבָנְךְ וְקָרְבָנִי מִנִּי
 לֹא אֶתְקַבַּל בְּרָעוּא: עָנִי הָבֵל וְאָמַר לִקְוִי
 בְּרַחֲמִין אֶתְבְּרִי עִלְמָא וְכִפִּירִי עוֹבְרִין טָבִין
 הוּא מְדַבֵּר וּמְסִיב אֲפִין לִיתָ בְּדִינָא וְעַל
 רְחוּוּ פִירִי עוֹבְרִי טָבִין מְדִידְךְ²¹⁾ וְקַדְמִין לְדִידְךְ

10) §. 6, a. S. 19. 11) von חטא, vgl. Deut. 19, 15.
 Jon., nach Parad. III. 12) יד S. 82. 13) st. מסרה. So in edit.
 Venet. Gen. 1, 29. יתביח Gen. 40, 11. נסביח. 14) בין — בין
 sive — sive. 15) statt אתא Imper. von אחא 2 Sam.
 14, 32. S. 59. 16) wir beide §. 36. Anm. S. 84.
 17) Conjunct.: dass. 18) nach Verdienst; פירי S. 82.
 19) statt מדבר st. מחבר, Ithpeel von דבר. 20) ποσσω-
 ποληψία. 21) S. 25. Anm. 1. besser als die Deinigen.

אֶתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קִרְבְּנִי: עֲנִי קִין וְאָמַר לְהַבִּיל
 לִית דִּין וְלִית דִּין וְלִית עַלְמָא אַחֲרֵן וְלִית לְמִיתָן²²⁾
 אַגְר טַב לְצַדִּיקָא וְלִית לְמַפְרָעָא²³⁾ מִן רִשְׁעֵינָא:
 עֲנִי הַבִּיל וְאָמַר לְקִין אִית דִּין וְאִית דִּין וְאִית
 עַלְמָא אַחֲרֵן וְאִית לְמִיתָן אַגְר טַב לְצַדִּיקָא
 וְאִית לְמַתְפְּרָעָא מִן רִשְׁעֵינָא וְעַל עֵיסַק
 פְּתַגְמֵינָא הָאֵילִין הֵווּ מִתְנַצִּין²⁴⁾ עַל אַנְפֵי בְרָא
 וְקַם קִין עַל הַבִּיל אַחוּהִי וְטַבַּע אַבְנָא בְּמַצְחֵיהִי
 וְקָטְלֵיהִי: וְאָמַר יְיָ אֱלֹהִים לְקִין אֲנִי הַבִּיל אַחוּךָ:⁹
 וְאָמַר לָא יִדְעֵנָא²⁵⁾ דְּלָמָא נָטִיר אַחִי אֲנָא²⁶⁾:¹⁰
 וְאָמַר מָה עֲבַדְתָּ קַל דְּמִי קָטִילַת אַחוּךָ דְּאֶתְבַּלְעוּ
 בְּגַרְגִּישָׁתָא צֹחִין קִרְמֵי מִן אַרְעָא: וְכַעַן חֲלַף¹¹
 דְּקָטְלַתִּיהִי לִישׁ אֵת מִן אַרְעָא דְּפִתְחַת²⁷⁾ יַת
 פּוּמָא וְקָבִילַת יַת דְּמִי דְּאֶחוּךָ²⁸⁾ מִן יַדְךָ: אַרוּם¹²
 תִּיפְלַח יַת אַרְעָא לָא תּוֹסֵף לְמִיתָן חֵיל פִּירְהָא
 לָךְ מִטְּלַטְל וְגַלִּי תְהִי בְּאַרְעָא: וְאָמַר קִין קְדָם¹³
 יְיָ סָגִי תְקִיף מְרוֹדֵי מַלְמְסוֹבְלָא²⁹⁾ בְּרָם יּוֹכְלָא
 קְדָמְךָ³⁰⁾ לְמַסְבְּלִיהִי³¹⁾ יְתִיהִי: הָא טְרַדְתָּ יְתִי יּוֹמָא
 דִּין³²⁾ מֵעַל אַנְפֵי אַרְעָא מִן קְדָמְךָ הָאִיפְשֵׁר

22) אִיהִי mit *Infin.* eben so wie הָוָא mit *Infin.* zur
 Umschreibung des *Fut.* §. 45, 2. 23) statt מַחְפְּרָעָא
 §. 10, 5. 24) *Part. Ithpa.* von נָצַא. 25) *Part. Ben.*
 mit נָא statt אֲנָא zur Umschreibung des *Praes.* §. 13, 1.
 26) Pausalform §. 7, a. 2. 27) §. 15, Anm. 2.
 28) *Pleon. r. Genit.* §. 56, 1. Anm. 29) *Infin.*
Poël von סָבַל §. 14, 1. 1. 30) *Praepos.* קָם. 31)
Infin. Peal von סָבַל mit *Suffix.* 32) *hoc die, hodie.*

רֵאשִׁיטֹמֶר וְאִין אֱהִי מִטְלִטֵל וְגַלִּי בְּאַרְעָא כָּל
 15 דִּישְׁכַּחֲיִנְנִי³³⁾ יִקְטִלִינְנִי³⁴⁾: וְאָמַר לִיה יְיָ הָא
 בְּכֹן כָּל דְּקָטִיל קִין לְשַׁבְּעָא דְרִין יִתְפָּרַע מִנִּיה
 וְרָשָׁם יְיָ עַל אִפִּי דְקִין אֲתָא מִן שְׁמָא רַבָּא וַיִּקְרָא
 בְּגִין דְּלֹא לְמַקְטֹול³⁵⁾ יִתִּיה כָּל דִּישְׁכַּחֲוִינִיה
 16 בְּאַסְתַּכְלוּתִיה³⁶⁾ בִּיה: וְנִפְק קִין מִן קָדָם יְיָ וַיִּתִּיב
 בְּאַרְעָא טְלִטֹול גְּלוּתִיה דְּהוּת עֲבִידָא עֲלוּהִי³⁷⁾
 17 מִלְּקָרְמִין כְּגִינוּנִיתָא דְעֵדֶן: וַיִּרַע קִין יֵת אֲנִתִּיה
 וַאֲעֲרִיאת וַיִּלְדֵת יֵת חֲנוּךְ: וְהוּא בְּנֵי קָרְתָא וְקָרָא
 שׁוּם קָרְתָא כְּשׁוּם בְּרִיה חֲנוּךְ:

V.

Bedrückung der Israeliten in Aegypten.

2. Mos. Kap. 5. Onkel.

1 וּבִתֵּר כֵּן עָלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַאֲמָרוּ לְפָרְעָה כְּדָרְנָן
 אָמַר יְיָ אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל שְׁלַח יֵת עַמִּי וַיַּחַגְּגוּן¹
 2 קָדָמִי בְּמִדְבָּרָא: וַאֲמַר פָּרְעָה שְׁמָא דִּי לֹא
 אֲתַגְּלִי לִי דִיאַקְבֵּל²⁾ בְּמִימְרִיה לְשַׁלְּחָא יֵת
 יִשְׂרָאֵל לֹא אֲתַגְּלִי לִי שְׁמָא דִּי וְאַף יֵת יִשְׂרָאֵל

33) *Fut. Aph.* von שכח mit *Suff.* und *Nun epenthet.*34) §. 16, Anm. 1. 35) *Infin. Peal* bei Targum. S. 36.So מִפְרוֹק Ruth 4, 6. 36) *Infin. Ithpaal* von סכל §. 16,2. e. 37) *um seinetwillen, für ihn.*1) Von חָגַג *Fut. Paël* regelmässig. 2) *dass ich ge-*

3 לֹא אֲשַׁלַח: וַאֲמָרוּ אֱלֹהֵא דִיהוּדָאֵי אֶתְגַּלִּי עֲלֵנָא
 נְזִיל כְּעַן מַהֲלַךְ תִּלְתָּא יוֹמִין בְּמַרְבְּרָא וְנִרְבַּח
 קָדָם יי אֱלֹהֵנָא דְלָמָא יַעֲרַעֲינָנָא³⁾ בְּמוֹת אֹ
 4 בְּקִטּוּל: וַאֲמַר לְהוֹן מִלְכָּא דְמִצְרַיִם לָמָא מוֹשֶׁה
 וַאֲהֲרֹן תְּבַטְלוּן יַת עֵפָא מֵעוֹבְדֵיהוֹן אֲזִילוּ⁴⁾
 5 לְפוֹלְחַנֵיכוֹן: וַאֲמַר פֶּרְעָה הָא סְגִיֵּאִין כְּעַן עֵפָא
 6 דְאַרְעָא וְתְבַטְלוּן יַתְהוֹן מִפוֹלְחָנְהוֹן: וּפְקִיד פֶּרְעָה
 בְּיוֹמָא הַהוּא יַת שְׁלֹטוֹנֵיָא בְּעֵפָא וַיַּת סִרְכּוּהֵי
 7 לְמִימַר: לֹא תוֹסְפוּן לְמַתָּן תְּבַנָּא לְעֵפָא לְמִירְמֵי
 לְבָנִין כְּתַמְלֵי וְכִדְקֻמוּהֵי אֵינּוּן יִזְלוּן וַיַּגְבְּכוּן לְהוֹן
 8 תְּבַנָּא: וַיַּת סְכוּם לְבַנֵּיָא דְאַנּוּן עֶבְרִין⁵⁾ תְּמַלֵּי
 וְדִקְמוּהֵי תְשׁוּוּן עֲלֵהוֹן לֹא תִמְנַעוּן מִנִּיה אֲרֵי
 בְטָלְנִין אֵינּוּן עַל כֵּן אֵינּוּן צְוָחִין לְמִימַר נְזִיל
 9 נִרְבַּח קָדָם אֱלֹהֵנָא: תְּתִיקַר פּוֹלְחָנָא עַל גּוֹבְרֵיָא
 וַיִּשְׁתַּעֲבְדוּן בָּהּ וְלֹא יִתְעַסְקוּן בְּפִתְגָמִין בְּטָלִין:
 10 וַנִּפְקוּ שְׁלֹטוֹנֵי עֵפָא וְסִרְכּוּהֵי וַאֲמָרוּ לְעֵפָא כִּרְנָן
 11 אַמַּר פֶּרְעָה לִיַּת אָנָּא יִהִיב לָכוֹן תְּבַנָּא: אַתּוֹן
 אֲזִילוּ סִיבּוּ לָכוֹן תְּבַנָּא מֵאַתַּר דְּתִשְׁכַּחוּן⁶⁾ אֲרֵי
 לִיַּת יִתְמַנַּע מִפוֹלְחָנְכוֹן מִיַּדְעָם: וּבְדָרוּ עֵפָא בְּכָל-
 12 אַרְעָא דְמִצְרַיִם לְגַבְבָּא⁷⁾ גִּילֵי⁸⁾ לְתְבַנָּא:
 וְשְׁלֹטוֹנֵיָא דְחֻקִּין לְמִימַר אֲשִׁלִּימוּ עוֹבְרֵיכוֹן פִּתְגָם
 13 יוֹם⁹⁾ בְּיוֹמִיהָ כְּמָא דְהוּיִתּוֹן עֶבְרִין כֵּר אֶתִּיהִיב
 14 לָכוֹן תְּבַנָּא: וְלָקוּן סִרְכֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמִנִּיאֵי

horche. 3) עֲרַע. 4) S. 35. 5) *machen sollen.* 6) wo
 ihr (es) finden werdet §. 41, 3. 7) regulärer *Infin.*
Paël. 8) §. 56, 1. Anm. 9) was für jeden Tag be-

עֲלִיהוֹן שֶׁלְטוֹנֵי פַרְעֹה לְמִימַר מַה רִין לֹא אֲשַׁלְּמְתוּן
 גְּזִירַתְכוֹן לְמַרְמֵי כְּתַמְלֵי וּקְרַמֹּזְהִי אֶף תַּמְלֵי אֶף
 15 יֹמֵא רִין: וְאַתּוּ סְרְכֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְצֹחֹו לֹות
 16 פַרְעֹה לְמִימַר לְמָה יִתְעַבֵּר כְּרִין לְעַבְדְּךָ: תְּבַנָּא
 לֹא אֲתִיְהַב לְעַבְדְּךָ וּלְבְנֵיךָ¹⁰⁾ אֲמַרִין לָנָא עֲבִירו
 17 וְהֵא עַבְדְּךָ לָקוֹן¹¹⁾ וְחָטְאן עֲלִיהוֹן עַפְדָּךָ: וְאִמַר
 בְּטַלְנִין אַתּוֹן בְּטַלְנִין עַל כֵּן אַתּוֹן אֲמַרִין נְזִיל
 18 נְרַבַּח קָדַם יי: וְכַעַן אֲזִילוּ פְלַחוּ וְתְבַנָּא לֹא
 19 אֲתִיְהִיב לָכוֹן וְסָכוּם לְבְנֵיךָ תְּתַנּוּן: וְחֹזוּ סְרְכֵי
 יִשְׂרָאֵל יִתְהוֹן¹²⁾ בְּבִישׁ לְמִימַר לֹא תִמְנַעוֹן
 20 מְלַבְנִיכוֹן פְּתָגַם יוֹם בְּיוֹמֵיהָ: וְעַרְעוּ יִת מוֹשֶׁה
 וְיִת אֶהְרוֹן קְיָמִין לְקַרְמוֹתְהוֹן בְּמַפְקְהוֹן מְלוֹת
 21 פַרְעֹה: וְאִמְרוּ לְהוֹן יִתְגַּלִּי יי עֲלִיכוֹן וְיִתְפַּרַע
 רֵאבֵאֲשֶׁתוֹן¹⁴⁾ יִת רִיחָנָא בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי
 22 עַבְדוֹהִי לְמִיתָן חֲרָבָא בִּירִיהוֹן לְמַקְטַלְנָא: וְתַב
 מוֹשֶׁה קָדַם יי וְאִמַר אֲרָנִי לְמָה אֲבֵאֲשֶׁתָא לְעַמָּא
 23 הָרִין וּלְמָה רָנָן שְׁלַחְתֵּנִי: וּמַעֲיָדָן רַעֲלִית¹⁵⁾
 לֹות פַרְעֹה לְמַלְלָא בְּשִׁמְךָ אִיתְבֵּאֲשׁ לְעַמָּא הָרִין
 וְשִׁזְבָּא¹⁶⁾ לֹא שׁוֹבְתָא לְעַפְדְּךָ:

stimmt ist, das Tagewerk. 10) gehört zu עֲבִירו.

11) S. 78. 12) sich. 13) Part. Ben. von קוּם S. 52.

14) Aphel mit ך̣ relat. 15) עלל. 16) Infin. (absol.)

S. 39. Anm.

Die Hochzeit Simsons.

Richt. 14. Jonath.

1 וַנַּחַת שְׁמִשׁוֹן לְתַמְנַת וַחֲזָא אֶתְתָּא בְּתַמְנַת
 2 מִבְּנֵת ¹⁾ פְּלִשְׁתֵּי אִי: וּסְלִיק וַחֲזִי לְאַבוּהִי וּלְאִמִּיהָ
 3 וַאֲמַר אֶתְתָּא חֲזִיתִי בְּתַמְנַת מִבְּנֵת ²⁾ פְּלִשְׁתֵּי אִי
 4 וַכְּעֵן סִבּוּ יָתָה לִי לְאֶתְרוּ: וַאֲמַרוּ לִיה אַבוּהִי
 5 וְאִמִּיהָ הָא לִית בְּבִנַת אַחִירָה ³⁾ וּבְכָל עַמִּי אֶתְתָּא
 6 דִּאתָ ⁴⁾ אָוִיל ⁵⁾ לְמַסֵּב אֶתְתָּא מִפְּלִשְׁתֵּי אִי עַרְלִיא:
 7 וַאֲמַר שְׁמִשׁוֹן לְאַבוּהִי יָתָה סִבּ לִי אֲרִי הִיא
 8 כְּשֶׁרֶת בְּעֵינַי: וַאֲבוּהִי וְאִמִּיהָ לָא יִדְעִין אֲרִי מִן
 9 קָדָם יִי הוּא ⁶⁾ אֲרִי ⁷⁾ חוּסְקָפָא הוּא בְּעֵי
 10 לְאֶתְגְּרָאָה בְּפְלִשְׁתֵּי אִי (וּבְעַרְנָא הָהִיא פְּלִשְׁתֵּי אִי
 11 שְׁלִטִין בִּישְׂרָאֵל): וַנַּחַת שְׁמִשׁוֹן וַאֲבוּהִי וְאִמִּיהָ
 12 לְתַמְנַת וַאֲתוּ ⁸⁾ עַד כְּרַמִּי תַמְנַת וְהָא אֲרִיא בֵר
 13 אֲרִיוֹן ⁹⁾ נְהִים לְקַרְמוּתִיהָ: וּשְׁרַת עֲלוּהִי רוּחַ
 14 גְּבוּרָא מִן קָדָם יִי וְהִרְמִיָּה כְּמַא דְּמַהֲרָמִין גְּדִיא ¹⁰⁾
 15 וּמַדְעַם לִית בִּירְיָה וְלָא חֲזִי לְאַבוּהִי וּלְאִמִּיהָ יִת ¹¹⁾
 16 דַּעְבָּר: וַנַּחַת וּשְׁאִיל בְּאֶתְתָּא וּכְשֶׁרֶת בְּעֵינַי
 17 שְׁמִשׁוֹן: וְתָב לְזַמֵּן יוֹמִין ¹²⁾ לְמַסָּבָה ¹³⁾ וְסָר
 18 לְמַחֲזִי ¹⁴⁾ יִת פְּגָרָא דִּאֲרִיא וְהָא קִנָּא דְּרַבְרִיתָא

1) *Sing.* בַּח. 2) *eine von den Töchtern.* 3) *Plur.*
 §. 35. 4) *dass du.* 5) *Particip. fürs Verb. finit.*
 §. 47, 1. 6) *dass das (der Wunsch Simsons) von Je-*
hovah komme. 7) *dass er nämlich.* 8) *אחא.* 9) §. 35.
 10) S. 78. No. VI. 11) *id quod fecerat.* 12) *nach*
Verlauf einiger Zeit. 13) *Infin.* von נָסַב. 14) *Infin.*

9 בַּפְּגֵרָא דְאַרְיָא וּבִיהַּ דְּרֹבֶשָׁא: וְנִסְחִיהַּ בִּירֵיהַּ
 וְאָזַל מִיּוֹל¹⁵⁾ וְאָכִיל וְאָזַל לֹת אָבוּהִי וּלְוֹת
 אִמִּיהַּ וַיֵּהֵב לְהוֹן וְאָכְלוּ וְלֹא חָוִי לְהוֹן אַרְי
 10 מִפְּגֵרָא דְאַרְיָא נְסִיחַ דְּרֹבֶשָׁא: וּנְחַת אָבוּהִי עַל
 עֵסֶק אֶתְתָּא וְעַבְדַּ תַּמָּן שְׁמִשׁוֹן מִשְׁתִּיא אַרְי כֵּן
 11 עֲבָרִין¹⁶⁾ עוֹלְמָיָא: וְהָוָה כֵּד חֹזוּ¹⁷⁾ יִתִּיהַּ וְדַבְּרוּ
 12 תְּלַתִּין¹⁸⁾ חֲבָרִין וְהוּוּ עִמִּיהַּ: וְאָמַר לְהוֹן שְׁמִשׁוֹן
 אִיחֹדַר כְּעֵן לְכוּן חוּדִיתָא אִם חוּאָה תַחֲוּן¹⁹⁾
 יִתָּה לִי שְׁבַעַת²⁰⁾ יוֹמֵי מִשְׁתִּיא וְתִשְׁכַּחוּן וְאִתָּן
 לְכוּן תְּלַתִּין פְּלֻדְסִין וְתְלַתִּין אֲצַטְלוֹן²¹⁾ דְּלְבוּשָׁא:
 13 וְאִם לֹא תוּכְלוּן לְחוּאָה לִי וְתַתְּנוּן²²⁾ אֶתְוֹן לִי
 תְּלַתִּין פְּלֻדְסִין וְתְלַתִּין אֲצַטְלוֹן דְּלְבוּשָׁא וְאָמְרוּ
 14 לִיהַּ חוּדַּ חִידְתְּךָ וְנִשְׁמַעְנָה²³⁾: וְאָמַר לְהוֹן
 מֵאֲכַלָּא²⁴⁾ נִפְק מִיכְלָא וּמִתְקִיפָא נִפְק חוּלִיא
 15 וְלֹא יכִילוּ²⁵⁾ לְחוּאָה חוּדִיתָא תְּלַתָּא יוֹמִין: וְהָוָה
 בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְאָמְרוּ לְאֶתְתָּא²⁶⁾ שְׁמִשׁוֹן
 שְׁדִילִי²⁷⁾ יִת בַּעֲלִיךָ וַיַּחֲוִי²⁸⁾ לָנָא יִת חוּדִיתָא
 דְּלִמָּא נּוֹקִיד²⁹⁾ יִתִּיךָ וַיִּת בֵּית אָבוּךָ בְּנוֹרָא
 16 הַלְּמִסְכְּנוֹתָנָא³⁰⁾ קַרִיתוֹן³¹⁾ יִתְנָא הַלְּכָא: וּבְכַת³²⁾

von חוּא. 15) §. 21. a. 16) pflegten zu thun. 17) חוּא.
 18) dreyssig S. 84. 19) Pae. von חוּא. 20) Accus.
 der Zeit: während dieser sieben Tage. 21) אֲצַטְלוֹן.
 22) Fut. von נָחַן. 23) Fut. von שָׁמַע mit Suffix.
 §. 16, 2. b. 24) von אָכַל Partic. 25) §. 12, 2. 1.
 26) S. 82. 27) Imper. Pae. §. 12, 1. 28) dass er
 uns anzeige (löse). 29) Aph. von יָקַד. 30)
 סְכָן Inf. mit Suffix. §. 16, 2. e. 31) קָרָא. 32) בְּכָא.

אֶתֶּת שְׁמִשׁוֹן עֲלוֹהֵי ³³⁾ וְאִמְרַת לְחֹזֵר שְׁנֵאֲתָנִי ³⁴⁾
 וְלֹא רִחַמְתָּנִי חִדְרָתָא חִדְרָתָא לְבָנֵי עַמִּי וְלִי לֹא
 חִוִּיתָא וְאָמַר לָהּ הֵא לְאֵבָא וְלְאֵמָא לֹא חִוִּיתִי
 וְלִיךְ אֶכְרִין אַחֵי ³⁵⁾ : וּבְכַת עֲלוֹהֵי שְׁבַעֲא ¹⁷⁾
 יוֹמֵיָא ³⁶⁾ רַהוּהָ ³⁷⁾ לְהוֹן מִשְׁתֵּיָא וְהוּהָ בְיוֹמָא
 שְׁבִיעָאָה וְחֵי לָהּ אַרִי רַחֲקִתִּיהָ ³⁸⁾ וְחֵיֵאֲתָ ³⁹⁾
 חִוִּרִיתָא לְבָנֵי עַמָּה : וְאִמְרוּ לִיָּה אֲנָשֵׁי קִרְתָּא ¹⁸⁾
 בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה עַד לֹא מַעַל ⁴⁰⁾ שְׁמִשָּׂא מַה חֵלִי
 מְדוּבְשָׂא וּמַה תְּקִיף מֵאַרְיָא וְאִמַר לְהוֹן אֱלוֹלָפוֹן
 בְּרַקְתוֹן בְּאַתְתִּי לֹא אֲשַׁכַּחְתוֹן ⁴¹⁾ חִוִּרְתִּי : וְיִשְׂרָת ⁴²⁾ ¹⁹⁾
 עֲלוֹהֵי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קָדָם יִי וְנַחַת לְאַשְׁקִלוֹן
 וְקַטַל מִנְהוֹן ⁴³⁾ תִּלְתִּין גְּבֻרָא וְנָסִיב יַת זְרוּהוֹן
 וַיְהִיב אֲצַטְלוּיָא לְרַחֲוִיָּאוֹ ⁴⁴⁾ חִוִּרִיתָא וְתִקְוָה רוּגְזִיָּה
 וְסִלִּיק לְבֵית אָבוּהֵי : וְהִנֵּת ⁴⁵⁾ אֶתֶּת שְׁמִשׁוֹן ²⁰⁾
 לְרַחֲבֵרִיהָ רַהוּהָ שׁוֹשְׁבֵינִיָּה :

33) §. 38, 2. 34) *Praet. Peal* von שְׁנֵאֲ with *Suff.* §. 26, 2. d.
 35) *sollte, könnte ichs lösen.* vgl. §. 44, 3. 4. 36) §. 59, 1. a.
 37) *während welcher war* u. s. w. 38) 3. *Föm. Praet.*
Peal von רַחַק §. 16, 2. a. 39) S. 58. Anm. 1. 40) *Inf.*
 von עַל, *bevor die Sonne einging* (unterging). 41) *wür-*
det nicht gefunden haben §. 44, 1. 42) יִשְׂרָת. 43) von
 den Einwohnern Ascalons. 44) *denen, welche gelöst*
hatten. (S. 58. Anm. 1. 45) *wurde zutheil.*

VII.

*Dauids Vorbereitungen zum
Tempelbau.*

1 Chron. Kap. 22. Targ. Chron. *)

1 וַאֲמַר דָּוִד רִין הוּא אַתְרָא דְכֶשֶׁר לְמִתְבְּנִיָּא
 2 בֵּית מִוּקְדָּשָׁא דִּי וְרִין מְדַבְּחָא לְעֵלְתָא לְדְבֵית
 3 יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר דָּוִד לְמַכְנֵשׁ ית גִּיּוּרִיא דִּי
 4 בְּאַרְעָא יִשְׂרָאֵל וְאַקִּים פְּסָלִין לְמַבְנֵי¹⁾ מִקְדָּשָׁא
 5 דִּי: וּפְרוּזָא סְגִי לְמַסְמְרִין לְרֵשִׁי תְרַעִיא לְלַפְפֵי
 6 אַתְקִין דָּוִד לְסוּגָעָא עַד דְּלֹא אַפְשֵׁר לְמַתְקַל²⁾:
 7 וְקִיסֵי אַרְזִיא עַד דְּלִית מְנִין אַרוּם אִיתִיא³⁾
 8 צִירוּנֵיא⁴⁾ וְצוּרֵיא קִיסֵי אַרְזִיא סְגִי⁵⁾ לְדָוִד:
 9 וַאֲמַר דָּוִד שְׁלֹמֹה בְּרִי רֹבִי וְרַכִּיָּה בֵּית מִקְדָּשָׁא
 10 לְמַבְנֵי⁶⁾ לְשִׁמָּא דִּי חֶסֶן לְאַסְגָּאָה לְעֵילָא
 11 לְשִׁמָּא דִּי וּלְתוֹשְׁבַחָא לְכָל אַרְעָתָא אַתְקִין⁷⁾
 12 כְּדוֹן לִיה וְתַקִּין דָּוִד לְסוּגֵי קָדָם מוֹתִיָּה: וְקָרָא

1) st. מַבְנֵא. 2) so dass es nicht gewogen werden
 konnte. 3) Aph. von אַחַא S. 58. Anm. 1. 4) von צִירְנֵי
 S. 28. No. VII. 5) st. סְגִיאִין; aber סְגִי ist als Adverb.
 zu fassen, wie: viel Holz, viel Menschen. Syr. ܣܘܓܝܢ ܕܥܘܠܝܢ
 6) das Heiligthum, das gebaut werden soll
 §. 45, 2. 7) ich will ihm das Nöthige vorrichten.

*) s. Eichhorns Einleitung ins A. T. II. §. 244.

לְשִׁלְמֹה בְרִיהַ וּפְקָרִיהַ⁸⁾ לְמִבְנֵי בֵּית מִקְדָּשָׁא
 לְשִׁמְאֵ רִי אֱלֹהֵא דִישְׂרָאֵל: וְאָמַר דְּוִיר לְשִׁלְמֹה 7
 בְּרִי אֲנִי⁹⁾ הָוֵה עִם לְבַנְי¹⁰⁾ לְמִבְנֵי בֵּית מִקְדָּשָׁא
 לְשִׁמְאֵ רִי אֱלֹהֵי: וְהָוֵה עָלַי פִּתְגָם נְבוּאָה מִן 8
 קְדָם יִי לְמִימַר אֲדָמָא לְסוּגְעָא אֲשֻׁרִיתָא¹¹⁾
 וְקָרְבִין רַבְרָבִין עֲבַדְתָּא לֹא אֶפְשֵׁר לָךְ לְמִבְנֵי
 בֵּית מִקְדָּשָׁא לְשָׁמַי אַרְוִם אֲדָמִין¹²⁾ סְגִיעִין
 אֲשֻׁרִיתָא עַל אֲרַעָא קְדָמִי: הָא בַר אֲתִילִיד לָךְ 9
 הוּא גְבַר נִיחָא וְאֲנִיחָ לִיהַ מִכָּל בְּעָלֵי דְרַבְבוּי¹³⁾
 מִן חֲזוֹר חֲזוֹר אַרְוִם שְׁלֹמֹה שְׁמִיהַ¹⁴⁾ וְשִׁלְמָא
 וְשִׁדְוּכָא אֲתִן עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמוֹהִי: הוּא יִבְנֶה 10
 בֵּית מִקְדָּשָׁא לְשָׁמַי וְהוּא יְהִי חֲבִיב קְדָמִי כְּבָרָא
 וְאֲנִי אַרְחָם לִיהַ הִי כְּאָבָא וְאֲתַקִּין כּוֹרְסִי
 מְלִכּוּתִיהַ עַד עַלְמָא: וְכִדּוֹן בְּרִי יְהֵא מִימְרָא דִיִּי 11
 בְּסַעְדָךְ וְתַצְלַח וְתִבְנֵי בֵּית מִקְדָּשָׁא דִיִּי אֱלֹהֶךְ:
 הִי כְּמָא דְמִלִּיל עֲלָךְ: בְּרַם יִתֵּן לָךְ יִי סְכֻלְתָנוּ 12
 וּבְיוֹנְתָא וְיִמְנִינְךָ¹⁵⁾ לְמַלְכָא עַל יִשְׂרָאֵל
 וְלִמְנִטְר¹⁶⁾ יֵת אֲוִרִיתָא דִיִּי אֱלֹהֶךְ: בְּכֵן תַצְלַח 13
 אִם תִּטְר לְמַעְבַר יֵת קִימְיָא וְיֵת דִינִיָּא דִי פִקִּיד
 יִי יֵת מֹשֶׁה עַל יִשְׂרָאֵל תְּקַף¹⁷⁾ וְאַלִם לֹא תִדְחַל
 וְלֹא תִתְבַר¹⁸⁾: וְהֵא בְּסֻגּוּפִי וּבְצוּמִי אֲתַקְנִית 14

8) *Praet. Paël* mit *Suff.*9) *Nomin. absol.* §. 61.10) statt לְבִי, *in animo fuit.*11) *Aph.* von שְׂדָא.12) דָם. 13) *Suff.* וְיִי st. וְהִי, in den spätern Targumim,syr. ܕܡܫܘܢ. 14) *soll sein.* 15) *Fut. Pae.* von מְנָא mitܥ epenthet. 16) S. 44. Anm. 1. 17) S. 35. 2, 1. 18) *Ith-*

לְבֵית מִקְדָּשָׁא דִּיִּי דִּהְבֵּא קִנְטְרִין מֵאָה אֶלְפִין
 וְכִסְפָּא אֶלֶף אֶלְפִין קִנְטְרִין וְלִנְחָשָׁא וְלִפְרוֹזְלָא לִית
 מִתְקַל אַרוּם לְסוּגֵי הָוָה וְקִיסִין וְאַבְנִין אֶתְקַנִּית
 15 וְעֲלוֹיְהוֹן תּוֹסִיף : וְעַמָּה לְסוּגֵי עֲבִידְתָּא פְּסֻלִיא
 וְנִגְרֵי אֲבָנֵי¹⁹⁾ וְקִיסָא וְכָל חֲכִימָא בְּכָל עֲבַדְתָּא :
 16 לְדִהְבָּא לְכִסְפָּא וְלִנְחָשָׁא וְלִפְרוֹזְלָא לִית סְנוּם
 וּמְנִין קוּם וְעֵבֵר וְיֵהֵא מִימְרָא דִּיִּי בְּסַעְדָּךְ :
 17 וּפְקִיד דְּוִיד לְכָל סָרְכֵי יִשְׂרָאֵל לְסִיעָא²⁰⁾ לְשִׁלְמָה
 18 בְּרִיָּה : הָלֵא מִימְרָא דִּיִּי אֶלְהֲכוּן בְּסַעְדְּכוּן וַיְנִיחַ
 לְכוּן מִן חֲזוֹר חֲזוֹר אַרוּם מִסַּר בִּידֵי יְת כָּל יְתֵבֵי
 אֶרְעָא וְאֶתְכַבֵּישַׁת²¹⁾ אֶרְעָא קָדַם יִי וְקָדַם עֵמִיָּה :
 19 כְּדוּן הֲבוּ לְבָכוּן וּנְפִשְׁכוּן לְמַתְבַּע²²⁾ מִן קָדַם יִי
 אֶלְהֲכוּן לְאַעְלָא²³⁾ בֵּיה יְת אַרוּן קִימָא דִּיִּי
 וּמֵאֲנֵי קִדְשָׁא דִּיִּי דְמַתְבְּנֵי לְשִׁמָּא דִּיִּי :

VIII.

*Drohende Anrede an die Feinde von
Jehova's Gesalbtem.*

Psalm II.

1 לָמָּה מִתְרַגְּשִׁין עִמּוּמִיא וְאוּפִיא מִרְנְנִין סְרִיקוּתָא :
 2 קִימִין מִלְּבֵי אֶרְעָא וְשִׁלְטוֹנִיא יְת־חֲבֵרוּן כְּחֲדָא :

peel von חָבַר. 19) §. 56, 1. Anm. 20) Inf. Paël von סִיָּא.
 21) §. 12, 2. 2. 22) Inf. von חָבַע. 23) Inf. Aph. von עָלַל.

3.4 לְמַרְדָּא קָדָם יְיָ וּלְמַנְצִי¹⁾ עַל מְשִׁיחִיהָ : נִתְרַע
 5 יַת אֶסְרֵתִיהוֹן וְנִטְלוֹק מִפָּנָא שְׁלֹשְׁלוֹתְהוֹן : דִּיתִיב
 6 בְּשִׁמְיָא יִגְחַךְ מִימְרָא דִּי יְרַחֵךְ לְהוֹן : הִירִין
 7 יִמְלַל לְהוֹן בְּחוּקֵפִיהָ וּבְרוּגִיזִיהָ יִבְהַל אֲנוּן : וְאַנִּי
 8 רַבִּיתִי מַלְכִי וּמִפִּיתָהּ עַל טוֹר מִקְדָּשִׁי : אֲשַׁתְּעִי
 9 קִימָא דִּי אֲמַר חֲבִיב כְּבַר לְאַבָּא לִי אֲנִת זַכָּאָה
 כְּאֵלוֹ יוֹמָא²⁾ דִּין בְּרִיתְךָ : בְּעֵי מִנִּי וְאַתָּן נְכֹסִי
 עֲמַמִּיָּא אַחֲסַנְתְּךָ וְאַחוּרְתְּךָ שְׁלֹטוֹנִי סִיפֵי אֲרַעָא :
 10 תִּתְבַּרְנוּן הֵיךְ בְּחוּטְרָא דְּפִרוּזָא הֵיךְ מִן³⁾ דְּפַחַר
 11 תִּתְרַעֲנוּן : וְכִרִין מַלְכֵיָא אֲשַׁכִּילוּ קַבִּילוּ מִרְדוּתָא
 12 נְגִירֵי אֲרַעָא : פְּלַחוּ קָדָם יְיָ בְּרַחֲלָא וְצִלוּ
 13 בְּרִיתָא : קַבִּילוּ אוּלְפָנָא דְּלִמָּא יִרְגִיזוּ וְתַחוּבְרוּן⁴⁾
 אֲוֹרְחָא מְטוּל דִּיִּיחֹר כְּזַעִיר רוּגִיזִיהָ טוֹבִיָּה⁵⁾ לְכָל
 דְּסַבְרִין בְּמִימְרֵיהָ :

IX.

Lob Jehova's als Weltgottes.

Psalm VIII.

לְשַׁבְּחָא עַל כְּנוּרָא דְּאִיתִי מִגַּת¹⁾ תּוֹשְׁבַחְתָּא
 1 לְרוּיֵד : יְיָ אֱלֹהָא רַבּוֹנָא כְּמָה תְּלִיל שְׁמֵךְ
 2 וּמְשַׁבַּח בְּכוּלָּא אֲרַעָא דִּיהֲבָתָא זֹךְ עֵיל מִן²⁾
 3 שְׁמֵיָא : מִפּוּם עוּלְמֵיָא וְיוֹנְקֵיָא אֲשַׁתְּסַתָּא³⁾ עוּשְׁנָא

1) נָצָא §. 18. Anm. 1. 2) d. i. בְּיוֹמָא. 3) *Gefäss*.
 4) §. 21. und S. 36. No. 5. 5) §. 40, 6.

1) aus Gath herstammend, dort erfunden. 2) gl.

מִן בְּגִלָּל מְעִיקֶיךָ לְבַטְלָא בְּעִיל רַבָּא וְגִזְמָא:
 4 מְטוּל יְאַחֲמֵי שְׁמִיךְ עֹבְרֵי אֶצְבְּעֶתְךָ סִיְהֵרָא
 5 וְכִכְבִּיא דִּי אֲתִקִּינְתָּא: מַה בַּר נְשָׂא מְטוּל תְּדַכֵּר
 6 עֹבְרֵי וְבַר נְשָׂא מְטוּל תְּסַעַר עֲלוּי: וְחִסְרֶתָא
 יִתִּיה קָלִיל מְמַלְאַכִּיא וְאַיְקָרָא וְשִׁבְהֹרָא
 7 תְּכַלְלִנִּיה⁴⁾: אֲשַׁלְּטִיתִּיה בְּעֹבְרֵי יָדְךָ כֹּלָא שְׁוִיתָא
 8 תַּחֲוֹת רַגְלוּי: עָאן וְתוּרֵי⁵⁾ כֹּלְהוֹן וְלַחֹד בְּעִירֵי
 9 חִקְלָא: צְפִירֵי שְׁמִיא וְנוּנֵי יַמָּא וְלוּיָתָן רַחֲלִיךְ
 10 אֶסְרֵטִי יַמָּא: יִי אֱלֹהָא רַבּוֹנָא כְּמַה תְּלִיל
 וּמְשַׁבַּח שְׁמֶךָ בְּכֹלָא אֲרַעָא:

X.

Schilderung der falschen Propheten.

Jerem. Kap. 23. Jonath.

1 וַיִּפְרֹנְסִיא דְמַאֲבָרִין וּמַבְדִּרִין יַת עַם דְּאַתְקָרִי
 2 שְׁמִי עֲלוֹהֵי אֲמַר יִי: בִּכְן כְּרִנְן אֲמַר יִי אֱלֹהָא
 דִּישְׂרָאֵל עַל פְּרֹנְסִיא דְמַפְרֹנְסִין יַת עַמִּי אֲתוֹן
 בְּדַרְתוֹן יַת עַמִּי וְטַלְטְלַתְנוֹן¹⁾ וְלֹא תַבְעֶתוֹן יַתְהוֹן
 הָאֲנָא מְסַעַר עֲלִיכֹן יַת בִּישׁוּת עֹבְדִיכֹן אֲמַר יִי:
 3 וְאַנָּא אֲכַבֵּישׁ יַת שְׂאֲרָא דְעַמִּי מְכַל מְדִינְתָא
 דְאַגְלִיתִי יַתְהוֹן לְתַפְן וְאַתִּיב יַתְהוֹן לְאַתְרִיהוֹן
 4 וַיִּפְשׁוּן וַיִּסְגּוּן: וְאַקִּים עֲלִיהוֹן פְּרֹנְסִין וַיִּפְרֹנְסוּנוֹן²⁾

d. Hebr. מעל. 3) שחם. 4) §. 50, 2. 5) §. 56, 1. Anm.

1) Palpel von טול §. 19, 2. 2) Quadrilit. פרנס

וְלֹא יִדְחֲלוּן עוֹד וְלֹא יִתְבַּרְוּ³⁾ וְלֹא יִזְעֻזְעוּ אָמַר
 יי: הֲאֵל יוֹמִיָּא אַתָּן אָמַר יי וְאַקִּים לְדָוִד מְשִׁיחַ⁵⁾
 רִצְדִיקָיָא וַיִּמְלוֹךְ וַיִּמְלֹךְ מִלְכָּא וַיִּצְלַח וַיַּעֲבֹר דִּין דְּקִשׁוּשׁ
 וְזָכוּ בְּאַרְעָא: בְּיוֹמוֹהִי יִתְפָּרְקוּן דְּבֵית יְהוּדָה⁶⁾
 וַיִּשְׂרָאֵל יִשְׂרָי לְרַחֲצֹן וְרִין שְׁמִיָּה דִּיהוֹן⁴⁾ קָרָן
 לִיה יִתְעַבְּדוּן לָנָא זָכוּן מִן קָדָם יי בְּיוֹמוֹהִי: בְּכֵן⁷⁾
 הֲאֵל יוֹמִיָּא אַתָּן אָמַר יי וְלֹא יְהוֹן מִשְׁתַּעֵן עוֹד
 בְּגְבוּרְתָא דִּי דְאַסִּיק יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
 דְּמִצְרַיִם: אֵלֶהֶן יְהוֹן מִשְׁתַּעֵן בְּגְבוּרְתָא דִּי דְאַסִּיק⁸⁾
 וְדֵאִיתִי⁵⁾ יֵת זֶרְעָא דְבְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעַ צְפוֹנָא
 וּמִן מְרִינְתָא דְאַגְלִיתָנוּן לְתַמּוֹן וַיִּתְבוּן⁶⁾ עַל
 אַרְעֵהוֹן: מִן קָדָם נְבִיִּי שְׁקָרָא אֶתְבַּר לְבִי בְּמַעֵי⁹⁾
 זְעוּ כָּל גְּרַמֵּי הַוִּיתִי כְּגֹבֵר רְוִי וּכְגֹבֵרָא מִשְׁתַּתִּי
 מִן קָדָם חֲמַרְיָה מִן קָדָם יי וּמִן פְּתַגְמֵי קוֹדֶשִׁיָּה:
 אַרִי זַנְאִין אֶתְמַלִּיאַת אַרְעָא אַרִי מִן קָדָם מוֹזְמֵי¹⁰⁾
 דְּשִׁקֵּר חַרוּבַת⁷⁾ אַרְעָא יְבִישׁוּ דִּירוֹת מְדַבְּרָא וְעַל
 דְּמִסְגֵּן⁸⁾ בְּרַעוֹת נַפְשָׁהוֹן בִּישְׁתָּא תִיתִי⁹⁾ עַלִּיהוֹן
 וּגְבַרְהוֹן לֹא יִצְלַחוּן: אַרִי אַף סַפֵּר אַף כְּהֵן¹¹⁾
 גְּנִיבוּ¹⁰⁾ אֹרְחַתְהוֹן אַף בְּבֵית מַקְדְּשֵׁי גְלִין קְדַמֵּי
 בִישְׁתָּהוֹן אָמַר יי: בְּכֵן תְּהִי אֹרְחַתְהוֹן לְהוֹן¹²⁾
 כְּמִשְׁרוּעִין בְּקַבְלָא יִתְקַלוּן וַיִּפְלוּן בְּה אַרִי אִיתִי

§. 14, 2. 3) *Ithpaal*. חבר 4) bezogen auf שְׁמִיָּה: *hoc est nomen ejus, quod vocantes erunt.* 5) *Aph.* von אַתָּא. 6) יחב. 7) S. 35. 8) *Partic. Aph.* von אַתָּא. 9) *Fut. Pea.* von אַתָּא §. 24, 2. 10) S. 35.

עֲלִיהוֹן בִּישְׁתָּא שְׁנַת סְעוֹרָן חוֹבִיהוֹן אָמַר יי :
 13 וּבְנֵבִי שְׁמֵרוֹן חַיִּיתִי רָשַׁע מִתְנַבֵּן בְּשׁוּם טְעוֹתָא
 14 וּמִטְעֵן ית עֲמִי ית יִשְׂרָאֵל : וּבְנֵבִי יְרוּשָׁלַם חַיִּיתִי
 שְׁנוֹ זַנְאִין וּמַהֲלֵכִין בְּשֶׁקֶר וּמִתְקַפִּין יר מִבְּאֲשֵׁין
 בְּדִיל דְּלֹא לְמַתְבַּ גַּבְר מִן בִּישְׁתִּיהָ הוּוּ קְדָמִי
 15 בּוֹלְהוֹן כְּסֻרוֹם וַיִּתְבַּהֵא כְּעִמּוֹרָה : בְּכֵן כְּדִנְן אָמַר
 יי צְבֹאוֹת עַל נְבִיִּי שְׁקֵרָא הָאֲנָא מִיִּתִי עֲלִיהוֹן
 עֲקָא מֵרַר כְּגִידִין וְאֲשַׁקְנוֹן¹¹⁾ כֵּס דְּלוֹט בִּישׁ
 כְּרִישֵׁי חַיִּוּן אַרִי מִן נְבִיִּי יְרוּשָׁלַם נְפַקַת¹²⁾
 16 חֲנַפְתָּא לְכֹל יתְבִי אַרְעָא : כְּדִנְן אָמַר יי צְבֹאוֹת
 לֹא תִקְבְּלוּן לְפִתְגָמֵי נְבִיִּי שְׁקֵרָא דְּמִתְנַבֵּן לְכוּן
 מִטְעֵן אֲנוּן לְכוּן רָשַׁע לְבַהוֹן מִמְּלִלִין לֹא בְּמִימְרָא
 17 דִּיִּי : אָמְרוּן בְּנִבְיֹאת שְׁקֵרִיהוֹן לְדִמְרֵגִין קְדָמִי
 מִלַּל יי שְׁלָמָא יְהִי לְכוּן וְכֹל דְּאֵזִיל בְּהַרְהוּר לְבִיהָ
 18 אָמְרוּן לֹא תִיתִי עֲלִיכוּן בִּישְׁתָּא : אַרִי לֹא קָמוּ
 דְּאֲתַגְּלִי לְהוֹן רַז מִן קְדָם יי וְלֹא חֲזוּ וְלֹא שְׁמַעוּ
 ית פִּתְגָמוֹהִי וְלֹא אֲצִיתוּ לְמִימְרֵיהָ וְלֹא קְבִילוּ :
 19 הָא מְזוּפִיתָא מִן קְדָם יי בְּרֵגְזוּ נְפַקַת וְעֲלַעוּל
 20 מִשְׁתַּגְּשׁ עַל רִישׁ רִישֵׁינָא יְחוּל : לֹא יתוּב רֹגְזָא
 יי עַד דִּיעֵבֵר וְעַד דִּיקֵּים¹³⁾ מִחֲשַׁבְתָּ רְעוּתִיהָ
 21 בְּסוֹף יוֹמֵיאַ תְּסַתְּפְלוּן בָּהּ אֲסַתְּפֵלָא : לֹא שְׁלַחִית
 ית נְבִיִּי שְׁקֵרָא וְאֲנוּן רְהַטִּין לְאֲבֵאֲשָׁא וְלֹא מְלִלִית
 22 עִמָּהוֹן וְאֲנוּן מִתְנַבֵּן שְׁקֵר : וְאֵלּוּ קָמוּ אֲתַגְּלִי
 לְהוֹן רַז מִן קְדָם יי וְאֲשַׁמְעוּ פִּתְגָמֵי ית עֲמִי

11) *Aph.* von שקא. 12) st. נפּקַת, nach Art der *Verba*
 3 *Gutt.* §. 15. Ann. 2. vgl. Ruth 2, 14. 13) *Pael*

וְאֶת־בְּנוֹי מֵאֲזוּרֵת־הַחַוּוֹן בִּישָׁתָא וּמִבֵּישׁוֹת עֹזְבֵר־יְהוֹן :
 23 אָנָּה אֱלֹהֵא בְרִית עֲלֵמָא מְבִרָא־שִׁית אָמַר יְיָ אָנָּה
 אֱלֹהֵא עֵתִידָנָא¹⁴⁾ לַחֲדָתָא עֲלֵמָא לְצַדִּיקָיָא:
 24 אִם יִדְמִי גִבֹר לְאַטְמָרָא¹⁵⁾ כֹּר בְּסִתְרָא¹⁶⁾ וּקְדָמִי
 הֵלֵא גְלִי אָמַר יְיָ הֵלֵא יֵת שְׁמִיָּא וְיֵת אֶרְעָא יִקְרִי
 25 מְלִי אָמַר יְיָ: שְׁמִיעַ קְדָמִי יֵת דְאֲמַרְיִן נְבִיֵי
 שְׁקָרָא דְמִתְנַבֵּן בְּשְׁמִי שְׁקָרָא לְמִימַר פִּתְגָם נְכוּיָא
 26 בְּחֵלְמָא אֶתְחַוָּא לִי: עַד אֵימַתִּי אֵיֵת בְּלִבְהוֹן¹⁷⁾
 דְנְבִיֵי שְׁקָרָא דְמִתְנַבֵּן שְׁקָר וּמִתְנַבֵּן רָשַׁע לְבַהוֹן:
 27 דְמִחְשָׁבִין לְאַנְשָׁאָה יֵת עַמִּי שְׁמִי בְּחֵלְמָהוֹן
 דְמִשְׁתַּעֲזִין גִּבֹר לְחִבְרִיָּה כְּמָה דְשִׁבְקוּ אֲבָהֵתְהוֹן
 28 יֵת פּוֹלְחֵן שְׁמִי וּמְקִימִין בְּשׁוֹם טַעוּתָא: נְבִיָּאָה
 דְעַמִּיָּה חֵלְמָא יִשְׁתַּעֲזִי חֵלְמָא וּדְפִתְגָמִי עַמִּיָּה¹⁸⁾
 יִמְלַל פִּתְגָמִי קָשׁוּט הָא כְּמָה דְפָרִישׁ בֵּין תְּבִנָּא
 לְעִבּוּרָא כֵּן פָּרִישׁ¹⁹⁾ בֵּין צַדִּיקָיָא לְרָשִׁיעֵיָא אָמַר
 29 יְיָ: הֵלֵא כָּל פִּתְגָמִי תְקִיפִין כְּאִשְׁתָּא אָמַר יְיָ
 30 וְכַפְטִישָׁא דְמִפְנַע כִּיפָּא: בְּכֵן הָא אָנָּה שְׁלַח²⁰⁾
 רוּגְזִי עַל נְבִיֵי שְׁקָרָא אָמַר יְיָ מִגְּנָבִין פִּתְגָמִי גִבֹר
 31 מִן חִבְרִיָּה: בְּכֵן הָא אָנָּה שְׁלַח רוּגְזִי עַל נְבִיֵי
 שְׁקָרָא אָמַר יְיָ דְמִתְנַבֵּן כְּרַעוּת לְבַהוֹן וְאֲמַרְיִן כֵּן
 32 אָמַר²¹⁾: הָאֲנָה שְׁלַח רוּגְזִי עַל דְמִתְנַבֵּן חֵלְמָא
 דְשִׁקָר אָמַר יְיָ וּמִשְׁתַּעֲזִין וּמִטַּעֲזִין יֵת עַמִּי בְּשִׁקְרֵי־חַוּוֹן

14) d. i. עֵתִיד אָנָּה §. 13, 1. 15) טמר.
 16) wenn er im Verborgenen sich befindet. 17)
 §. 40, 6. 18) bei welchem mein Wort ist. 19) näm-
 lich Jehovah. 20) Part. Benon. 21) nämlich Jehovah.

וּבְבַקְרוּתְהוֹן וְאֵנָּה לֹא שְׁלַחְתָּנוּן וְלֹא פְקַדְתָּנוּן
 33 וְהִנָּא לֹא יִהְיוּ לְעַמָּא הַדִּין אָמַר יי: וְאֵרִי
 יִשְׁאַלְנֶךָ עַמָּא הַדִּין אִזְ סִפֵּר אִזְ כִּהֵן לְמִימַר מַח
 נְבוּאָתָא בְּשִׁמְא דִּי וְתִימַר לְהוֹן כְּדִין נְבוּאָתָא
 34 וְאַרְטוּשׁ יִתְכוּן אָמַר יי: וְסִפֵּר וְכִהֵן וְעַמָּא דִּי יִימַר
 נְבוּאָתָא בְּשִׁמְא דִּי וְאַסְעַר עַל גְּבַרָא הַהוּא וְעַל
 35 בֵּיתִיהּ: כְּדִין תִּימְרוּן גְּבַר לְחַבְרִיָּה וְגְבַר לְאַחֻזַּי
 36 מַח אֲתִיב יי וְמַח מִלִּיל יי: וְנְבוּאָה בְּשִׁמְא דִּי
 לֹא תִדְכְּרוּן עוֹד אֵרִי נְבוּאָתָא תְּהִי לְגְבַר דְּמִקְיָם
 פְּתַגְמֵי רַעוּתִיהּ וְאַתּוּן מִזְּפִין לְבַטְלָא ית פְּתַגְמֵי
 37 אֱלֹהֵא קִימָא יי עֲבָאוּת אֱלֹהֵנָּא: כְּדִין תִּימַר
 38 לְנְבִיאָ מַח אֲתִיבךָ²²⁾ יי וְמַח מִלִּיל יי: וְאִם
 נְבוּאָה בְּשִׁמְא דִּי תִימְרוּן בְּכֹן כְּדִין אָמַר יי
 חֲלַף דְּאַמְרִתּוּן ית פְּתַגְמָא הַדִּין נְבוּאָה בְּשִׁמְא
 דִּי וְשִׁלַּחִית²³⁾ לְוִתְכוּן לְמִימַר לֹא תִימְרוּן
 39 נְבוּאָתָא מִקְדָּם יי: בְּכֹן²⁴⁾ הָאֵנָּה שְׁלַח רוּגְזֵי
 וְאַרְטוּשׁ יִתְכוּן מְרִטְשׁ וְאַרְחִיק יִתְכוּן וְיִת קַרְתָּא
 40 דִּיהֵבִית לְכוּן וְלֹאֲבַהֲתְכוּן מִקְבִּיל מִימְרֵי: וְאַחַן
 עֲלִיכוּן חֲסוּדֵי עַלְם וְתַחֲפִנוּן אֲתַכְנַעוּת עַלְם
 דִּלָּא תַפְסוּק:

22) *Aphel* mit doppeltem *Accus.* §. 50, 2. a. 23) *un-*
geachtet ich gesendet hatte. 24) Nachsatz zu V. 38.

Jehova's Drohung gegen Israel.

Jes. Kap. 5. Jonathan.

אָמַר נְבִיא אֲשַׁבְּחִיהָ כֵּעַן לְיִשְׂרָאֵל דְּמַתִּיל¹
לְכַרְמָא זְרַעִיהָ דְאֶבְרָהָם רַחֲמֵי תּוֹשְׁבַחַת רַחֲמֵי
לְכַרְמִיָּה עַמִּי חֲבִיבֵי יִשְׂרָאֵל יְהִיבִית לְהוֹן אַחְסָנָא
בְּטוֹר רָם בְּאַרְעָא שְׁמִינָא: וְקִדְשְׁתַּנּוֹן וְיִקְרַתַּנּוֹן²
וְקִימְתַנּוֹן כַּמְצַב גִּפְן בְּחִירָא וּבְנִיתָא מִקְדָּשֵׁי
בִּינֵיהוֹן וְאַף מִרְבְּחֵי יְהִיבִית לְכַפְרָא עַל חַטָּאֵיהוֹן
וְאַמְרִית דִּיעְבְּרוֹן עוֹבְדִין טְבִין קְרַמֵּי וְאַנּוֹן
אַבְאִישׁוּ עוֹבְדֵיהוֹן¹⁾: נְבִיא אֲמַר לְהוֹן הָא בֵּית³
יִשְׂרָאֵל מִרְרוּ מִן אֲזִרִיתָא וְלֹא צָבֹן לְמַתְבַּ כֵּעַן
יְתִבֵי יְרוּשָׁלַם וְאַנְשׁ יְהוּדָה דִּינוּ כֵּעַן דִּינָא קְרַמֵּי
מִן עַמִּי: מַה טָּבָא אֲמַרִית לְמַעְבַּר עוֹר לְעַמִּי⁴
וְלֹא עֲבַדִית לְהוֹן מַא דִּין אֲמַרִית דִּיעְבְּרוֹן
עוֹבְדִין טְבִין וְאַנּוֹן אַבְאִישׁוּ עוֹבְדֵיהוֹן: וְכַעַן אַחֵי⁵
כֵּעַן לְכוּן יַת רְאָנָא עֲתִיד לְמַעְבַּר לְעַמִּי אֲסַלֵּק
שְׂכַנְתִּי מִנְהוֹן וִיהוֹן לְמִבּוֹ אֲתַרְע בֵּית מִקְדָּשְׁהוֹן
וִיהוֹן לְרִישׁ: וְאַשׁוּבֹן רְטִישִׁין לָא אֲסַתְעֵרוֹן וְלֹא⁶
יִסְתַּמְכוּן וִיהוֹן מִטְלָטְלִין וְשִׁבְיָקִין וְעַל נְבִיא
אַפְקַר דְּלֹא יִתְנַבּוֹן עֲלֵיהוֹן נְבוּאָה: אַרִי עַמִּיָּה⁷
דִּי צְבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַנְשׁ יְהוּדָה נְצַבָא
דְּחַרוּתִיהָ וְאַמְרִית דִּיעְבְּרוֹן דִּינָא וְהָא אַנּוֹן

1) Die schöne Allegorie, welche im hebr. Texte der 2te V. fortsetzt, ist hier verwischt und (sehr prosaisch) in eigentliche Rede aufgelöst. Kein anderer

אָנוּסִין אֲמַרִית דִּיעֲבֹדוּן זָכוּ וְהָא אָנוּן מִסָּגֹן ²⁾
 8 חוֹבִין: וַיִּדְמֹקְפִין בֵּיתָא עַל בֵּיתָא חֲקַל אֹנְסָא
 בְּחֻקֵּי־הַחֹזֶן מִקְרִבִין אֲמַרִין עַד דְּנַחֲסִין כָּל אַתְר
 9 וַיִּמְרָמֹן דִּיתְבִין בְּלַחְוֵהוּן בְּגֹוָה דְאַרְעָא: אֲמַר
 נְבִיא בְּאוּדְנִי הוּיִתִי שְׁמַע ³⁾ כִּר אַתְגִּזְרַת דָּא מִן
 קָדָם יִי צְבָאוֹת אִם לֹא ⁴⁾ בְּתִין סְגִיִּאִין לְצַדִּיק
 10 יְהוֹן רַבְרַבִין וְטַבִּין מִבְּלִי יִתִּיב: אַרִי בְּחוּבָא דְלֹא
 יִהְיֹו מַעֲשֵׂרִיא בֵּית עֵשֶׂר אֲשֶׁכְרִין דְכָרָם יַעֲבֹדוּן
 בֵּיתָא חָדָא וּבֵית כּוֹר זֶרַע יַעֲבִיד תְּלַת סָאִין:
 11 וַיִּדְמֹקְרִמִין בְּצַפְרָא לְמִשְׁתֵּי חֲמַר עֵתִיק רַב־פִּין
 מֵאַחֲרִין לְמַפְטָר מִרְמִשִּׁין עַל שׁוּיְהוֹן חֲמַר אֹנְסִין
 12 מִדְּלִיק לְהוֹן: וְהוּי עַל יְדֵי כְּנוֹר וְנָבַל קַתְרוּס
 אֲבוּבָא וְחֲמָרָא מִשְׁתִּיהוֹן וּבְאוּרִיתָא דִּי לֹא
 13 אֲסַתְכְּלוּ וְעוּבַר גְּבוּרְתִּיהָ לֹא חֹזֶן: בְּכֹן גְּלוּ עַמִּי
 מִבְּלִי דַעֲתָא וַיִּקְוֵהוּן מִיתוּ בְּכַפְנָא וְסִגְוֵהוּן
 14 בְּבַצֹּרְתָא בְּצַחוּתָא: בְּכֹן אֲפִתִיֵּאת שְׁאוּל נַפְשָׁה
 וּפִתְחַת פּוּמָה וְלִית סוּף וּנְחַתוּ יִקְרֵהוּן וְסִגְוֵהוּן
 15 וְאַתְרֵגוּשְׁתֵּהוּן וְדַתְקִיף בְּהוֹן: וַיִּמְאַךְ אֲנָשָׁא
 16 וַיִּחַלֵּשׁ תְּקוּף גְּבַרִין וְעֵינֵי רַמִּיא יִמְאַכֹּן: וְתַקִּיף
 יִי צְבָאוֹת בְּדִינָא וְאַלְהָא קַדִּישָׁא קַדִּישׁ בְּזִכּוּתָא:
 17 וַיִּתְפַּרְנְסוּן צְדִיקָא כְּמָא דְאַמִּיר עַלִּיהוֹן יִסְגֹּן
 18 וְנַכְסֵי רַשִׁיעִיא צְדִיקָא יַחֲסִנוּן: וַיִּדְמִשְׁרֹן
 לְמַחֲטֵי צְבָחַר נְגַדִין חוֹבִין בְּחַבְלֵי לְמָא אֲזִלִין
 וְסָגֹן עַד דַּתְקִיפִין וְכַגְדִּילַת עַגְלַתָּא חוֹבִין:

alter Uebersetzer hat diess gethan. 2) von סגא S. 78.
 3) d. i. שמע vgl. §. 45, 1. 4) §. 63, 3.

19 דְּאָמְרִין אֵימָתִי יוֹחִי⁵⁾ וַיִּגְלִי פְּרִשְׁתִּיהָ בְּדִיל דְּנַחֲוִי
 וַיִּקְרַב וַיִּיתִי⁶⁾ מְלָכִיהָ דְּקַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל וְנִדְעֵנָּה :
 20 וַיִּדְּאָמְרִין לְרִשְׁיַעֲיָא דְּמַצְלָחִין בְּעַלְמָא הָדִין אַתּוּן
 טַבֵּיָא וְלַעֲנוּתֵנִיָּא אָמְרִין אַתּוּן רִשְׁיַעֲיָא הָלֵא⁷⁾
 בְּמִיתִי נְהוּרָא לְצַדִּיקָא יַחְשׁוּךְ לְרִשְׁיַעֲיָא וַיִּבְסְמוּן
 פְּתַגְמֵי אֹרִיתָא לְעַבְרִיהוּן וַיִּיתִי מֵרָא⁸⁾ לְרִשְׁיַעֲיָא
 וַיִּדְעוּן דְּבִסּוּפָא מְרִיר חֲטָאָה לְעַבְרִיהָ : וַיִּדְחִימוּן
 21 בְּעֵינֵי נַפְשָׁהוּן וַקְבִיל אַפִּיהוּן סוּכְלַתְנִין : וַיִּדְּ
 דְּגַבְרִין לְמִשְׁתֵּי חָמַר וַגַּבְרִין מְרִי נַכְסִין לְאַתְרוּאָה
 22 מִן עֵתִיק⁹⁾ : מִזְכֵּן לִיהָ לְחַיְבָא חֶלֶף דְּמַקְבְּלִין
 מִנְּיָה מְמוֹן דְּשִׁקָּר וּזְכוּת זַכָּיָא בְּרִשְׁעֵי מַעְדָּן¹⁰⁾
 23 מִנְּהוּן : בְּכֵן יִתְאַכְלוּן כְּקִשָׁא בְּאַשְׁתָּא וּכְעַמִּירָא
 בְּשִׁלְהוּבִיתָא מִסְגָּן¹¹⁾ תּוֹקְפָהוּן כְּשִׁבְזֵי יְהִי וּמְמוֹן
 אֹנִיסִיהוּן כְּאַבְקָא דְּפָרַח אַרְי קָצוּ בְּאֹרִיתָא דִּי
 24 צְבָאוֹת וַיִּתְּ מִימַר קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל דְּחִיקוּ : עַל
 כֵּן תְּקִיף רוּגְזָא דִּי צְבָאוֹת בְּעַמִּיהָ וְאַרְיִס מַחַת
 גְּבוּרִתִּיהָ עַלִּיהוּן כַּד מַחְנוּן¹²⁾ וְזַעוּ טוּרִיָּא וְהוּאָה
 נְבַלְתָּהוּן מוֹשְׁגָרִין כְּסַחִיתָא בְּגוּ שׁוּקָיָא בְּכַל דָּא¹³⁾
 לָא תְּבוּ מַחוּבִּיהוּן דִּיתוּב¹⁴⁾ רוּגְזִיהָ מִנְּהוּן וְעַד
 כְּעַן מִתְקַפִּין מִרְדִּיהוּן וְעוֹד מַחֲתִיהָ עֵתִידָא
 25 לְאַתְפָּרַע מִנְּהוּן : וַיִּזְקוּף אֶת לְעַמִּמֵּיָא¹⁵⁾ מִרְחִיק
 26

5) יחא §. 24, 3. 6) אחא §. 24, 2. 7) §. 64, 3.

8) So ist wohl zu lesen st. מרדא, was keinen schicklichen Sinn giebt. 9) näml. חמר V. 11. 10) ערא.

11) mögen sie (immerhin) vergrössern ihre Tapferkeit u. s. w.

12) מחא. 13) bei dem allen, dessenohngeachtet.

14) so dass sein Zorn weiche von ihnen. 15) dass sie zum Kriege gegen Israel sich vereinigen sollen.

וַיְכִלֵּי לֵיהּ מִסִּיפֵי אֲרֻעָא וְהָא בְּפִרְיעַ מַלְךְ
 27 בְּמִשְׁרִיתֶיהָ כְּעַנְנֵי קְלִילִין יִיתִי: לֵית דְּמִשְׁלַחֵי
 וְלֵית דְּמִתְקַל בֵּיהּ לָא יְנוּם וְלָא יִדְמוּךְ וְלָא
 יִשְׁתְּרִי זְרִין חֲרָצִיהּ וְלָא תִתְּפֹסִיק עֲרֻקַת מְסֻנְיָה:
 28 דִּי גִירוּהִי מִחֲרָפִין וְכָל קִשְׁתֵּיהּ מִתִּיחֹן פִּרְסַת
 סוּסוֹתֶיהָ כְּטַנְרָא תְקִיפִין וְגִלְגְלוּהִי קְלִילִין הָא
 29 כְּעֵלְעוּלָא: נְהוּמֵי לֵיהּ כְּאַרְיָא¹⁶⁾ וַיְנַהוּם כְּבַר
 אֲרִיֹן וַיְכִלֵּי וַיִּיחֹד בְּנָא וַיִּשְׁיִיב וְלֵית דְּמִצִּיל:
 30 וַיְכִלֵּי עֲלוּהִי בְּעַדְנָא הֵיִא כְּאַתְרֵגוּשַׁת יַמָּא דְאֵם
 יְבַעוֹן רִשְׁעֵיִא סְעִיר מִתְּבִי אֲרֻעָא עֲקָא וְתַבַּר
 אִיתִי¹⁷⁾ עֲלִיהוֹן בְּרַם צְדִיקָא דִּיהוֹן כְּשַׁעְתָּא
 הֵיִא יִתְכַסּוּן מִן קָדָם בִּישְׁתָּם:

XII.

Schilderung des Knechts Gottes (Messias).

Jes. 52, 13 — 53, 12. Pseudojonath.

13 הָא יִצְלַח עֲבָדֵי מְשִׁיחָא יְרוּם וַיִּסְגֵּי וַיִּתְקוֹף
 14 לַחֲרָא: כְּמָא דְסַבְרוּ¹⁾ לֵיהּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹמִין
 סְגִיִּין דְהוּהּ חֲשָׁךְ בְּנֵי²⁾ עַמְמֵיִא חֲזוּהוֹן וַזִּיּוּהוֹן

16) d. i. כְּאַרְיָא. 17) אַחָא Aph.

1) Collect. §. 49, 1. b. α. 2) Superlat. §. 58, 2.

מִבְּנֵי אֲנָשָׁא³⁾ : כֵּן יִבְדֹּר עַמְמִין סְגִיִּאִין עֲלוֹהֵי¹⁵
 יִשְׁתַּקֹּון מַלְכִין יִשׁוּון יִדְיֵהוּן עַל פּוּמָהוּן אַרִי דְלֹא
 אֲשַׁתְּעִיאוּ⁴⁾ לְהוּן חֲזוּ וְדִלֹא שְׁמַעוּ אֶסְתַּכְלוּ:
 מִן הַיָּמִין⁵⁾ לְבַסוֹרְתָנָא דָּא וְתִקוּף דְרַע גְּבוֹרְתָא¹
 דִּי כְרוּן עַל מִן אֲתַגְלִיֵּאת : וְיִתְרַבֵּא צְדִיקָא²
 קְדָמוּהֵי הָא כְּלַבְלִבִין דְּפִרְחֹן וּכְאִילָן דְּמִשְׁלַח
 שׁוֹרְשׁוּהֵי⁶⁾ עַל נְגִדִין דְּמִיִּין כֵּן יִסְגֹון תּוֹלְדַת
 קוֹדֶשָׁא בְּאַרְעָא דְהוֹת צְרִיקָא לִיה⁷⁾ לָא חֲזוּ
 חוּלָא חֲזוּיָה וְלֹא אִימְתִיָה אִימַת הַדְיוּט וַיְהִי זִיו
 קוֹדֶשָׁא זִיוִיָה דְכָל דִּיחֲזַנְיָה⁸⁾ יִסְתַּכַּל בֵּיה : בְּכֵן³
 יְהִי לְבוּסְרֵן וַיִּפְסַק⁹⁾ יִקַּר כָּל-מַלְכוּתָא יְהוּן¹⁰⁾
 חֲלָשִׁין וְרוֹן הָא כְּאֲנָשׁ כִּיבִין וּמְזוּמִין לְמַרְעִין וּכְמַא
 דְהוֹת מְסֻלְקָא אִפִּי שְׁכַנְתָּא מִנְנָא בְּסִירִין¹¹⁾ וְלֹא
 חֲשִׁיבִין : בְּכֵן עַל חוּבְנָא הוּא יִבְעִי וְעוּיְתָנָא⁴
 בְּיָלִיָהּ יִשְׁתַּבְּקוּן וְאַנְחָנָא חֲשִׁיבִין כְּתִישִׁין מִחֹן
 מִן קָדָם יִי וּמַעֲנֵן : וְהוּא יִבְנִי בֵית מִקְדָּשָׁא⁵
 דְאַתְחַל¹²⁾ בְּחוּבְנָא אֲתַמְסַר בְּעוּיְתָנָא וּכְאוּלְפִיָהּ
 שְׁלָמָא יִסְגִי עֲלָנָא וּכְדַנְצִית לְפַתְגְמוּהֵי חוּבְנָא
 יִשְׁתַּבְּקוּן : כּוּלָנָא כְּעָנָא אֲתַבְּדִרְנָא גְּבַר¹³⁾ לְקַבֵּל⁶
 אֲזַרְחִיָה גְּלִינָא וּמִן קָדָם יִי הוֹת רַעוּא לְמִשְׁבַּק
 חוּבֵי כּוּלָנָא בְּדִילִיָהּ : בְּעִי וְהוּא מִתְתַב¹⁴⁾ וְעַד לָא⁷

3) vor andern Menschen. 4) *Impers. man.* §. 49, 3. b.
 5) Form des *Hiph.* von אָמַן S. 36, 5. 6) S. 77. No. III.
 Anm. 7) *die seiner bedürftig war.* §. 47, 2. b.
 8) *Fut.* mit *Suff.* von חָזַן. 9) *aber er wird u. s.*
 w. 10) die Könige. 11) *wir, sc.* אֲנַחְנָא. 12) *Ithpeel*
 von חוּלָא. 13) *Jeder* §. 43, 3. 14) *Ithpeel* von חוּב.

פֶּתַח פּוֹמִיָה מִתְקַבֵּל תְּקִיפִי עִמָּמִיָּא¹⁵⁾ כְּאִמְרָא
 לְנִכְסֵתָא יִמְסֵר וְכִרְחֵלָא קְדָם גְּזִזְהָא שְׂתַקָּא
 וְלִית לְקַבְלִיָּה דְפֶתַח¹⁶⁾ פּוֹמִיָה מִמִּלָּל מְלָא:
 8 מִיִּסוּרִין וּמְפּוֹרְעָנּוּ יִקְרִיב גְּלוּתָנָא וּפְרִישָׁן¹⁷⁾
 דִּיתְעַבְרָן לָנָא בְיוֹמוֹהִי מִן יְכוּל לְאִשְׁתַּעָּא אֲרִי
 יַעֲרִי שׁוּלְטָן עִמָּמִיָּא מֵאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל חוּבִין
 9 דְרַחְבּוֹ¹⁸⁾ עֲפִי עַד לְוֹתְהוֹן יִמְטוּ¹⁹⁾: וְיִמְסֵר יֵת
 רְשִׁיעִיָּא לְגַהֲנָם וְיֵת עֲתִירֵי נִכְסִיָּא²⁰⁾ דְאֲנִסוּ
 בְמוֹתָא דְאַבְרָנָא בְרִיל דְלָא יִתְקִימוּן עַבְרֵי חֲטָאָה
 10 וְלָא יִמְלִלוּן נְכֻלִין בְּפּוֹמִהוֹן: וּמִן קְדָם יֵי הוֹת
 רַעוּת לְמִצְרָף וְלְרַפְּאָה יֵת שְׂאֲרָא דְעִמִּיָּה בְרִיל
 לְנִקְאָה מִחוּבִין נְפִשְׁהוֹן יַחֲזוּן בְּמַלְכוּת מְשִׁיחֵהוֹן
 יִסְגּוּן בְּנִין. וּבְנָן יוֹרְכוּן²¹⁾ יוֹמִין וְעַבְרֵי אֲוֵרִיתָא
 11 רֵיִי בְרַעוּתִיָּה יִצְלַחוּן: מוֹשַׁעְבוֹד עִמָּמִיָּא²²⁾
 יִשׁוּב²³⁾ נְפִשְׁהוֹן יַחֲזוּן בְּפּוֹרְעָנוּת סְנְאִיָּהוֹן
 יִסְבְּעוּן מִבּוֹת מַלְכִיָּהוֹן בְּחוּבְמִתִּיָּה יוֹכִי זַפְּאִין בְרִיל
 לְשַׁעְבָּרָא²⁴⁾ סְגִיָּאִין לְאֲוֵרִיתָא וְעַל חוּבִיָּהוֹן הוּא
 12 יִבְעִי: בְּכֵן אֶפְלַג לִיָּה בּוֹת עִמָּמִין סְגִיָּאִין וְיֵת
 נְכִסֵּי כְרַכִּין תְּקִיפִין יִפְלַג עֲדָאָה חֶלֶף דְמִסֵּר
 לְמוֹתָא נְפִשִׁיָּה וְיֵת²⁵⁾ מְרוֹרֵיָּא שְׁעֵבִיר לְאֲוֵרִיתָא

15) *Superlat.* §. 58, 2. 16) *non erit, qui — aperiat.*

17) *st. d. Neutr.* §. 60, 5. 18) *Collect.* §. 49, 1. b. α.

19) *st.* יִמְטוּן, wie Dan. 5, 10. Die Strafe, die eigentlich Israel treffen sollte, wird ihre Bedrücker treffen.

20) *reich an Hab und Gut* §. 60, 4. 21) אָרַף §. 21.

22) der *Genitiv* ist *active* zu fassen: Unterjochung, die von fremden Völkern ausgeht. 23) §. 14, 2. Anm.

24) *Inf.* von *Schaphel* שְׁעֵבַד. 25) ausgelassen חֶלֶף וְ.

וְהוּא עַל חֻבִּין סְגִיִּינִין יִבְעִי וְלִמְרוֹדֵיָא יִשְׁתַּבֵּק²⁶⁾
בְּרִילִיָּה:

XIII.

Grosse Heuschreckenplage.

Joel Kap. 1. Pseudojonath.

פְּתַגְם נְבוֹאָה מִן קָדָם יִי דַהּוּה עִם יוֹאֵל בַּר
פְּתוּיָאֵל: שְׁמַעוּ דָּא סְבִיָּא וְאַצִּיתוּ כָּל-יִתְבִּי
אַרְעָא הַהוּת¹⁾ דָּא בְּיוֹמֵיכּוֹן וְאִם בְּיוֹמֵי
אַבְהַתְכוֹן: עֲלֵה לְבַנְיִכּוֹן אֲשַׁתְּעוּ וּבְנִיכּוֹן לְבַנְיִהוֹן
וּבַנְיִהוֹן לְדָר אֲוַחְרָן: מוֹתֵר זַחְלָא אֲכַל גּוֹבָא
וּמוֹתֵר גּוֹבָא אֲכַל פְּרָחָא וּמוֹתֵר פְּרָחָא אֲכַל
שְׁמוֹטָא: אֲתַעְרוּ²⁾ רוּיָא וּבְכוּ וְאַיְלִילוּ³⁾ כָּל שְׁתֵּי⁴⁾
חֲמַר עַל חֲמַר מֵרַת אַרִי אֲתַמְנַע מְפוּמְכוֹן: אַרִי
עֲמָא סְלִיק עַל אַרְעֵי תַקִּיף וְלִית מְנִין שְׁנוּהֵי
שְׁנֵי אַרִיָּא וְנִיבּוּהֵי כְּבַר⁵⁾ אַרִיּוֹן: שְׁוֵי פִירֵי גּוֹפְנֵי
עֲמֵי לְצָרוּ וְתִינְתַהוֹן לְמַפְּחַת נַפְשׁ מְקַלְף קַלְף
וּרְמָא חוּרוּ⁶⁾ שְׁבַשְׁהָא: כְּנִישְׁתָּא דִישְׂרָאֵל
עֲבִירֵי⁷⁾ אֲלֵיָּא כְּבַתּוּלָא דְאַסִּירָא סְקָא לְמַסְפַּר

26) die Strafe der Sünde.

1) *Ob gewesen sei*, *Foem. f. Neutr.* §. 60, 5.
2) עור. 3) §. 20, 3. 4) §. 47, 2. 5) elliptisch
st. 'בר א'. 6) §. 22. Anm. 7) §. 12, 2. 1.

9 על בעל עולמתהא : פסקו קרבנין ונסכין מבית
 מקדשא דיי אתאבלו כהניא דמשמשין בבית
 10 מקדשא דיי : אתבזיו חקליא חרובת⁸⁾ ארעא
 ארי סף עבורא יבישו גופניא נתרו זיתיא :
 11 בהיתו אכריא אלילו מפלחי כרמיא על חטין
 12 ועל סערין ארי סף חצר חקלא : גופניא יבישו
 ותיניא נתרא רמונין אף דקלין וחזור כל אילני
 חקלא יבישו ארי פסקת חרותא מבני אנשא :
 13 אסרו וספירו כהניא אלילו דמשמשין על מרבחא
 עולו⁹⁾ ביתו בסקיא דמשמשין קדם אלהי ארי
 אתמנע¹⁰⁾ מבית מקדשא דאלהכון קורבנין
 14 ונסכין : גזרו תעני ערעו כנישא כנישו סביא
 כל יתבי ארעא ועולו לבית מקדשא דיי אלהכון
 15 וצלו קדם יי : וי מן קדם יומא ארי קריב יומא
 דעתיר למיתי מן קדם יי וכבוא דמן קדם יי
 16 שדי ייתי : הלא עור דאנחנא חזן עבורא סף
 פסק מבית מקדשא דאלהנא חדוא וביעא :
 17 אתמסיו גרבי חמר תחות מגופתהון צדיאו
 18 אוצריא אתפגרו חסניא ארי סף עבורא : לחדא
 מתאנחא בעירא ומתערבלן¹¹⁾ בקרו דתורין ארי
 לית רעיא להון אף עדרי ענא צדיאה¹²⁾ :
 19 קרמך יי אנא מצלי ארי קרום תקוף
 כאשא אסף דרות מדברא ושלחוביתא

8) §. 12, 2. 1. 9) עלל. 10) §. 49, 1. b. β. 11) vom
 Quadril. ערבל. 12) 3. Pl. Foem. Praet. von צרא S. 58.

שִׁיִּצְאָת¹³⁾ כָּל אֵילָנֵי חֶקְלָא: אַף חֵיוֹת בָּרָא²⁰
 מִסְבָּרָא קִדְמָךְ אַרְי יְבִישׁוּ פְּצִירֵי מֵיָא וְקָרוּם
 תְּקִיף כְּאִשָּׁא אַסָּף דְרוֹת מְדַבְּרָא:

XIV.

Drohung gegen Edom.

Obadj. Pseudojonath.

נְבוֹאֵת עֹבְדֵיָה כְּדָנָן אָמַר יְיָ אֱלֹהִים לְאֶדוּם¹
 בְּסוּרָא שְׁמַעְנָא מִן קָדָם יְיָ וְאֶזְגַּר¹⁾ בְּעַמְמֵיָא
 שְׁלִיחַ קוּמֵי וְנִתְעַתֵּר עָלֶיהָ²⁾ לְקַרְבָּא: הָא חֶלְשׁ²
 יִהְיֶה תְּךָ בְּעַמְמֵיָא בְּסִיר אֶת לַחְדָּא: רִשְׁע לְבָךְ³
 אֲטַעֲיָךְ³⁾ דְּאֶת דְּמֵי לְנִשְׂרָא דְשָׂרֵי בְּשָׁנֵי כִּיפָא
 בְּרוּמָא מוֹתְבִיָה אָמַר בְּלִבִּיָה מִן יַחַתְנִנִּי⁴⁾ לְאֶרְעָא:
 אִם תְּרִים כְּנִשְׂרָא וְאִם בִּינֵי כּוֹכְבֵיָא תִּשְׁוֵי מְדוּרָךְ⁴
 מִתְּמִן אַחַתְנַךְ אָמַר יְיָ: אִם גְּנָבִין אַתּוּ עָלְךָ⁵
 אִם בְּזוּזֵי לִילֵיָא אִיכְרִין הוּיִתָּא דְמִיךְ עַר
 דְּגַנְבוּ מִסְתַּהוֹן וְאִם חֲטוּפִין כְּקַטוּפִין אַתּוּ עָלְךָ
 הֲלֵא מִשְׂאֵרִין עוֹלְלִין: אִכְרִין אַתְּבַלְשׁ עֵשׂוּ אַתְּגַלִּין⁶

Anm. 1. 13) §. 14, 1. Anm.

1) Ein Bote. 2) gegen Edom (Name des
 Landes, Gen. foem.). 3) טַעַא §. 26, 2. a. 4) Aph.

7 מִטְמוֹרוֹהִי : מִן תְּחֹמָא אַגְלִיוֹךָ ⁵⁾ כֹּל אֲנָשִׁי
 קִיָּמָךָ ⁶⁾ אֲטַעֲיוֹךָ יִכִּילוּ לָךְ אֲנָשִׁי שְׁלֹמֶךָ אֲכִלִי
 פְּתוֹרְךָ שְׂוִיאוֹ ⁷⁾ תִּקְלָא תְּחֹתְךָ מִדְּלִית בְּךָ
 8 סוֹכְלֶתְנוּ ⁸⁾ : הֲלֹא בְּעַדְנָא הֵהִיא אָמַר יי וְאוֹבִיד
 חֲכִימִין מֵאַרוֹם וְכֹל גַּבְר דְּבִיה ⁹⁾ סוֹכְלֶתְנוּתָא
 9 מִכְרַכָּא דַּעֲשׂוּ : וַיִּתְּבוּן גַּבְרִיךָ יִתְּבִי דְרוֹמָא
 בְּדִיל דִּישְׁתַּצִּי ¹⁰⁾ גַּבְר דְּבִיה צוֹרְבָא מִכְרַכָּא
 10 דַּעֲשׂוּ מִקְטוֹל : מִחֲטוֹף אַחוּךָ יַעֲקֹב תַּחֲפֹנְךָ ¹¹⁾
 11 בַּהֲתָא וְתִשְׁתַּצִּי לַעֲלָם : בְּיוֹם מִקִּיָּמָךָ מִקְבֵּל
 בְּיוֹמָא דְבוּי עַמְמֵיָא נְכֻסוּהִי ¹²⁾ וְנִכְרְאִין עֲלוּ
 בְּקִרוּהִי וְעַל יְרוּשָׁלַם רְמוֹ עַדְבִּין אַף אֵת כַּחַד
 12 מִנְהוֹן וְדַחֲזִיתָא בְּיוֹמָא דְאַחוּךָ בְּיוֹם תְּבִירִיה
 וְדַחֲרִית לְבְנֵי יְהוּדָה בְּיוֹם תְּבִרְהוֹן וְדַאֲסִיגִיתָא
 13 לְמַלְלָא רְבִרְבִּין בְּעַדְן עָקָא : וְדַעֲלֶתָא בְּתַרְעֵי עַמֵּי
 בְּיוֹם תְּבִרְהוֹן וְדַחֲזִיתָא אַף אֵת בְּבִישְׁתִּיה בְּיוֹם
 תְּבִירִיה וְדַאֲשִׁיטָתָא יָדְךָ בְּנְכֻסוּהִי בְּיוֹם תְּבִירִיה :
 14 וְדַקְמָתָא עַל פְּדָקָא יִשְׁיַצָּאָה יִת מְעַרְקוּהִי
 15 וְדַמְסֶרְתָּא מִשׁוּבוּהִי בְּעַדְן עָקָא : אַרִי קָרִיב יוֹמָא
 דַּעֲתִיד לְמִיתִי מִן קָדָם יי עַל כָּל - עַמְמֵיָא כְּמָא
 רַעֲבַרְתָּ יִתְעִבִיר לָךְ גַּמְלָךָ יִתְתַב ¹³⁾ בְּרִישָׁךְ :
 16 אַרִי כְּמָא דַּחֲרִיתוֹן עַל מַחַת טוֹרָא דְקוֹדְשֵׁי יִשְׁתוֹן
 כָּל - עַמְמֵיָא כָּס פּוֹרְעֵנוּתְהוֹן תְּדִירָא וַיִּשְׁתוֹן

von S. 44. Anm. 5) *Aph.* von גְּלָא §. 26, 2. c.

6) deine Bundesgenossen. 7) §. 23. Anm. 1. 8)

st. סוֹכְלֶתְנוּתָא. 9) in welchem (ist). 10) §. 14, 1.

Anm. 11) חֲפָא. 12) die Israeliten. 13) חֹיֵב.

וַיִּסְתַּלְעֲמוּן וַיְהוּן כְּדָלָא הוּן¹⁴⁾ : וּבַטּוֹרָא דְצִיּוֹן¹⁷
 תְּהִי מִשְׁזַבְתָּא וַיְהוּן קַרְיֵישִׁין וַיַּחְסְנוּן דְּבֵית יַעֲקֹב
 נְכִסֵּי עַמְמֵיָא דְהוּן מַחְסְנִין לְהוּן : וַיְהוּן דְּבֵית¹⁸
 יַעֲקֹב תְּקִיפִין כְּאַשְׁתָּא וּדְבֵית יוֹסֵף חֲסִינִין
 כְּשִׁלְהוּבִיתָא וּדְבֵית עֵשָׂו חֲלֵשִׁין כְּקִשָּׂא וַיִּשְׁלֹטוּן
 בְּהוּן וַיִּקְטְלוּנוּן וְלֹא יְהִי שְׁיֻזְבָּא לְבֵית עֵשָׂו אַרְיֵי יִי
 גְזִיר כֵּן : וַיַּחְסְנוּן יְתָבִי דְרוּמָא ית כְּרַכָּא דְעֵשָׂו¹⁹
 וַיְתָבִי שְׁפֻלְתָּא ית אַרְעָא דְפֻלְשְׁתָּאִי וַיַּחְסְנוּן ית
 קַרְוֵי אַפְרַיִם וַיִּת קַרְוֵי שְׁמֵרוֹן וּדְבֵית בְּנֵימִין ית
 יְתָבִי אַרְעָא דְגֻלְעָד : וְגָלוּת עֲפֵא הָדִין דְּבְנֵי²⁰
 יִשְׂרָאֵל דְּבַאֲרַעָא כְּנַעֲנָאִי עַד צִרְפַּת וְגָלוּת
 יְרוּשָׁלַם דְּבַאֲסַפְמֵיָא יַחְסְנוּן ית קַרְוֵי אַרְעָא
 דְּדְרוּמָא : וַיִּסְקוּן מִשְׁזַבִּין בַּטּוֹרָא דְצִיּוֹן לְמַדָּן¹⁵⁾²¹
 ית כְּרַכָּא דְעֵשָׂו וְתַתְּגִלִּי מַלְכוּתָא דִּי עַל כָּל
 יְתָבִי אַרְעָא :

XV.

Segen des sterbenden Jacob.

1 Mos. K. 49. Onkel.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב לְבָנוֹהִי וַאֲמַר אֶתְכַנְשׁוּ וְאַחֲרָי¹⁾ לְכוּן
 ית דִּי יַעֲרַע²⁾ יתְכוּן בְּסוּף יוֹמֵיָא : אֶתְכַנְשׁוּ²⁾

14) als wären sie nie gewesen. 15) דִּין.

1) Dass ich verkündige. 2) Fut. Pae. von יַעֲרַע.

וְשָׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְקָבִילוּ אֹפָן מִן־יִשְׂרָאֵל
 3 אֲבוֹכֹן: רְאוּבֵן בּוֹכְרִי אֶת חִילִי וְרִישׁ תּוֹקְפִי
 לָךְ־הָיָה חַיִּי³⁾ לְמַסָּב תִּלְתָּא חוּלְקִין בְּכִירוּתָא
 4 כְּהוֹנְתָא וּמְלֻכּוּתָא: עַל־רֵאזֶלֶת לְקַבֵּל־אִפְךָ⁴⁾
 הָא כְּמִיָּא בְּרַם לָא־אֶהְיֶתָא⁵⁾ חוּלְקִי יִתִיר לָא
 תִּסָּב אֲרִי סְלִקְתָּא בֵּית־מִשְׁכְּבִי אֲבוּךָ בְּכִין
 5 אֶחְלָתָא⁶⁾ לְשׁוּיִי בְּרִי סְלִקְתָּא: שְׁמַעוֹן וְלוֹי
 אַחִין גְּבַרִין גְּבַרִין בְּאַרְעֵי תּוֹתְבוּתְהוֹן⁷⁾ עֲבַדוּ
 6 גְבוּרָא: בְּרִזְיָהוֹן לָא־הָוֹת נַפְשִׁי בְּאֶתְכַנּוּשִׁיָּהוֹן
 לְמַהֲךָ⁸⁾ לָא־נְחִיתִית מִן־יְקָרִי⁹⁾ אֲרִי בְּרוּגְזִיָּהוֹן
 7 קִטְלוּ קִטּוֹל וּבְרַעֲוִיתְהוֹן תְּרַעוּ שׁוּר־סְנָאָה: לִישׁ
 רוּגְזִיָּהוֹן אֲרִי תִקּוּף וְחַמְתְּהוֹן אֲרִי קִשְׂיָא אֶפְלָגְנוֹן
 8 בִיעֲקֹב וְאַבְדְּרַנּוֹן בְּיִשְׂרָאֵל: יְהוּדָה אֶתְאֹרִיתָא¹⁰⁾
 וְלָא־בְּהִתְתָּא בְּךָ יוֹרוֹן אַחֲךָ יֶדְךָ תִתְקַף¹¹⁾ עַל־
 בְּעִלֵי דְבַבְךָ יִתְבַדְּרוּן סְנָאָךָ יְהוֹן־מַחְזִרִין קַדְל־
 קַדְמָךָ וִיהוֹן־מְקַדְמִין לְמִשְׁאֵל בְּשִׁלְמָךָ¹²⁾ בְּנֵי
 9 אֲבוּךָ: שְׁלֹטוֹן¹³⁾ יְהִי בְּשִׁרְוִיָּא וּבְסוּפָא יִתְרַבָּא־

3) *dir wars angemessen*, du hättest sollen. 4) d. h. deinem Zorne. Die Juden erklären: als R. nach dem Tode der Rahel ihr Bette nicht zu seiner Mutter Lea sondern zur Sklavin Bilha bringen sah, ward er so zornig, das er jenes Bett zertrümmerte. 5) *Aph.* von הָנָא.
 6) *Aph.* von חִיל. 7) auf der Reise von Haran 1 Mos. 34, 25. 8) הוּךָ. 9) entehrte ich mich nicht (durch Theilnahme), wenn nicht יקר poet. Bezeichnung der Seele ist, s. Regist. 10) *Aph. Praet.* von יָרָא: *du hast bekannt*, mit Beziehung auf 1 Mos. 38, 26. 11) §. 12, 2. 1. 12) um nach deinem Befinden (Wohlsein) zu fragen, d. h. um dich zu begrüßen, dich zu ehren. 13) Uebergewicht über die andern Stämme — später

מִלְכָא מִדְּבֵית יְהוּדָה אַרְי-מְדִין קַטְלָא¹⁴⁾ בְּרִי-
נַפְשָׁךְ סִלְקְתָא יְנוּחַ יִשְׂרָי בְּתַקּוּף כְּאַרְיָא וּכְלִיתָא
לִית-מִלְכוּ רְתוּעוּעֵנִיה¹⁵⁾ : לֹא-יַעֲרִי עֶבֶר שׁוֹלְטָן¹⁰
מִדְּבֵית יְהוּדָה וְסַפְרָא מִבְּנֵי-בְנוּהִי עַר-עֲלָמָא
עַר דִּיִּיתִי מְשִׁיחָא דְרִילִיה הִיא¹⁶⁾ מַלְכוּתָא וְלִיה
יִשְׁתַּמְעוּן עַמְמֵיָא : יִסְחַר יִשְׂרָאֵל לְקַרְתִּיהָ עֲמָא¹¹
יִבְנוּן הַכְּלִיָּה יְהוּן-צְדִיקָיָא סְחֹר-סְחֹר לִיה
וְעַבְרֵי-אוּרִיתָא בְּאוּלְפָן עֲמִיה יְהִי-אַרְגֹּון טַב
לְבוּשׁוֹהִי כְּסוּתִיהָ מִיָּלָא צַבֵּעַ-זְהוּרִי וְצַבֵּעוֹנִין :
יִסְמְקוּן-טוּרוֹהִי בְּכַרְמוֹהִי יִטּוּפוּן נַעוּוֹהִי בְּחַמֵּר¹²
יַחְוָרן בְּקַעֲתִיהָ בְּעַבּוּר וּבְעַדְרֵי עֲנָא : זְבוּלָן עַל-¹³
סִפְר יִפְיָא יִשְׂרָי וְהוּא יִכְבֵּשׁ מְחוּזִין בְּסַפִּינָן וְטוּב
יִפְא יִכּוּל וְתַחֲוּמִיהָ יְהִי מְטִי עַל-צִירוֹן : יִשְׁשַׁכֵּר¹⁴
עַתִּיר בְּנַכְסִין וְאַחֲסַנְתִּיהָ בֵּין תַּחֲוּמֵיָא : וְחָזָא¹⁵
חֻלְקָא אַרְי טַב וְיִת-אַרְעָא אַרְי מְעַבְדָּא פְרִין
וְיִכְבֵּשׁ מְחוּזֵי עַמְמֵיָא וְיִשְׁיַצֵּי¹⁷⁾ יִת-דִּירִיהוּן
וְדֹאשְׁתֵּארוּן בְּהוּן יְהוּן-לִיה פְּלָחִין וּמַסְקֵי מַסִּין :
מִדְּבֵית-דָּן יִתְבַּחַר וְיִקּוּם גְּבָרָא¹⁸⁾ בְּיוֹמוֹהִי¹⁶
יִתְפָּרַק עֲמִיה וּבְשִׁנּוּהִי יְנוּחוּן כְּחָדָא שְׁבִטָּיָא
דִּישְׂרָאֵל : יְהִי גְּבָרָא דִּיִּתְבַּחַר וְיִקּוּם מִדְּבֵית-דָּן¹⁷
אִימְתִּיהָ תְתַרְמִי-עַל-עַמְמֵיָא וּמְחַתִּיהָ תְתַקֵּף
בְּפִלְשֵׁתָי כְּחִוֵּי חוּרְמָן יִשְׂרָי עַל-אוּרְחָא וּכְפִתְנָא

erst eigentliches Königthum. 14) bezieht sich auf
1 Mos. 37, 21. 15) *Palpel* von וַיַּע §. 22, 3. 16)
§. 40, 1. 17) §. 14, 1. Anm. 18) Simson Richt. 13 ff.

יִכְמוֹן עַל־שְׁבִילָא יִקְטַל גְּבִירֵי מִשְׁרֵית פְּלִשְׁתַּיִי
 פְּרָשִׁין עִם־רַגְלָאִין יַעֲקֹר סוּסוֹן וּרְתִיכִין וַיִּמְגֵר
 18 רֹזְכֵי־הוֹן לְאַחֹרָא : לְפִוּרְקִנָּה סְבָרִית יִי : מְרִבִּית
 19 גַּר מִשְׁרֵית מְזִינִין כֹּד־יַעֲבֹרוּן יַת־יִרְדְּנָא קָרָם
 אַחִיהוֹן לְקָרְבָא וּבְנִכְסִין סְגִיאִין יִתּוּבוּן
 20 לְאַרְעֵהוֹן¹⁹⁾ : דְּאֲשֶׁר טָבָא אַרְעִיהָ וְהוּא מְרִבִּיא
 21 בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִין : נִפְתְּלֵי בְּאַרְעָא טָבָא יִתְרַמִּי
 עַד־בִּיהָ וְאַחֲסִנְתִּיהָ תְּהִי מְעַבְרָא פְּרִין יְהוֹן־מוֹרֵן
 22 וּמְבָרְכִין עֲלִיהוֹן : בְּרִי דִּי־סִגֵּי יוֹסֵף בְּרִי דִּי־תְבַרְךְ
 כְּגוֹפֵן דְּנָצִיב עַל־עֵינָא דְּמִיא תְּרִין שְׁבַטִין יִפְקוּן
 23 מִבְּנוֹהֵי יִקְבְּלוּן חֶלְקָא וְאַחֲסִנְתָּא : וְאַמְרֵרוּ עִמֶּיהָ
 וְנִקְמוּהִי וְאַעִיקוּ לֵיהָ גְּבִרִין גְּבִרִין בְּעֵלֵי פְּלָגוּתִיהָ :
 24 וַיִּתְּבַת בְּהוֹן גְּבִיאוּתִיהָ עַל־דְּקַיִם אֹרִיתָא
 בְּסִתְרָא וְשׁוּי תוּקְפָא רוּחְצִנְיָה בְּכֵן יִתְרַמָּא דְּהַב
 עַל־דְּרַעוּזֵהִי וְאַחֲסִין מַלְכוּתָא וְתַקְףָּ דָּא הָהוּת
 לֵיהָ מִן־קָרָם־אַל תְּקִיפָּא דִּיעֵקֵב דִּי בְּמִימְרִיהָ זֵן²⁰⁾
 25 אֲבָהוֹן וּבְנִין זְרַעָא דִּישְׂרָאֵל : מִימְרֵ־אַלְהָא דְּאֲבוּךְ
 יְהִי בְּסַעְרָךְ וַיִּתְּ שִׁירֵי²¹⁾ וַיְבָרְכֵךְ בְּרִכְן דְּנַחְתָן
 מִטְּלָא דְּשִׁמְיָא מְלַעִילָא בְּרִכְן דְּנַגְדָן מִמְעַמְקֵי
 26 אַרְעָא מְלַרַע בְּרִכְתָּא דְּאֲבוּךְ וּדְאַמָּךְ : בְּרִכְתָּא
 דְּאֲבוּךְ יִתּוּסְפֵן²²⁾ עַל־בְּרִכְתָּא דְּלִי־בְרִיכוּ
 אֲבָהָתִי רַחֲמִירוּ לְהֵן רַבְרַבִּיא דְּמֵן־עֲלָמָא יְהוּן²³⁾

19) vgl. 4 Mos. 32, 1 — 20. 20) mit Getraide,
 1 Mos. 42, 25. 44, 1. 21) *Accus. absol.* oder יח
Nota Nominat. wie im Hebr. אַח s. Gesenius Lehr-
 geb. S. 682 f. 22) יוסף. 23) S. 58. Anm.

כָּל - אֱלֹיִן לְרִישָׁא דְיוֹסֵף וּלְגַבְרָא פְּרִישָׁא
 27 רֵאֲחוּהִי²⁴⁾ : בְּנֵי־מִיִן בְּאַרְעִיהָ תִשְׂרִי שְׂכַנְתָּא
 וּבְאַחְסַנְתִּיהָ יִתְבְּנִי מִקְדָּשָׁא²⁵⁾ בְּצַפְרָא וּבַפְּנִיא
 יְהוֹן - מִקְרָבִין כְּהֵנִיא קוֹרְבַנִיא וּבְעֵדוֹן רְמִישָׁא יְהוֹן -
 28 מִפְּלִגִין מוֹתֵר - חוּלְקָהוֹן מִשְׂאֵר קוֹדְשִׁיא : כָּל -
 אֱלֹיִן שְׂבִטִיא דְיִשְׂרָאֵל תְּרִין עָסֵר וְרֵא דְמִלַּל לְהוֹן
 אַבוּהוֹן וּבְרִיָּךְ יִתְהוֹן גַּבְרָא דִּי כְּבָרְכִיתִיהָ בְּרִיָּךְ
 יִתְהוֹן : וּפְקַד יִתְהוֹן וְאָמַר לְהוֹן אֲנָא מִתְכַנְּשׁ²⁹⁾
 לְעַמִּי קְבֵרוֹ יָתִי לְוֵת - אֲבַחְתִּי בְּמַעְרְתָא דִּי בַחְקַל
 30 עֶפְרוֹן חֲתָאָה²⁶⁾ : בְּמַעְרְתָא דְבַחְקַל כְּפַלְתָּא דִּי -
 עַל - אֲפִי מִמְרָא בְּאַרְעָא דְכַנְעַן רוֹבֵן²⁷⁾ אֲבָרְהָם
 יִת - חֲקֵלָא מִן עֶפְרוֹן חֲתָאָה לְאַחְסַנְת - קְבוּרָא :
 31 חֲמֵן קְבֵרוֹ יִת - אֲבָרְהָם וְיִת שָׂרָה אֲתִיתִיהָ תַּמָּן
 קְבֵרוֹ יִת - יִצְחָק וְיִת רַבְקָה אֲתִיתִיהָ וְיִתְמָן קְבֵרִית
 יִת - לָאָה : זְבִינִי חֲקֵלָא וּמַעְרְתָא דִּי - בֵּיהָ מִן
 32 בְּנֵי - חֲתָאָה : וְשִׁיזִי יַעֲקֹב לְפִקְרָא יִת - בְּנוּהִי
 33 וּכְנֵשׁ רְגֵלוּהִי לְעַרְסָא וְאַתְנַגִּיד וְאַתְכַנְּשׁ לְעַמִּיָּה :

24) getrennt von den Brüdern. 25) Jos. 18, 28.

26) s. 1 Mos. 23, 9. 27) וי mit ית חקלא verbunden: quem agrum.

XVI.

Lobgesang der Israeliten nach dem Durchgange durchs rothe Meer.

2 Mos. Kap. 15. Onkel.

בְּכֵן שִׁבַּח מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת־תּוֹשְׁבֵי־חַתָּא
 הָרָא קָרַם יי וְאָמְרוּ לְמִימַר נְשִׁיבַח וְנוֹדֶה קָרַם -
 יי אָרִי - אֲתַגָּאָה עַל־גּוֹתְנֵיָא וְגֵאוֹתָא דִּילִיָּה הוּא
 2 סוֹסִיָא וּרְכִיבִיָּה רָמָא בִּימָא : תְּקַפִּי וְתוֹשְׁבֵי־חַתִּי
 דְּחִילָא יי אָמַר בְּמִימְרִיָּה וְהוּה־לִּי לְפָרִיק דִּין
 אֱלֹהֵי וְאֲבִנֵי־לִיָּה מִקָּדֶשׁ אֱלֹהָא דְאַבְהַתִּי וְאַפְלַח
 3.4 קָרַמוּהִי : יי מְרִי נְצַח־קָרְבֵיָא יי שְׁמִיָּה : רְתִיכֵי
 פְּרַעָה וּמִשְׁרִיתִיָּה שְׁרֵי בִימָא וּמְבַחַר גְּבֻרוּהִי
 5 אֲטַבְּעוּ בִימָא - דְּסוּף : תְּהוּמֵיָא חָפוּ עֲלִיהוֹן
 6 נַחְתוּ לְעַמְקֵיָא כְּאַבְנָא : יְמִינָךְ יי אֲדִירָא בְּחִילָא
 7 יְמִינָךְ יי תְּבַרַת ¹⁾ סְנָאָה : וּבְסִגֵּי תוּקַפְךָ תְּבַרַתְנוֹן
 לְדַקְמוּ ²⁾ עַל־עַפְמָךְ שְׁלַחַת רֵוִיגְךָ תְּשִׁי־צַנּוֹן כְּנוֹרָא
 8 לְקַנְשָׂא : וּבְמִימַר פּוּמְךָ חֲכִימוּ מֵיָא ³⁾ קָמוּ כְּשׁוֹר
 9 אֲזִלָּא קָפוּ תְּהוּמֵי בְּלָפָא דִּימָא : דְּהוּה אָמַר ⁴⁾
 סְנָאָה אֲרֻדּוֹף אֲרִבִּיק אֲפִלְגַּ בּוֹתָא תְּשִׁבַּע מְנַהוֹן
 10 נַפְשֵׁי אֲשִׁלוֹף חֲרָבֵי תְּשִׁי־צַנּוֹן יָדֵי : אֲמַרַת
 בְּמִימְרָךְ חָפָא - עֲלִיהוֹן יִמָּא אֲשִׁתְּקַעוּ כְּאַבְרָא

1) 3. *Foem. Praet.* von חָבַר §. 17. Anm. 2. 2) die, welche aufgestanden waren, von קוּם. 3) *waren weise die Gewässer* (Prosopopöie), indem sie sich zurückzogen, um die Israeliten durchgehen zu lassen. 4) *Part. Benon.*

11 בְּמִיּוֹן תְּקִיפִיּוֹן : לֵית - בַּר - מִנֶּה אֶת - הוּא - אֱלֹהֵא
 12 יִי לֵית - בַּר - מִנֶּה אֱלֹהֵא אֶת - אֲדִיר בְּקוֹדֶשָׁא
 13 דְּחִיל תּוֹשְׁבֵיחֻן עֶבֶר פְּרִישָׁן : אַרְיִמַת יְמִינֶה
 14 בְּלַעַתְנוּן⁵⁾ אַרְעָא : דְּבַרְת בְּטַבּוּתְהָ לְעַמָּא רְנָן דִּי
 פְּרִקְתָּא סוּבְרַהִי בְּתוֹקְפָה לְדִירָא דְּקוֹדֶשָׁה : שְׁמַעוּ
 15 עַמְמֵיָא זְעוּ דְּחֵלָא אַחַרְתְּנוּן⁶⁾ לְדַהוּ יַתְבִּין
 בְּפִלְשֵׁת : בְּכֻן אֲתַבְּהִילוּ רַבְרְבֵי אַרוֹם תְּקִיפֵי
 16 מוֹאֵב אַחַרְנוּן רְתִיתָא אֲתַבְּרוּ כָּל - דַּהוּ יַתְבִּין
 בְּכַנְעָן : תְּפּוּל עַלִּיהוֹן אִימַתָּא וְדַחֲלַתָּא בְּסַגִּי
 תּוֹקְפָה יִשְׁתַּקּוּן⁷⁾ כְּאַבְנָא עַר - דִּיעֶבֶר עַפְּהָ יִי יַת -
 17 אַרְנוֹנָא עַר - דִּיעֶבֶר עַמָּא רְנָן - דִּי - פְּרִקְתָּ יַת -
 יַרְדֵּנָא : תַּעֲלֻנוּן⁸⁾ וְתִשְׁרַנוּן⁹⁾ בְּטוֹרָא דְּאַחַסְנַתְהָ
 אַתַּר מְתַקֵּן - לְבֵית - שְׁכַנְתְּהָ אֲתַקְנַתָּא יִי מִקְדָּשָׁא
 18 יִי אֲתַקְנַהִי יַדְּהָ : יִי מַלְכוּתִיהָ - קָאֵם לַעֲלַם
 19 וְלַעֲלָמֵי - עַלְמֵיָא : אַרִי עֲלוּ סוּסוֹת פַּרְעָה
 בְּרַתִּיכוּהִי וּבְפַרְשׁוּהִי בִימָא וְאַתִּיב יִי עַלִּיהוֹן
 יַת - מֵי יַמָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלִיכוּ בִּיבְשַׁתָּא
 בְּגוּ יַמָּא :

§. 15. 5) §. 15. Anm. 2. 6) überflüssiges *Suffixum*:
 sie, die wohnten §. 40, 6. 7) שחן. 8) *Aph.*
 von עלל. 9) יִיִּיא.

XVII.

Hiobs Wehklage.

Hiob Kap. 3. Targ. Joseph d. Blind.

1 מִן בְּתַר כְּדִין פֶּתַח אֵיזֹב יַת פּוּמִיָּה וְלִטֹט יַת
 2.3 יוֹמִיָּה¹⁾ : וְאַתִּיב אֵיזֹב וְאֶמֶר : יְהוֹבֵר²⁾ יוֹמָא
 רֵאֲתִילְדִית בִּיה (וּמְלֶאכֶא דִּי מִמְּנִי עַל עֲבוּר³⁾)
 4 וְלִילִיָּא דִּי אֶמֶר אֶתְבְּרָא גְבַר : יוֹמָא הַהוּא יְהִי
 קַבְלָא לָא יִתְבַּעֲנִיה אֱלֹהָא מִן לְעֵלָא וְלֹא תַפַּע
 5 עֲלוּי⁴⁾ שְׁפַרְפְּרָא : יִטְנִנּוּן יִתִּיה חֲשׁוּכָא וְטוּלִי
 מוֹתָא תִשְׁרִי עֲלוּי עֲנָנָא יִבְעַחוּן יִתִּיה הִיךְ מְרִירִי
 יוֹמָא (צַעְרָא⁵⁾ דְּאַצְטַעַר יִרְמִיָּה עַל חוּרְבָן בֵּית
 מְקֹדֶשָׁא וְיוֹנָא בְּאַטְלָקוּתִיהָ בִּימָא דְטוּרְסִיס :)
 6 לִילִיָּא הַהוּא יִדְבַרְנִיה קַבְלָא לָא יִתִּיחַר עִם
 יוֹמִין טָבִין דְּשִׁתָּא בְּמִנִּין רִישֵׁי יִרְחֵיָא לָא יַעוּל⁶⁾ :
 7 הָא לִילִיָּא הַהוּא יְהִי צַעְרָא לָא תַעוּל רְנָנָא
 8 (דְּתִרְנַגּוּל בְּרָא לְמִקְלָסָא) בִּיה : יִלְטִטוּפִיָּה נְבִיָּא

1) D. h. Geburtstag. 2) §. 12, 2. 5. st. יוֹבֵר. *Fut.*
 f. *Optativ.* §. 44, 3. 2. 3) Diese Worte fehlen im
 Antwerpner Texte. Ueber die zuweilen in diesem Tar-
 gum vorkommende doppelte Uebersetzung eines Satzes
 s. Michaelis Einl. ins A. T. I, 147. Eichhorn
 Einl. II, 102. Die oben eingeschlossenen Worte
 enthalten eine Deutung des לִילִיָּא. So nannten die Ju-
 den auch den *Engel der Empfängniss*, weil letztere
 gewöhnlich des Nachts vor sich geht. 4) עלוהי. 5)
 Zusatz um den herbsten Schmerz auszudrücken. 6) *Fut.*

דִּי לְטֹטִין יוֹמָא דְפּוֹרְעָנוּתָא⁷⁾ דִּיאֲטִימוּסִין⁸⁾ לְאֲדַבֵּר
 בְּאַתְעָרוּתְהוֹן אֲלוֹתְהוֹן⁹⁾ : יתְחַשְׁכוּן כּוֹכְבֵי נִשְׁתָּה⁹⁾
 שִׁירִיה יִסְתְּכִי לְאַנְהָרָא וְלֹא יַחֲמִי בְּתַמּוּרֵי
 קַרְצָתָא : אַרוּם לֹא אַחַר פְּאַתֵי דְלִתְתִי דְהַנּוּן¹⁰⁾
 דְשִׁי כְרָסִי וְטַמַּר עֲמָלָא מִן עֵינֵי : לְמָא לֹא מִן¹¹⁾
 רַחֲמָא אַמוּת מְכַרְסָא כֵּר נְפִיקִית וְאַתְנַגְד : מַה¹²⁾
 דִּין אֶקְרִימוּ יְתִי רְכוּבֵיָא וּמַה תְּדִיָּא אַרוּם
 אֲיַנִּיק : אַרוּם הִשְׁתָּא שְׂכִיבִית¹⁰⁾ וְאַשְׁרוּךְ דְמִכִּית¹³⁾
 בְּכֵן יִנּוּחַ לִי : עִם מְלַכֵּיָא וְיַעֲטִי אַרְעָא דְמִשְׁכְּלִין¹⁴⁾
 צְדִין¹¹⁾ לְהוֹן : אִז עִם רְבַרְבֵּיָא דְרַהֲב לְהוֹן¹⁵⁾
 דְמִמְלִין קוֹרְטוּרִיהוֹן סִימָא : אִז הִיךְ נְפִלָא דְטַמִּיעַ¹⁶⁾
 בְּמַעֲיָנָא לִית אַפְשֵׁר דְאַהִי¹²⁾ הִיךְ טַלֵּיָא דְלֹא
 חֲמוּן נְהוֹר אֲוֵרִיתָא¹³⁾ : תַּמָּן רִשִׁיעֵיָא דְעַבְדוּ¹⁷⁾
 תְּתוּבָא פִּסְקוּ רֹגְזוּ גְהַנֵּם¹⁴⁾ וְתַמָּן יִנּוּחוּן תְּלַמִּידֵיָא
 דְאַשְׁתְּלֵהִי חִילְהוֹן בְּאֲוֵרִיתָא : כְּחַדָּא אַסִּירֵי¹⁸⁾
 מְדַרְשֵׁיָא שְׁלִיָּאוּ לֹא שְׁמַעוּ יַנְקֵי בֵּית רַבָּא קַל
 אַמּוֹרָאָה : יַעֲקֹב דְאַתְקַרֵּי דְרַדְק וְאַבְרָהָם דְאַתְקַרֵּי¹⁹⁾
 קַנְשֵׁי תַמָּן הוּא וְיִצְחָק עַבְדָּא דִּי דְנִפְק בַּר חוֹרִין
 מִן כּוּפְתָא מִן קִירִים דִּירִיָּה : לְמָה יְהוּב לְלַעִי²⁰⁾

Pea. von עלל st. יעול. 7) nämlich Gottes. 8) *Bas.*
 דִּיאֲטִימוּסִא. 9) die bereit sind bei ihrem Erwachen ihres
 Schmerzes zu gedenken, d. h. die das Gefühl ihres
 Schmerzes nie verlässt. Es ist vom Targumisten das Hebr.
 לְוִיָּה f. לוֹיָהּ, im Talm. *Trauer* (aram. אֲלוֹיָא) genommen.
 10) *dann läge ich*, §. 44, 1. 11) *Ruinen sich erbauen*
 d. h. Prachtgebäude die bald in Ruinen sinken. 12)
Fut. apoc. von הוּא S. 58. Anm. 13) fehlt in einigen
 Handschriften. 14) Jüdische Vorstellung von einem Rei-

21 נְהוֹרָא וַחַי לְמִרְיָי נֶפֶשׁ : דְּאִרְכִּין לְמוֹתָא
 22 וְלִיתּוּי¹⁵⁾ וְהַפְסִין לִיה מִן טוּמְעָא¹⁶⁾ : דְּהוּי חֲרִין
 לְרִיצָא הַשְׁתָּא יַחְרוֹן אַרוּם יִשְׁכַּחוּן בֵּית קְבוּרָתָא :
 23 כָּל-אֱלִין מְרִירָתָא לְגַבְרָה דִּי אִרְחִיה מִטְּמָרָא
 24 וְטַלֵּל אֱלֹהָא אֲמַטּוּלְתִּיה : אַרוּם קָדָם סְעוּרְתִי
 25 תִּנְחַתִּי תַעוּל וְנִתְּוֹן הֵיךְ מוּי אֲכֻלְיוּתִי : אַרוּם
 דְּלוּחָא דְּלַחִית וְאַתָּת לְוֹתִי וּמָה דְּלַחִית יִיתִי
 26 לִי : לָא שְׁלִיית מִבְּסוּרָתָא דְּתוּרִי¹⁷⁾ וְאַתְּנָן וְלָא
 שְׂרוּכִית מִן בְּסוּרָתָא דִּיקָדְתָּא וְלָא נִיחִית
 מִבְּסוּרָתָא דְּגַמְלִיא וְאַתָּא רוּגְזָא עַל בְּסוּרָתָא
 דִּי בְּנִיא :

XVIII.

Einige Salomonische Sentenzen.

Proverb. Kap. 10, 1—12. 19—22. 25. 26.

1 מִתְּלוּי¹⁾ דְּשְׁלֹמָה : בַּר חַכְיָמָא נְחָרִי²⁾ אָבוּי³⁾
 2 וּבְרָא סְכָלָא מִחִמְיָן לְאַמִּיה : לָא מוֹתְרִין⁴⁾ אִזְרִי
 3 דְּרִשִּׁיעָא וְצַדִּיקָתָא מִפְּצִיא מִן מוֹתָא בִישָׂא : לָא
 מְכַפֵּן אֱלֹהָא נֶפֶשִׁיה דְּצַדִּיקָא וְקַנְיָנָא דְּרִשִּׁיעִי

nigungsort: vgl. Nizzach. p. 145. 15) d. h. לִיחֻזִּי *er ist (kommt) nicht*, vgl. §. 8. 2. Anm. 2. 16) *mehr als Schätze*. 17) *von den Ochsen* 1, 15.

1) St. מְחֻלוּי, überflüss. *Pronom.* §. 40, 3. 2) *Fut. Peal.* mit נ *praef.* §. 12, 3. 3) st. אָבוּי S. 81. 4) *Pael*

נִסְחוּף⁵⁾ : מִסְכְּנוֹתָא מִמְכָּא לַגְּבָרָא רְמִיא וִידָא⁴
 דְּכִשְׂרָא מֵעֵתְרָא לְהוֹן : דְּפִלִּיחַ בְּקִישָׁא⁶⁾ בְּרָא⁵
 סוּכְלֵתְנָא הוּא וְדָמָהּ בְּחֵצְרָא בְּרָא הוּא
 מִבְּהֵתְנָא : בְּרֻכְתָּא תְּהוּוֹן⁷⁾ עַל רִישֵׁי דְצַדִּיקִינָא⁶
 וּבְפוּמְהוֹן דְּרִשְׁיַעִי⁸⁾ נְכִסָּא חֲטוּפָא : דּוּכְרָנָא⁷
 דְּצַדִּיקִי בְּרֻכְתָּא⁹⁾ וְשָׁמָא דְּרִשְׁיַעִי נְדָעָה : דְּחִנִּים⁸
 לְבִיה¹⁰⁾ יִקְבֵּל פּוּקְדָנָא וְסִכְלָא בְּשִׁפּוֹתִיה¹¹⁾
 מִתְּאַחַר : דְּמַהֲלָהּ בְּתַמִּימוּתָא נִיזֵל בְּסַעְרָא⁹
 וְדַמְעָקְמֵן אֹרְחֵתִיה נְתִידָע¹²⁾ : דְּרָמֵז בְּעֵינוֹהִי¹⁰
 יֵהֵב כְּאָבָא וְסִלִּיף בְּשִׁפּוֹתִיה מִתְּאַחַר : מִבּוּעֵ¹¹
 דְּחִי פּוּפָא דְּצַדִּיקִי וּפּוּמְהוֹן דְּרִשְׁיַעִי נְכִסִּי חֲטוּפָא :
 סְנִיאָתָא תְּגָרַג תְּגָרִי וְעַל כְּלָהוֹן סוּרְחָנִי מְכָסָא¹²
 רַחֲמוּתָא : בְּסוּגָאָה דְּמִלִּי לָא פִּסְק חוּבָא וְדַחֲשָׁה¹⁹
 שִׁפּוֹתִיה שׁוּכְלֵתְנָא : סָאמָא גְבִיא לְשִׁנִּיה¹³⁾²⁰
 דְּצַדִּיקָא וְלָבָא דְּרִשְׁיַעִי מַחְתָּא : שִׁפּוֹתָא דְּצַדִּיקִי²¹
 רְעִין סְגִיאִי וְשִׁטִּי בַּחֲסִירוֹת רְעִינָא נִמּוֹתוֹן :
 בְּרֻכְתָּא דְּאֵלֶּהָא הִיא מֵעֵתְרָא וְלֹא נּוֹסִיף כִּיבָא²²
 עָמָה : הִיךְ דִּיעֵבֵר עֲלֵעוּלָא הִיכְנָא נְעֵבֵר רִשְׁיַעִא²⁵
 וְצַדִּיקָא שְׁתַּאֲסִיא בְּעֲלָמָא : הִיךְ חוּמְצָא לְשִׁנִּי²⁶
 וְכִתְנָנָא לְעִינֵי הִיכְנָא שְׁלִיחָא עֲטֵלָא לְמִשְׁלַחוּי :

von §. 20, 2. Anm. 5) *Fut. Peal.* 6) קִישָׁא. 7) הָיָא
Fut.; ähnlich T. Hieros. Gen. 3, 15. יְהוּוֹן. 8) §. 56, 1.
 Anm. 9) *ist Segen d. h. wird gesegnet, bleibt im Se-*
gen. 10) §. 60, 4. 11) S. 80. Anm. 1. 12) *wird*
bekannt, entdeckt als Verkehrter. 13) von לִשְׁן.

XIX.

Zusatz zur Mosaischen Schöpfungsgeschichte.

1. Mos. 4, 22 — 24. Targ. Hierosol.

22 ואמר מימרא דיי אלהים הא ארם דברית¹⁾
 יתיה יחירי בגו עלמי היך מה דאנא יחירי
 בשמי²⁾ מרומא עתידין אומין סגיאין למקם מניה
 מניה תקום אומה דידעה³⁾ למפרשא בין טב
 לביש וכרון טב דנטרור יתיה מן גנתא דערן
 קרם על לא יפשוט ידיה ויסב לחור מן פירי
 24 אילנא דחייא וייכול ויחי לעלם: ויגרש וטרר
 ית ארם ואשרי⁴⁾ יקר שכנתיה מן לקרמין
 ממדנח לגנתא דערן מעלוי תרין כרוביא: קרם
 עד לא נברא עלמא תרין אלפין שנין ברא
 אוריתא ואתקין גיהנם וגנתא דערן אתקן גנתא
 דערן לצדיקיא דייכלון ויתפנקון מן פירי אילנא
 על דנטרו מצותא דאוריתא בעלמא הון אתקן
 גהנם לרשיעיא דהיא מדמיא⁵⁾ לחרבא שנינא
 אכלה מתרין סטרה אתקן בגוה זקוקין דנורא

1) Den ich geschaffen habe. 2) *Stat. constr.* von
 שמי. 3) *Part.* von ידע. 4) *Aph.* von אשרי. 5) *Part.*

וגומרין מבערן⁶⁾ לרשיעיא להתפרע מנהון לעלמא
 דאתי⁷⁾ על דלא נטרו מצותא דאוריתא בעלמא
 הדין ארום אילן רחייא היא אוריתא כל דנטר
 לה בעלמא הדין הוי חי וקיים כאילנא רחיי:
 טבא היא אוריתא לפלחה⁸⁾ בעלמא הדין היך
 פרי אילן רחייא לעלמא דאתי:

XX.

Bereitwilligkeit Abrahams den Isaac zu opfern.

1. Mos. 22, 10—14. Targ. Hieros.

ופשט אברהם ית ידיה ונסיב ית סכינא למכוס¹⁾
 ית יצחק בריה: עני יצחק ואמר לאברהם אבוי
 אבא כפות²⁾ ירי יאות דלא בשעת צערי
 אפרנס³⁾ ואערבבה⁴⁾ יתך וישתכח קורבנך פסיל
 וארחי⁵⁾ לגובא דחבלא לעלמא דאתי: עינוי
 דאברהם הוו משוטטין בעינוי דיצחק ועינוי

Paël von רמא. 6) *Part. Paël* von בער. 7) *Part. Peal*
 von אחא. 8) *Part. Peal* von פלח.

1) *Inf.* von נכס. 2) *Imper.* 3) *Fut.* vom *Quadri.*
 פֶּרְכֶּס. 4) *Fut.* von עֶרְבַב s. ערב. 5) *Fut. Ithpaal* von

די צחק הוו משוטטין במלאכי מרומא יצחק הוה
 חמי יתהון אברהם לא חמי יתהון ביה בשעתא ⁶⁾
 נפקו מלאכי מרומא ואמריין אליין לאליין אתון
 חמן ⁷⁾ תריין צדיקין יחידאין בגו עלמא חד נכס
 וחד מתנכס דנכס לא מעכב ⁸⁾ ודמתנכס פשט
 צוריה: ואמר ⁹⁾ אברהם אברהם עני אברהם
 בלשן ¹⁰⁾ בית קורשא ואמר הנני: ופלח וצלי
 אברהם בשם מימריה דיי ואמר את הוא יי דחמי
 ולא מתחמי בבעו ¹¹⁾ רחמין מן קרמך יי כולא גלי
 ויריע קרמך דלא הוה בליבי בלגו בזמנא דאמרת
 לי למקרבא ית יצחק ברי ולמעבר יתיה עפר
 וקטם קרמך אלא מן יד אקדימית בצפרא
 ועברית ית מימרך בחרוא וקיימית מימרך וכרון
 בבעו רחמין מן קרמך יי אלהים כר יהוין בנוי
 דיצחק עלליין לשעת אננקי תהוי ¹²⁾ מרכר ¹³⁾
 להון עקירתיה דיצחק אבוהון ושרי ושביק
 לחוביהון ופרוק יתהון מן כל אננקי: דעתירין
 דריא ¹⁴⁾ למקם מן בתריה למהוי ¹⁵⁾ אמריין בטור
 בית מקדשיה דיי קריב אברהם ית יצחק בריה

דחא. 6) *ea ipsa hora.* 7) *Part. plur. von חמא.*
 8) *Part. Paël von עכב.* 9) *Imperson. §. 49, 3. a.* 10)
in lingua. 11) §. 39, 3. 12) *תהוי.* 13) *Part. Aph.*
von דכר. 14) *generationes.* 15) *Inf. von הוא.*

ובטורא הדין הוא בית מקרשא אחגלית עלוי יקר
שכנתא דיי :

XXI.

*Moses richtet in der Wüste eine eiserne
Schlange auf.*

4. Mos. Kap. 21, 1—9. Onkel.

ושמע כנענאה מלכא רערד ¹⁾ יתב דרומא ארי ¹
אתא ישראל אורח מאלליא ואגח ²⁾ קרבא
בישראל ושבא מנהון שביא : וקיים ישראל קים ²
קדם יי ואמר אם ממסר תמסר ית עמא הדין
בידי ואיגמר ית קרויהון : וקביל יי צלותיה ³
דישראל ומסר ית כנענאה וגמר יתהון וית קרויהון
וקרא שמא דאתרא חרמה : ונטלו מהור טורא ⁴
אורח ימא דסוף לאקפא ³⁾ ית ארעא דאדום
ועקת נפשא עמא באורחא : ואתרעם עמא ⁵
במימרא דיי ועם משה נצו למה אסקתנא ⁴⁾

1) Eigennahme einer kanaan. Stadt nebst Gebiet.
2) *Aph.* von נגח. 3) *Infin. Aph.* von נקף. 4) hast

ממצרים לממת⁵⁾ במדברא ארי לית לחמא
 ולית מיא ונפשנא עקא במנא הדין דמיכליה
 6 קליל: ושלח יי בעמא ית חיוון קלן ונכיתו ית
 7 עמא ומית עם סגי מישראל: ואתא עמא למשה
 ואמרו חבנו⁶⁾ ארי אתרעמנא קדם יי ועמך
 נצינא צלי קדם יי ויעדי מיננא ית חויא וצלי
 8 משה על עמא: ואמר יי למשה עביר לך קליא
 ושוי יתיה על את ויהי כל דיתנכית ויחוי יתיה
 9 ויתקיים: ועבר משה חויא דנחשא ושוייה על
 את והוי כד נכית חויא ית גברא ומסתכל לחויא
 דנחשא ויתקיים:

XXII.

Hymnus auf einen von Jehova einge-
setzten König.

Psalm. 110.

1 על יד דוד תושבחה אמר יי במימרה לשואה
 יחי רבון על כל ישראל ברם אמר לי טוב ואורך
 לשאול רמן שבטא דבנימן עד דימות ארום

du uns geführt. 5) *Infim.* von מוח. 6) von חוב.

לית מלכותא מקרבא אחברתה ובתר כן אשוי
 בעלי רבבך כביש לרגלך: אמר יי במימריה
 למתן לי רבנותא חלף דיתבית לאולפן אוריתא
 דימיני אורך עד ראשוי בעל רבבך כביש לרגלך:
 חוטרעא דעושנך ישרר יי מציון ותהי רדי במצע²
 בעלי רבבך: עמך רבית ישראל דמתנרבין
 לאוריתא ביום אנחותא קרבא תסתיע עמהון
 בשבהורי קודשא רחמין דאלהא יסתרהבון לך
 היך נחתת טלא יתבון לרוחצן תולרתך: קים יי⁴
 ולא יתוב דאנת מתמני לרבא לעלמא דאתי בנין
 זכותא דהויתא מלך זכי: שכנתא דיי על ימינך⁵
 מחא ביום רוגזיה מלכיא: אתמנא לדין על⁶
 עממיא מלי ארעא גושמי רשיעין קטילין מחא
 רישי מלכיא על ארעא סגיאין לחדא: מפום נביא⁷
 באורחא אולפן יקבל מטול היכנא יזקוף רישא:

XXIII.

Verheissung der messianischen Glückseligkeit.

Mich. Kap. 5. Jonath.

את בית לחם אפרתה כזער הויתא לאתמנאה¹
 באלפיא רבית יהודה מנך קרמי יפוק משיחא

למהוי עביר שולטן על ישראל די שמייה אמיר
 2 מלקרמין מיומי עלמא: בכן יתמסרון כערן יל-תא
 למילד ושאר אחיהון יסתמכון עליהון בני ישראל:
 3 ויקום וישלוט בתקוף מן קדם יי ברבות שמא דיי
 אלהיה ויתובון מביני גלותהון ארי כען יסגי שמייה
 4 עד סיפי ארעא: ויהי מבכן שלמא לנא אתוראה
 ארי יעל בארענא וארי ידרוך בברניתנא ונמני
 5 עלנא שבעא מלכין ותמניא רברבי אנשא: וירעון
 ית ארעא דאתור בחרבא וית ארעא נמרוד
 בתקוף כרעה וישזבננא מאתור דלא יעל
 6 בארענא ולא ידרוך בתחומנא: ויהי שארא
 דבית יעקב בגו עממין סגיאין כטלא מן קדם יי
 וכרסיסי מלקושא די על עסבא די לא מוריך
 7 לאנשא ולא מכתר לבר אנשא: ויהי שארא
 דיעקב בעממיה בגו עממין סגיאין כאריא בבעירא
 בחורשא וכליתא בעררי ענא דאם יעדי וירמוס
 8 ויקטול ולית די מושויב: סגי מבכן תתקף ירך
 9 ישראל על סנאך וכל בעלי דבבך ישתצון: ויהי
 בערנא ההיא אמר יי ואשצי סוסות עממיה מבינך
 10 ואוביר רתיכיהון: ואשצי קרוי עממיה מארעך
 11 ואפגר כל כרכיהון תקיפיה: ואשצי חרשין מבינך
 12 ומעננין לא יהון לך: ואשצי צלמי עממיה
 וקמתהון מבינך ולא תשתעבר עור לעוברי ירך:

ואעקר שתילי עממיא מבינך ואשעי בעלי רבכך : 13
ואעבר ברגז ובחמא ית פורענות דין מן עממיא 14
דלא קבילו אולפן אוריתא :

Wortregister.

N.

אָב, אָבא *m.* Vater s. Gramm. S. 81.

אָב, אָבא Frucht.

אָבֵר untergehen. *Pa.* vernichten, verderben.

אָבֵר, אָבֵר *m.* Verderben, Untergang.

אָבֵן, אָבֵן, אָבֵנא *f.* Stein.

אָבֵס mästen.

אָבֵר *f.* Schwungfeder.

אָבֵר, אָבֵר *m.* Lohn.

אָבֵר, אָבֵר *m.* Dach.

אָבֵר, אָבֵר *f.* Brief. *Pl.* אָבֵרִין.

אָבֵר darauf.

אָבֵר herrlich, prächtig.

אָבֵר *m.* Verderben, Untergang.

אָבֵר, אָבֵר Ohr (hebr. אָוֵן).

אָבֵס schwarz.

אָבֵפֵן *m.* Lehre, Unterricht.

אָבֵן *m.* Künstler, Verfertiger.

אָבֵר *m.* Reisender, Pilgrim.

אָבֵר, אָבֵר *f.* Lehre, Unterricht, Gesetz. *Stw.* אָבֵר.

אָבֵר Mauer, Wand. *Pl.* אָבֵרִין und אָבֵרִין (אָבֵרִין).

אָבֵר anzünden.

אָבֵר *m.* Gesandter, Bote.

אָבֵר 1) fortgehen, gehen. 2) trop. leben.

אָבֵר Flüsse, Bäche. *Stw.* אָבֵר.

אָבֵר (σμίλη) Messer.

אָבֵר *m.* Bruder s. Gramm. S. 81.

אָבֵר *f.* Genossin. *Stw.* אָבֵר.

I. אָבֵר *Pa.* vereinigen, verbinden.

II. אָבֵר fassen, ergreifen, halten (hebr. אָבֵר).

אָבֵר *f.* Besitz.

אָבֵר *f.* Anzeige. *Stw.* אָבֵר.

אָבֵר hinten, hinter, אָבֵר rückwärts.

אָבֵר *m.* Besitz, Eigenthum.

אָבֵר *Pa.* aufhalten, zurückhalten.

אָבֵר ein anderer.

אָבֵר Strick, Seil.

אָבֵר (הֵר) wie? gleich wie. S. הֵר.

אָבֵר *m.* Baum.

אָבֵר *f.* Schrecken.

אָבֵר (εἰκων) Bild, Gestalt.

אָבֵר s. אָבֵר.

אָבֵר essen, verzehren; אָבֵר jemandes Stücke essen

- d. h. verläumdten, verunglimpfen, (*proscindere*).
Aph. ernähren.
 אָלַא heulen, wehklagen.
 אֱלֹהִים, אֱלֹהָהּ *m.* Gott. *Pl.* אֱלֹהִים.
 אֲלֵהוּ 1) aber, sondern. 2) wenn nicht, ausser; אֲלֵהוּ אֲרִי ausser wenn.
 אֵלֶיךָ siehe.
 אֵלֶיךָ 1) wenn. 2) o wenn, o dass! auch אֵלֶיךָ; אֵלֶיךָ wie, gleichwie.
 אֵלֵל *Pa.* ausforschen, spionieren.
 I. אֵלֵם stark, kräftig seyn.
 II. אֵלֵם stumm seyn, nur *Ithpa.*
 אֵלֵם lernen. *Pa.* lehren, unterrichten.
 אֵם, אֵמָה *f.* Mutter.
 אֵמָה *f.* Magd, Sklavin *s.* Gramm. S. 81.
 אֵמָה *m.* Volk, Nation.
 אֵמָה *f.* Elle.
 I. אֵמֵן *Aph.* אֵמֵן glauben, vertrauen.
 II. אֵמֵן geschickt seyn.
 אֵמַר 1) sagen. 2) befehlen.
 אֵמַר, אֵמָרָה *m.* Wort, Ausspruch, Befehl.
 אֵמַר *m.* Lamm.
 אֵן wo? wohin? אֵן wohin? אֵן woher?
 אֵנס drängen, unterdrücken, mishandeln, berauben.
 אֵנֶשׁ *m.* Mensch *s.* Gramm. S. 81. אֵנֶשׁ בֵּר אֵנֶשׁ Menschensohn d. i. Mensch.
 אֵנֶשׁ heilen.
 אֵסְטְרַת Strasse (*strata*).
 אֵסְרָה *f.* Band, Gebind.
 אֵסֵר *m.* Befehl, Gebot.
 אֵעַ (hebr. עץ) Baum, Holz.
 אֵף auch, doch, ja (steigernd), *immo*.
 אֵף, אֵפָה gew. im Plur. אֵפִין Gesicht, Angesicht.
 אֵפֶס fehlen. *Pa.* vereiteln.
 אֵפְשֵׁר unmöglich.
 אֵקֶסֶל Holz.
 אֵרָב Sehnsucht, Begierde. *Stw.* רָבָב.
 אֵרוֹם weil.
 אֵרוֹז, אֵרוֹזָה *m.* Ceder.
 אֵרֶחַךְ *f.* 1) Weg, Pfad. 2) *trop.* Lebensweise, Sinnesart (vgl. hebr. רֶרֶךְ). *Pl.* אֵרֶחֶךְ.
 אֵרִי 1) weil. 2) dass.
 אֵרִיחָה Stange, Hebel.
 אֵרְכָה Länge, Verlängerung, Zeitdauer.
 I. אֵרַךְ verlängern, verschieben. *Aph.* erwarten.
 II. אֵרַךְ anpassen, bereiten.
 אֵרְמֵלָה *f.* Wittwe.
 אֵרַע begegnen, überfallen.
 אֵרַע unten, אֵרַע מְלִיכָה unterhalb, unten.
 אֵרַע, אֵרַעָה *f.* Erde (אֵרֶץ).
 אֵרַעִי der untere.
 אֵשׁ, אֵשָׁה *c.* Feuer.
 אֵשֶׁד ausgiessen, ausschütten.
 אֵחָה *c.* Zeichen, Wahrzeichen, Wunder.
 אֵתָה kommen. *Aph.* bringen.
 אֵתָה, אֵתָהָה *f.* (hebr. אֵשֶׁת) Weib, Frau.
 אֵתִי kommend, zukünftig. Vgl. אֵתָה.
 אֵתֵר, אֵתֵרָה *m.* Ort, Stelle; אֵתֵר *st.* אֵתֵר nach.
 אֵחֶרְבוּשָׁה *f.* Getösch, Gebrüll, lärmende Volksmenge. *Stw.* רָגַשׁ.

ב.

בָּאֵשׁ *Ithpe.* böse seyn. *Aph.* schlecht handeln.

בְּבַעו *quaeso, obsecro!* S. Gram. S. 89.

בְּגִין weil, wegen; בְּגִין כֵּן deswegen.

בְּגִלל wegen; מִן בְּגִלל weshalb. S. גִּלל.

בְּרִיל wegen; 1) בְּרִיל דְּ damit, dass. 2) weil.

בָּרַר *Pa.* zerstreuen.

בְּהַל *Ithpeel* erschreckt werden. *Pa.* bestürzt machen, erschrecken.

בָּחַח 1) sich schämen, erröthen. 2) zu Schanden werden (s. v. a. das hebr. בּוֹשׁ).

בְּהִתָּא, בְּהִתָּא *f.* Scham, Schande; בֵּית בְּהִתָּא Schamglied. Deut. 25, 11. Jon.

בּוֹעַ frohlocken, jubeln.

בּוּחַ übernachten.

בּוּא *f.* Beute, Raub.

בּוּז plündern, rauben, berauben.

בּוֹעַ spalten, zerreißen.

בְּחִיר *m.* auserwählt, theuer.

בָּחַר auswählen, erwählen.

בָּטַל aufhören. *Pa.* vernichten, ungültig machen.

בֵּי s. Gram. S. 88.

בְּיוֹנְחָא *f.* Einsicht, Verstand. Stw. בֵּין, בֵּין.

בֵּימָמָא *interdiu*, zur Tagszeit.

בֵּיעָא Freude, Fröhlichkeit.

Stw. בּוֹעַ.

בֵּירִין, בְּרִגְיָא *f.* Pallast.

בֵּישׁ Böses, Unrecht, Sünde.

בָּכָא weinen.

בְּפִיר Erstling.

בְּכִירוּחַ *f.* Erstgeburt.

בְּכֵן damals, darum, deshalb.

בְּכָר, בּוֹכְרָא *m.* Erstgeborener, von Menschen und Vieh.

בָּלַע verschlingen.

בָּלַשׁ forschen, aussuchen.

בָּנָא bauen, aufbauen.

בְּסוּרָא *f.* Verkündigung, Nachricht, Botschaft.

בְּסִיר *m.* verachtet, niedrig.

בְּסִם süß, angenehm seyn.

I. בְּסַר verachten.

II. בִּסַר (hebr. בֶּשֶׂר) verkündigen, melden.

בְּסָר, בְּסָרָא *m.* 1) Fleisch. 2) Mensch.

בְּעָא verlangen, suchen, begehren.

בְּעִיר *m.* Thier, Lastthier.

בְּעֵל, בְּעֵלָא *m.* Herr, Besitzer, Gatte.

בְּעַר brennen.

בְּפִרְיעַ schnell, unverzüglich.

בְּצוּרְחַ *f.* Mangel, Trockenheit.

Stw. בְּצַר abschneiden, verringern.

בְּקָעָא *f.* Thal.

בְּקָר Rindvieh.

בְּקָרוּחַ *f.* Leichtsinns, Unbesonnenheit.

בֶּר *m.* Sohn. בֶּר נֶשָׂא Menschensohn d. h. Mensch.

בֶּר, בְּרָא offnes Land, Feld; auch *adv.* ausserhalb; בֶּר

מִן ausser.

בְּרָא schaffen, hervorbringen.

בְּרַם aber, sondern (*imo*), gewiss.

בְּחוּלָא *f.* Jungfrau.

בְּחַר (d. i. בְּאַחַר) nach, *post*;

בְּחַר כֵּן und בְּחַר דְּנָה darnach, hierauf; דְּ בְּחַר oder

נִחַם nachdem; מִפְּתוֹר von hinten.

ג.

גָּאָה 1) erhaben, majestätisch, 2) stolz seyn.

גְּאוּת *f.* 1) Majestät, Erhabenheit. 2) Stolz.

גַּב, גַּבֵּי bey, mit, neben. *S.* Gram. *S.* 88.

גְּבוּרָה *f.* Stärke, Macht.

גִּבּוֹר, גִּבּוֹרָה *m.* Erwählter, Auserwählter.

גִּבּוֹר, גִּבּוֹרָה, גִּבּוֹרָה, גִּבּוֹר *m.* Mann, Mensch.

גִּבּוֹר *m.* stark, heldenmüthig; auch *Subst.* Held.

גִּדְּיָה *m.* Böcklein.

גִּדְּיָה *f.* Strick, Band, Flechtwerk.

גִּוֹ *St. constr.* גִּוֹ Mitte; מִלְּגִוֹ, בְּגִוֹ in; מִמֵּגִוֹ aus; מִלְּגִוֹ innerhalb.

גִּוֵּב, גִּוֵּבָה *m.* Grube.

גִּוֵּבָה Heuschrecke.

גִּוֵּמָה *m.* Kohle.

גִּוּוֹן *m.* Erhabener, Vornehmer. *Stw.* גִּוָּא.

גִּזּוּם *m.* Rächer, Feind.

גִּזּוּם scheeren.

גִּזְרָה *f.* Beschluss, Gesetz.

גָּזַר 1) trennen, schneiden. 2) entscheiden, bestimmen, anordnen. 3) mit und ohne קָרָם: einen Bund machen, eigentl. einen Bund schneiden, vgl. das hebr. כָּרַח.

גִּזְרָה *m.* Beschluss, Ausspruch.

גִּחַח lachen.

גִּיָּדָה Wermuth.

גִּיהֵנָה Hölle, gehenna.

גִּוֹר *m.* Fremder. *Stw.* גִּוֹר *s.* Gram. §. 29, 5. 12.

גִּוִּיר *m.* Pfeil.

I. גָּלָה aufdecken, enthüllen, offenbaren.

II. גָּלָה, גָּלָה auswandern, ins Exil geführt werden. *Aph.* auswandern machen, ins Exil schicken, deportiren.

גִּלְגָּל *m.* Rad.

גִּלְגָּל *f.* die Wegführung, Gefangenschaft; auch *pro Concr.* die Gefangenen.

גָּלָל Geschäft, Angelegenheit; daher בְּגִלְל wegen, w. m. s.

גָּמַל, גָּמְלָה, גָּמְלָה Vergeltung.

גָּמַר vollenden. *Pa.* vernichten, zerstören.

גָּנַב, גָּנִיב stehlen.

גִּבּוֹנִיחַ *f.* Garten.

גִּפּוֹן, גִּפּוֹן *c.* Weinstock.

גָּרָה *Pa.* anregen, anreizen.

גָּרַב, גָּרָבָה *m.* Schlauch.

גָּרַג erregen, in Bewegung setzen.

גִּרְגִּשָׁתָה *f.* Thon, Lehm.

גָּרָם, גָּרָמָה *m.* Knochen, Gebein; auch zur Umschreib. d. *Pronom. person. s.* Gram. *S.* 94.

גִּשְׁמָה, גִּשְׁמָה *m.* Leib, Leichnam.

ד.

דָּא *Pron. demonstr. f.* diese, jene (auch fürs *Neutr.* dieses, jenes). *S.* Gram. *S.* 26.

דָּבָה, דָּבָהָה Hass, Feindschaft; דָּבָה בֵּעַל דָּבָה Feind, Widersacher.

דָּבָה *f.* dasselbe.

דָּבָה, דָּבָהָה *f.* Biene.

דָּבַח opfern (hebr. זָבַח).

דָּבַק anhangen. *Aph.* ergreifen, erreichen.
 דָּבַר *Pael* führen, leiten, nehmen.
 דְּבַשׁ *m.* Honig.
 דָּהָב *m.* Gold.
 דָּהַךְ auslachen, verspotten.
 דָּהֵן fett seyn, werden.
 דָּוָה Schmerz empfinden, trauern.
 דּוֹכְרָן, דּוֹכְרָנָא *m.* Andenken.
 דּוֹן richten.
 דּוֹק Acht haben, merken, betrachten. *Aph.* forschen, erspähen.
 דּוֹר wohnen, weilen.
 דָּחַא stossen.
 דָּחַל erschrecken, sich fürchten.
 דָּחַלָּא *f.* Furcht, Scheu, Ehrfurcht.
 דָּחִיל fürchterlich, furchtbar, ehrwürdig.
 דָּחַק drängen, zurückweisen, verwerfen.
 דִּילְטוֹר (*delator*) *m.* Verläumder, Angeber.
 דִּין *m.* Richter.
 דִּין, דִּבֵּן *s.* Gram. S. 26. כִּיּוּן
 u. לָמָּא hiernach, so; דָּבָר
 דָּבָר warum denn, wozu?
 דִּין Gericht, Rechtssache.
 דִּיץ Freude. *Stw.* דּוּץ.
 דִּיר *m.* auch דִּירָא *f.* Wohnung, Wohnplatz. *Pl.* דִּירָן
 wie von דִּירוּת.
 דִּיר *m.* Bewohner, Einwohner.
 דִּוּשׁ das Zertreten, Nieder-treten.
 דִּקָּא rein seyn. *Pa.* für rein halten, erklären.

דָּכַר gedenken, sich erinnern.
 דְּלוּחָא Furcht.
 דִּלַּח fürchten, sich fürchten.
 דִּלְמָא damit nicht (sonst, *alioquin*); aus לָמָּא und דָּ.
 דִּלְקִי brennen. *Aph.* entzünden.
 דָּמָא (mit אֲרָם *prosthet.* אֲרָם, אֲרָם) *m.* Blut, Mord.
 דָּמָא ähnlich seyn. *Pa.* sich einbilden, wännen.
 דָּמוּ *f.* Aehnlichkeit, Bild.
 דָּמַף schlafen.
 דָּעַף verlöschen, auslöschen, vergehen.
 דַּעַת, דַּעַתָּא *f.* Erkenntniss, Einsicht. *Stw.* יָדַע.
 דָּקָל, דָּקְלָא Palme, Dattelpalme (*δάκτυλος*).
 דָּקַק zerreiben, zermalmen.
 דָּר *m.* Zeitalter, Geschlecht, Generation; *Pl.* דָּרִין. *Stw.* דָּרוּר
 ungehen, umkreisen.
 דָּרַע 1) Arm = דָּרוּעַ. 2) Saame = דָּרַע. *Cant.* 1, 14.
 דָּרַשׁ 1) fragen, forschen. 2) erklären, auslegen.
 דָּשָׂא Thüre, Pforte. *Pl.* דָּשִׂין.

ה.

הָא, הָא, הֵי siehe! הֵי כִּדִּי so wie.
 הֵינָּא damals, dann (urspr. *Pronom.* S. Gram. S. 26.)
 הָוָא, הָוָה, הָוִי seyn, werden, sich zutragen. Ueber die durch dieses *Verb.* bewirkten Umschreibungen *s.* Gram. S. 97.
 הֲוֵן gehen, wandeln. *Fut.*
 הָיָה *s.* Gram. S. 51.
 הֵיךְ (אֵיךְ) wie? gleich wie, so wie.

הִיכָמָא דְ so wie (vor einem Satze); הִיכָה, הִיכָי wo, הִיכָה מֵהִיכָה woher, לְהִיכָה wohin? הִיכָל, הִיכָלָא *m.* Pallast, Tempel.
 הִיכָנָא so, also; מִטּוֹל ה' deswegen, darum.
 הִלָּא *Pa.* sich abarbeiten, ermüden, d. hebr. לָאָה.
 הִלְקָה gehen, wandeln. *S. Gram. S. 60.*
 הִנָּא nützlich, vortheilhaft seyn. *Aph.* Nutzen, Vortheil haben von etwas.
 הִפָּךְ wenden, drehen. מִתְהַפֵּף sich drehend, flammenartig bewegend.
 הִרְהוּרִי Gedanke, Anschlag (מִחְשָׁבָה), im bösen Sinne. *Stw.* הִרְהַר denken, nachdenken.

ו.

וֵי wehe!
 וֵילָד *m.* Kind.

ז.

זָבַן kaufen. *Pa.* verkaufen.
 זָהָר Glanz. *Stw.* זָהַר.
 זָהָרִי Carmosinfarbe, *coccus*, hebr. שָׁנִי.
 זָוָן weiden, ernähren, unterhalten.
 זָוַע bewegt, beunruhigt werden, zittern.
 זָחָלָא Wurm, bes. Heuschrecke. *Stw.* זָחַל kriechen.
 זָוִי *m.* Glanz, Pracht.
 זָוִן *Pa.* bewaffnen.

זָכָא schuldlos, gerecht, (moralisch) rein seyn. *Pa.* für gerecht erklären.
 זָכָי, זָכָאָה *m.* schuldlos, rein.
 זָכָי *f.* Gerechtigkeit, Recht, Unschuld.
 זָמַן bereiten, bestimmen (zu etwas).
 זָמַן, זָמַנָא Zeit, Zeitpunkt.
 זָמַר *m.* Gesang.
 זָנָא huren, Abgötterei treiben.
 זָנָא *m.* Hurer, Ehebrecher.
 זָנָי *f.* Hurerei.
 זָעָא Schweiß.
 זָעִירָא, זָעִירִין Kindheit, Kindesalter, Minderjährigkeit.
 זָעִיר klein; כּוֹזֵעִיר *brevi*, in Kurzem, bald.
 זָקָף richten, aufrichten.
 זָקוּקָה Funke, Flamme.
 זָרִי Schurz, Gürtel.
 זָרִיזִי Gürtel.
 זָרַע, זָרָעָא Saame, Nachkommenschaft.

ח.

חָבַב *Pa.* lieben.
 חָבִיבִי geliebt, theuer.
 חָבַל *Pa.* verderben.
 חָבַל, חָבָלָא *m.* Strick, Band.
 חָבָלָא *m.* Verderben.
 חָבַר *Pa.* verbinden. *Ithpa.* sich verbinden, zusammenrotten.
 חָדָה, חָדָא einer, eine; כְּחָדָה zugleich; לְחָדָה sehr, vorzüglich.
 חָדָה, חָדָה, חָדִי sich freuen.
 חָדוּא, חָדוּאָה *f.* Freude.
 חָדַח neu seyn. *Pa.* erneuern. (Hebr. חָדַש.)

הוֹאֵר, הוֹיֵר anzeigen, verkünden, melden.

הוֹאֵר, הוֹתֵר Thier.

הוֹבֵר sündigen, sich vergehen.

הוֹבֵר Schuld, Vergehen, Sünde.

הוֹרֵר ein Räthsel aufgeben, immer mit הוֹרֵתֵר Räthsel.

הוֹמֵר, הוֹמֵרָא *m.* Stab, Stock, Zuchtruthe.

הוֹיָא, הוֹיָא Schlange.

הוֹלֵר 1) fallen, überfallen. 2) bleiben, verweilen.

הוֹלֵר entweicht, gemein.

הוֹלָא Süßigkeit. *Stw.* חלָא.

הוֹלָא Theil, Antheil.

הוֹרֵר weiss seyn. *Pa.* weiss machen.

הוֹרֵמֵן Schlange, Cerast.

הוֹשֵׁבֵן Rechnung. *Stw.* חשב.

הוֹזֵר, הוֹזֵרֵר sehen, beobachten.

הוֹזֵר, הוֹזֵרָא *m.* der Anblick, Aussehen, Gestalt.

הוֹזֵר umher. מִן הוֹזֵר הוֹזֵר ringsumher, *circumquaque.*

הוֹזֵר Apfel.

הוֹרֵר zurückkehren, umkehren.

הוֹטֵר sündigen, fehlen.

הוֹטֵר Weizen.

הוֹטֵף 1) Raub, Gewaltthat. 2)

Plur. הוֹטֵפִין mit concreter Bedeutung: Räuber.

הוֹטֵף nähen, zusammennähen.

הוֹטֵף rauben, berauben, Beute machen.

הוֹ *m.* lebendig.

הוֹיָא leben. *Aph.* beleben.

הוֹיָב *m.* Sünder.

הוֹיָן *Pl.* Leben.

הוֹיָל, הוֹיָלָא *m.* 1) Kraft, Stärke.

2) Heer.

הוֹיָם *m.* weise, geschickt.

הוֹיָם 1) wissen, einsehen, ver-

stehen. 2) weise seyn, werden.

הוֹיָף 1) Wechsel, Tausch. 2)

Praepos. statt, für. הוֹיָף דֵּי deswegen weil.

הוֹיָףֵיִי deswegen, darum.

הוֹיָי süß.

הוֹיָל entweiht werden, seyn.

הוֹיָלָם, הוֹיָלָמָא Traum.

הוֹיָלָף vorübergehen, wechseln.

הוֹיָלָף für, anstatt. הוֹיָלָף דֵּי dafür, darum dass.

הוֹיָלָשׁ schwach, hinfällig seyn, werden.

הוֹיָלָשׁ, הוֹיָלָשֵׁי *m.* schwach, gering, klein.

הוֹיָמָא sehen, ansehen.

הוֹיָמָא *f.* Zorn, Grimm.

הוֹיָמָר wünschen, verlangen, begehren.

הוֹיָמִידָה *f.* Wunsch, Verlangen.

הוֹיָמָם warm seyn, werden. *Pa.* erwärmen.

הוֹיָמֵץ erbittern, erzürnen.

הוֹיָמֵץ, הוֹיָמֵצָא *m.* Essig.

הוֹיָמֵר, הוֹיָמֵרָא *m.* Wein. *Stw.* הוֹיָמֵר gähren.

הוֹיָמֵר *m.* Esel (hebr. הוֹיָמֵר).

הוֹיָן, הוֹיָנָא *m.* Gnade.

הוֹיָןֵן günstig, gnädig seyn.

הוֹיָנִפְתָּא *f.* Schmeichelei, Heuchelei.

הוֹיָסֵר *Pa.* beschimpfen, schmähen.

הוֹיָסֵרָא, הוֹיָסֵרָא *m.* 1) Gnade, Wohlwollen, Liebe. 2) Schande.

הוֹיָסֵרָא Hohn, Spott, Schmach.

הוֹיָסִין *m.* stark, mächtig.

הוֹיָסִירוֹת *f.* Mangel, Armuth.

הוֹיָסֵן 1) stark seyn. 2) besitzen.

הוֹיָסֵנָא *Plur.* Scheuern, Vorrathshäuser.

הוֹיָסֵר entbehren, Mangel haben.

חָפַץ bedecken, schützen, beschützen.
 חָפַס suchen.
 חָצַר erndten, einerndten.
 חָצֵר, חֲצָרָה *m.* Erndte.
 חֲצוֹת, חֲצוֹתָי *m.* Hof, Vorhof.
 חֲקֵל, חֲקֵלָה Acker, Feld. *Plur.*
 חֲקֵלִים und חֲקֵלָיִם.
 חָרַב, חָרַבְתִּי trocken, vertrocknet, verheert, verwüstet seyn.
 חָרֶב, חֲרָבָה *f.* Schwerdt.
 חָרַב *m.* Zerstörung, Verödung.
 חָרַבְתִּי, חָרַבְתִּיךָ zerstört, verödet.
 חָרַם *m.* Bann, Vertilgungsfuch.
 חָרַף spitzig seyn. *Pa.* verhöhnen, schmähen.
 חָרַץ, חֲרָצָה Lende, hebr. חֲלָצִים.
 חָרַר entbrennen (vor Zorn), zornig werden.
 חָרַשׁ *m.* Zauberer, Betrüger.
 חָשַׁב denken, sinnend auf etwas (*meditari*), dafür halten, glauben.
 חָשׁוּךְ *m.* Finsterniss.
 חָשֵׁךְ finster seyn.
 חָתַם ergreifen, fassen.

ט.

טָב *Adj.* gut.
 טָבָה *f. Subst.* das Gute, die Güte.
 טָבוֹת *f.* Güte, Wohlwollen.
 טָבַע eintauchen, untertauchen.
 טוֹב, טוֹבָה 1) gut, 2) fröhlich seyn.
 טוֹבָה לְכָל טוב das Gute, Glück. glücklich jeder.
 טוֹל *Pa.* wandeln, umhergehen, fortgehen. *Pilpel*

טָלַח hinwerfen, hinauswerfen (in die Irre führen).
 טוּף überströmen, überschwemmen.
 טוּפָא *onyx*; לְבוּשׁ טוּפָא das Kleid, welches den ersten Menschen von Gott anerschaffen war. Gen. 3, 7. Jonath. Ueber andere Sagen s. Ottonis Lex. rabb. p. 9.
 טוֹר *m.* Berg, Fels (hebr. צִיּוֹר).
 טוֹרְסִים d. hebr. תְּרִשִׁים Hiob 3, 5.
 טָלָה, טָלִי *m.* und טָלִיָּה *f.* Kind, (Knabe, Mädchen).
 טָלַל jung, frisch seyn.
 טָלַל *m.* Auswanderung. Vgl. טָלַלְתִּי.
 טָלַל decken, zudecken, bedecken.
 טָלַק werfen, hinwerfen, stürzen.
 טָמַע versinken, s. v. a. das hebr. טָבַע.
 טָמַר verbergen. *Ithpa.* sich verbergen.
 טָנַן beneiden, nacheifern.
 טָפַר, טָפַר *m.* Fels, Stein.
 טָעָה irren, sich versündigen. *Aph.* verführen. Das hebr. חָטָה.
 טָעוּת *f.* Götze, Götzenbild.
 טָרַר fortstossen, hinauswerfen.
 טָרַף, טָרַף *m.* Blatt.

י.

יָאוֹת *f.* Schönheit; *Adv.* schön. *Stw.* יָאוּה.
 יָבַב *Pa.* 1) rufen, anrufen. 2) jubeln. 3) blasen (auf Hörnern u. s. w.).
 יָבַשׁ trocken seyn, werden.

יְבֹשֶׁתָּא *f.* das Trockne.
 יָד, יָדָא, אִידָא *f.* Hand. מִיָּד
 sogleich, auf der Stelle.
 יָדָא *Aph.* loben, preisen.
 יָדַע 1) wissen, kennen, er-
 kennen. 2) als Euphemis-
 mus: (ein Weib) beschlafen,
rem habere cum.
 יָהֵב geben, übergeben. יָהֵב לָב
animum adiuicere, operam
dare. S. Gram. S. 60.
 יוֹם *m.* Tag.
 יָחָא *Aph.* אָחָי eilen, be-
 schleunigen.
 יָחִיד einzig, theuer.
 יָכַל können, vermögen. 2)
 mit לָ: jemand. Herr wer-
 den, ihn besiegen.
 יָלַד gebähren.
 יָם, יָמָא *m.* Meer.
 יָמִין rechte Hand (Seite).
 יָנַק saugen. *Aph.* säugen.
 יָסַף *Aph.* אָוִסִיף hinzufügen,
 hinzuthun. Mit dem *Infin.*
 eines andern *Verbi adverb-*
ialiter = abermal, wie-
 der. S. Gram. S. 105.
 יָסַר züchtigen.
 יָעַט 1) rathen, berathen. 2)
 beschliessen.
 יָצָר, יָצָרָא *m.* Begierde, das
 Trachten, Sinnen auf et-
 was.
 יָקַד brennen. *Aph.* anzünden,
 verbrennen.
 יָקַדָא, יָקַדָתָא *f.* das Anbren-
 nen, der Brand.
 יָקִיר köstlich, vornehm.
 יָקַף *Aph.* umringen, umgehen.
 יָקַר 1) schwer, 2) gechrt, kost-
 bar seyn. *Pa.* ehren.

יָקַר *m.* Ruhm, Ehre, Herr-
 lichkeit.
 יָרָה, יָרָא *m.* Lende, Seite.
 יָרַח erben, beerben.
 יָשַׁט *Aph.* אָוִשִׁיט ausbreiten,
 ausstrecken, ausdehnen.
 יָתַב, יָתַב יָשַׁב sitzen, wohnen. Hebr.
 יָשַׁב.
 יָתִיר vorzüglich, trefflich.
 יָתִיר מִן mehr als.

כ.

כָּאֵב, כָּאָבָא *m.* Schmerz.
 כָּבַשׁ unterjochen, *in ditio-*
nem accipere.
 כֵּד wenn, da, indem, nach-
 dem.
 כֵּרוּן nun.
 כֵּרוּן so, also.
 כֵּרְנָן hiernach, so, folglich.
 כֹּהֵן, כֹּהֵנָא *m.* Priester.
 כְּהוֹנָתָא *f.* Priesterthum.
 כֹּבַב *m.* Dorn.
 כּוּן *Pa.* bereiten, beabsichten,
 nach etwas trachten.
 כּוּפָתָא Band, Fessel.
 כּוּס, כֶּסֶף *m.* Becher.
 כּוֹר grosses Maas für trockne
 Dinge, enthaltend zehn
 Bath.
 כּוֹרְסִי, כּוֹרְסָא *m.* Thron.
 כְּחָדָא *s.* חָד.
 כְּוַת wie, gleichwie.
 כִּיף, כִּיפָא *m.* Fels.
 כָּל, כָּל, כָּלָא die Gesammtheit,
 alle, jeder.
 כָּלָא *Aph.* schreien, rufen.
 כָּלָל *Aph.* krönen, zieren.
 כְּמָה wie, *quam.*
 כְּמִן 1) verstecken. 2) sich

- verstecken. 3) lauern, im Hinterhalt, *insidiari*.
 כֵּן so. בְּכֵן darum, dann.
 כְּנִישָׁא *f.* Versammlung.
 כָּנַשׁ *Pa.* sammeln, versammeln.
 כָּסַא decken, bedecken, verbergen.
 כָּסַפּ *f.* Bedeckung, Decke.
 כְּסוּפָא Schimpf, Schande.
 כָּסַס beschuldigen, schelten.
 כָּעַן 1) jetzt. 2) nun, wohlan = נָא עַד כָּעַן bis jetzt.
 כָּפֹן hungern, Hunger leiden.
 כָּפֹן, כְּפָנָא *m.* Hunger.
 כָּפַר *Pa.* versöhnen, (Sünde) vergehen.
 כָּפַח binden, verbinden.
 כְּרוּבִין Cherubim.
 כָּרוּ *Aph.* ἀνασφύσσειν, ausrufen, verkündigen.
 כָּרַךְ decken, zudecken, beschützen.
 כָּרַךְ, כְּרָפָא *m.* Burg, Festung, Stadt.
 כְּרַם, כְּרָמָא *m.* Weinberg.
 כְּרִם, כְּרִיסָא *m.* Bauch.
 כָּשַׁר gerade, recht, schicklich seyn, mit פ' בְּעֵינַיִם jem. gefallen.
 כָּשַׁר, כָּשַׁר recht, schicklich.
 כְּתָב *m.* Schrift.
 כְּתָן, כְּתָן Lein, Flachs.
 כָּחַשׁ hämmern, zerschlagen.
- ל.
- הָלֵא nicht, בְּלֵא ohne, הָלֵא *nonne?* דָּלֵא dass nicht, דָּלֵא damit nicht.
- לֵב, לֵבָא *m.* 1) Herz. 2) Verstand, Muth. 3) Vorhaben, Entschluss. (הָיָה עִם לִבִּי)
- animus fuit, in animo habui*). 4) trop. vom Innern des Meere.
 לְבוּשׁ *m.* Kleid, Bekleidung.
 לְבָלְבִין Sprossen, Zweige.
 לְבַשׁ anziehen. *Aph.* ankleiden.
 לָהָא ermüden, erschlaffen. *Schaph.* נָשְׁלָהי wund machen.
 לֹא, לֹאִי o! wenn doch!
 לָוִה begleiten, sich anschließen.
 לוֹטִי verfluchen, verwünschen.
 לוֹטָא, לוֹטָא, לוֹטָתָא Fluch, Verwünschung. *Pl.* לוֹטָיָא.
 לוֹיָחַן grosses Seethier.
 לוֹיָחַן zu, bei.
 לוֹיָחַן sehr, viel. *S.* חָד.
 לוֹיָחַן nur, allein. בְּלוֹיָחַן dasselbe.
 לוֹטִי verwünschen, verfluchen.
 לוֹיָחַן *f.* Arbeit.
 לוֹיָחַן d. i. לֹא אִיָּת nicht vorhanden. *S.* Gram. S. 87.
 לוֹיָחַן, לוֹיָחַן Löwe. (Hebr. לִיָּשׁ).
 לוֹמָא Nichts, Nichtigkeit.
 לוֹמָא ermüden, müde seyn.
 לוֹפְפִי (Syr. لُوفُ st. לוֹפְפִי) *commissurae*, (eiserne) Klammern. *Stw.* לוֹפְפִי verbinden, zusammenfügen.
 לוֹקָא Schläge bekommen.
 לוֹקִישׁ Spätregen.
 לוֹשָׁן Zunge, Sprache.
 לוֹחַח befeuchten, benetzen.
- מ.
- מָאָה gering, niedrig seyn. Vgl. d. Hebr. מוֹה.
 מָאָה (auch מוֹן) Gefäss, Geräth.

בְּזוּ s. מְבוּ.
 מְבַחַר *m.* Auswahl, das Beste, Vorzüglichste.
 מְבַלִּי ohne.
 מְגוּפָה Deckel. Stw. גּוּף schliessen, verschliessen.
 מְגַר fallen, stürzen.
 מְדַבֵּחַ *m.* Altar. Stw. דָּבַח.
 מְדֻבְרָא Wüste, Trift, Steppe. *Pl.* מְדֻבְרָן.
 מְדֻינָה, מְדֻינָתָה *f.* Provinz, Land, Landschaft.
 מְדַעַם u. מְדַעַם etwas, irgend etwas; כֹּל מְדַעַם *quidquid*; mit der *Negation*: nichts.
 מְדַרְשׁ, מְדַרְשׁ *m.* Untersuchung, Auslegung.
 מְדָה was? מָה דָּ? מָה דָּ das, was. לְמָה warum?
 מְדַמָּה, מְדַמָּה *f.* Eid, Schwur. Stw. יָמָה.
 מְדַקְדָּשׁ *m.* Heiligthum.
 מְדַח *m.* Tod.
 מְדַח *m.* Speise. Stw. זָח.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת *f.* Schelten, Drohen (= גְּעָרָה). Stw. גָּעַר = זָח.
 מְדַחֵת schlagen.
 מְדַחֵת *f.* Schlag, Plage.
 מְדַחֵת Meeresküste, Gegend.
 מְדַחֵת Gedanke. Stw. חָשַׁב.
 מְדַחֵת Pfanne.
 מְדַחֵת wohin reichen, gelangen.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת wegen. מְדַחֵת deswegen, weil, wann (auch ohne דָּ), dass (*ὅτι*).
 מְדַחֵת *m.* das Verborgene, Schatz. *Pl.* מְדַחֵת Jer. 41, 8.
 מְדַחֵת Wasser.
 מְדַחֵת *m.* Speise.

מְדַחֵת feine Wolle.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת *m.* Wort, Rede. Die Targumisten brauchen מְדַחֵת zur Umschreibung für Jehovah, um diesen nicht unmittelbar in der Sinnwelt thätig seyn zu lassen. Dieser Sprachgebrauch geht zunächst von Stellen wie Ps. 33, 6. aus. Vgl. *m. Diss. de Onkeloso* p. 44 sq.
 מְדַחֵת sinken, *Pa.* erniedrigen, unterdrücken.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת voll seyn, anfüllen.
 מְדַחֵת Wort, Rede.
 מְדַחֵת Engel. Stw. לְמַחֵת senden.
 מְדַחֵת 1) herrschen, regieren. 2) beschliessen.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת, מְדַחֵת *m.* König.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת *m.* Rath.
 מְדַחֵת *f.* Königthum, Königreich.
 מְדַחֵת voll, gefüllt.
 מְדַחֵת *Pa.* sprechen (= דָּבַר).
 מְדַחֵת s. אֲרַע.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת *m.* Schätze, Reichthum.
 מְדַחֵת s. v. a. מְדַחֵת *w. m. s.*
 מְדַחֵת zählen. *Pa.* anstellen. *Dah.* מְדַחֵת Vorgesetzter.
 מְדַחֵת Manna.
 מְדַחֵת *m.* Ruhe. Stw. נָח.
 מְדַחֵת aus, von; מְדַחֵת von wegen, wegen.
 מְדַחֵת *m.* Zahl, Anzahl. עַד מְדַחֵת unzählig.
 מְדַחֵת, hindern, verhindern.
 מְדַחֵת, מְדַחֵת Tribut.
 מְדַחֵת zerfliessen, schwinden.
 מְדַחֵת *f.* Armuth, Mangel.

מַסְמֵר *m.* Nagel.
 מַסְפָּד *m.* Trauer.
 מִסַּק abstreifen, abreißen.
 מָסַר geben, übergeben.
 מִפְּח, מִסְתָּא Hinlänglichkeit.
 מַעֲיִן das Innere des Leibes,
 Eingeweide, *viscera*, Leib.
 מַעֲיָק Unterdrücker, Feind.
 Stw. עֵוֶק.
 מַעֲשֵׂר, מַעֲשָׂרָא *m.* Zehend.
 מַצֵּב *m.* Pflanzung. Stw. נִצַּב.
 מִצְחָא, מִצְחָא Stirn.
 מִצְעוֹת *f.* Mitte.
 מִצֵּע Mitte. בְּמִצֵּע zwischen.
 מִקְדָּשׁ, מִוִּקְדָּשׁ *m.* Heiligthum.
 מֶרָא, מֶרָא, מֶרָא *m.* Herr, Be-
 sitzer. Arab. ^عمَرءٌ Mann,
 vom Stw. ^عمَرءٌ stark, männ-
 lich seyn.
 מֶרַד sich empören, abfallen.
 מֶרְדָּא Empörung.
 מֶרְדָּא Zurechtweisung. Stw. מֶרְדָּא.
 מֶרְדָּא *m.* Empörung.
 מֶרוֹם *m.* Höhe. Stw. רוֹם.
 מֶרִיר bitter, unheilbringend.
 מֶרֶר, מֶרְרָא *m.* Bitterkeit, bitt-
 res Kraut.
 מְשִׁיבָא *s.* שִׁיבּוּב.
 מְשַׁח, מְשַׁחָא Oel, Salbe.
 מְשִׁיחָא *m.* Gesalbter (König).
 מְשַׁחָא, מְשַׁחָא *u.* מְשַׁחָא Fell,
 Haut.
 מְשֻׁרְעִין schlüpfrige Dinge
 (Wege). Stw. שְׁרַע Jer.
 23, 12.
 מְשָׁרִית *f.* Lager, Heer, Ar-
 mee. Stw. שָׂרָא.
 מְשַׁחָא, מְשַׁחָא *St. emph.* מְשַׁחָא
m. Gastmahl, Gelag. Stw.
 שָׁחָא.

מִתַּח spannen, ausspannen.
 מַתִּי wann? אִימַתִּי wann denn?
 עַד אִימַתִּי wie lange? *quo-*
usque tandem?
 מִתִּיל ähnlich.
 מִחְלָא, מִחְלָא *m.* Aehnlichkeit,
 Gleichniss. 2) Parabel. 3)
 Denkspruch. Vgl. d. Hebr.
 מִשְׁל.
 מִתְקַל *m.* Gewicht. Stw. חֶקֶל.
 נ.
 נְבִיאָא *Ithpa.* prophezeien.
 נְבִיאָא, נְבִיאָא *m.* Prophet.
 נְבִיאָא, נְבִיאָא *f.* Prophe-
 zeigung.
 נַבְלָא *Nablium*, musikal. In-
 strument, Harfe oder Lyra.
 נַבְלָא, נַבְלָא *f.* Leichnam, von
 Menschen und Thieren.
 נָגַד ziehen, führen.
 נָגַח stossen. *Aph.* Krieg füh-
 ren (mit קָרְבָּא).
 נְגִיף *m.* Anführer, Fürst, Scho-
 phet.
 נָגַר *m.* Künstler (*faber*).
 נְהוֹר *m.* Licht, Glück.
 נָהַם brüllen.
 נָהַר hell seyn. *Pa. u. Aph.*
 leuchten, erleuchten.
 נָהַר, נָהַרָא *m.* Fluss, Strom.
 נָחַח ruhen. *Aph.* Ruhe (Frie-
 de) verschaffen, gewähren.
 נָחַח schlummern.
 נָחַח Fisch.
 נָחַח, נָחַחָא *m.* Feuer. Vgl. נָהַר.
 נָחַח *m.* Erz, Kupfer.
 נָחַח herab, hinabsteigen, ge-
 hen, kommen. *Aph.* her-
 abstürzen.
 נָחַח erheben, aufheben.
 נָחַח bewachen, beobachten.

נִיב Hundszahn, Schneidezahn.
 נִיהוּם *m.* Gebrüll.
 נִיחָ *m.* Ruhe, Friede. *Stw.*
 נִיחָ. *S. Gram. S. 65.*
 נָכַא schlagen, tödten.
 נָכַם schlachten, opfern.
 נָכַם Vermögen, Reich-
 thum. *Plur.* נְכָסִין.
 נָכַס *f.* Opfer, Opferthier.
 נָכְרִי *m.* Fremder.
 נָסַב nehmen, annehmen, er-
 langen, wegnehmen. נָסַב
 נָשָׂא פָּנִים = *Hebr.* פָּנִים.
 נָסַח herausreissen, wegreissen,
 verbannen.
 נָסַף ausgiessen, libiren.
 נָסַף, נָסְכָא *m.* Trankopfer.
 נָסַק aufsteigen, hinaufsteigen,
 ersteigen. *Aph.* hinauf-
 führen, bringen.
 נָעוּא *m.* Kelter, Keltertrog.
 נָפַל fallen, überfallen.
 נָפַק heraus, hinausgehen. *Aph.*
 heraus, hinausführen.
 נָפַשׁ wachsen, zunehmen.
 נָפַשׁ, נָפְשָׁא *f.* 1) Hauch.
 2) Leben, Lebensprincip,
 Seele. 3) lebendiges Wesen.
 נָצַא hadern, streiten, kämp-
 pfen.
 נָצַב, נָצְבָא Pflanzung.
 נָצַח *Ithpe* siegen. *Pa.* vor-
 stehen, Aufsicht führen.
 נָצַח *m.* Sieg, Triumph.
 נָצַל *Aph.* befreyen, entreissen.
 נָקָא rein seyn. *Pa.* für un-
 schuldig halten, erklären.
 נָשָׂא vergessen.
 נָשַׁב wehen, blasen.
 נָשִׁין *Pl.* Weiber. *S. Gram.*
S. 82.
 נָשֶׁף *m.* Dämmerung.

נָשָׂר, נָשָׂר, נָשָׂרָא *m.* Adler,
 Geier.
 נָחַז zerfliessen, zerstreuen.
 נָתַן geben. *S. Gram. S. 60.*

ס.

סָאָה, סָאָתָא *f.* Maass, insbes.
 Getreidemaass, nach den
 Rabbinen der dritte Theil
 des Epha.
 סָאָמָא Silber.
 סָב, סָבָא *m.* Greis, Aeltester.
 סָבַב umgeben, sich wenden.
 סָבַל 1) tragen, ertragen. 2)
 aufheben, aufrichten.
 סָבַע sich sättigen, satt wer-
 den.
 I. סָבַר tragen, ertragen, er-
 halten. *Prov. 30, 21. s.*
v. a. סָבַל.
 II. סָבַר 1) hoffen, erwarten.
 2) denken, glauben, sin-
 nen auf etwas.
 סָבַר, סָבָה auch שָׁבַר viel, zahl-
 reich seyn, werden, sich
 mehren, wachsen. *Aph.*
 mehren.
 סָבַר *m.* Bedrückung, Noth.
 סָבַר, סָבָר viel, zahlreich. *Adv.*
 sehr.
 סָבַר *Pa.* bedrücken.
 סָבַר *Pa.* ordnen, anordnen.
 סָבַר, סָבָרָא *m.* 1) Ordnung,
 Anordnung. 2) Abtheilung
 (eines Buches). 3) Schlacht-
 ordnung.
 סָבַר *Aph.* zeugen, bezeugen.
 סָבַר (*Poël v. סָבַר I.*) helfen,
 unterstützen.
 סָבַרָא, סָבָרָא Menge.
 סָבַר Menge.

סוּכְלָחַן *m.* klug, einsichtsvoll.
סוּכְלָחְנוּת *f.* Einsicht, Ver-
stand.

סוּף 1) zu Ende seyn. 2) en-
den, aufhören. *Pa.* einer
Sache ein Ende machen.

סוּף *m.* Ende, Aeusserstes.

סוּף *m.* Meertang. יַמָּא דְסוּף
rothes Meer, arab. Meer-
busen.

סוּרְחָן *m.* Verkehrtheit, Schlech-
tigkeit, Sünde. *Stw.* סָרַח
verkehrt, schlecht handeln.

סוּחָא waschen.

סוּחִית *f.* Mist, Koth, Unrath.

סוּחַ vertreiben, stürzen.

סוּחַ umgeben, umgehen. *Aph.*

1) herumführen, zurück-
führen. 2) umgehen mit jem.

סוּרָא, סוּרָא *m.* Seite.

סוּהָרָא Mond.

סוּימָא *f.* Silber.

סוּיעַ *Pa.* helfen, unterstützen.

סוּף *m.* Ende, äusserste Gränze.

סוּכָא betrachten, nach etwas
hinsehen, spähen.

סוּכּוּם Zahl, Summe (Berech-
nung). *Stw.* סוּכּוּם.

סוּכַּ bedecken.

סוּכַּ *Ithpa.* betrachten, ver-
stehen, einsehen. (Hebr.
שׁוּכַּ).

סוּכַּ *m.* thöricht, dumm.

סוּכְלָחְנוּת *f.* Klugheit, Einsicht.

סוּכַּ in Gefahr seyn.

סוּלִיף, סוּלִיף verkehrt.

סוּלַעַם 1) ausleeren, ausschlürfen.
2) verschlingen, verzehren,
verderben.

סוּלַק aufsteigen, hinaufgehen,
fortgehen. *Pa.* wegneh-
men, entziehen.

סוּמַאל Engel des Todes. *S.*
die Anm. zu Gen. 3, 6. *S.*
5 *f.* *Stw.* סוּמַא blind seyn.

סוּמַא verbunden, benachbart
seyn. *Ithpa.* sich verbind-
den mit etc.

סוּמַא roth seyn, werden.

סוּמַא, שׁוּמַא hassen.

סוּמַא *f.* Hass, Feindschaft.

סוּמַא *m.* Feind, Hasser.

סוּמַא, סוּמַא *f.* Hass.

סוּעַד 1) stützen, helfen. 2)
erquicken (durch Speise).

סוּעַד, סוּעַדָא *m.* Erhaltung, Un-
terstützung.

סוּעוּדָא *f.* Speise, Mahlzeit.

סוּעוּרָא *m.* Heimsuchung, Be-
strafung, *animadversio.*

Stw. סוּעַר *w. m. s.*

סוּעוּדָא Hülfe, Unterstützung.

סוּעַר hinblicken, Acht haben,
entweder *a)* mit Wohl-
gefallen: sorgen für, sich
annehmen — oder *b)* mit
Misfallen: strafen, ahnden;

= פָּקַד.

סוּעַרָא Gerste.

סוּפָא Lippe.

סוּפַר trauern, betrauern.

סוּפִינָא *f.* Schiff.

סוּפַר (statt סוּפַר) Schreiber,
Schriftgelehrter.

סוּפַר Ufer, Gestade (سَاحِل; ܦܫܬܐ
Meeresufer).

סוּרְהַב eilen, beschleunigen.

סוּרַח verkehrt, schlecht han-
deln, sündigen.

סוּרִיקוּת *f.* das Eitele, Erfolg-
lose.

סוּרְבָא, סוּרְבָא *m.* Vorgesetzter,
Oberhaupt.

סָתָר, סְתָרָא *m.* das Verborgene, Heimliche.

ע.

עֵאָן = Hebr. צֹאן Schaaf-, Ziegenvieh.

עָבַד machen, thun. עֲבַד דִּין Recht üben. עַל שׁוֹלְטָן Herrschaft üben, herrschen.

עֶבֶר *m.* Sklav, Knecht, Diener.

עֲבוּר 1) Getraide (*proventus*).

2) Uebertretung, Sünde.

עֲבִידָא *f.* 1) Geschäft, Werk.

2) Handwerk. 1 Chron. 22, 15. st. des *Concr.* Handwerker.

עָבַר 1) vorbei, vorübergehen.

2) trop. übertreten (ein Gesetz). 3) schwanger werden. Gen. 16, 5. Jon.

Aph. 1) vorbeigehen, an sich vorübergehen lassen. 2) von Gesetzen: übertreten.

עֲבָרָא, עֲבָרָא *m.* das Jenseitige. בְּעֲבָרָא jenseits.

עֲגֻלָּא *f.* Wagen.

עַד bis, bis zu. עַד לָא noch nicht, bevor.

עָדָא 1) vorübergehen, zurückweichen. *Aph.* wegnehmen, rauben. 2) empfangen, schwanger werden.

עֲדָאָה Raub, Beute.

עֲרָבָא, עֲרָבָא *m.* Loos.

עֲרִוּיָא Empfangniss. *Pl.* עֲרִוּוּן Gen. 18, 12. Jon. Stw.

עֲרָא.

עֲרָאָה, עֲרָאָה *m.* Zeit, Jahr.

Stw. עָרַד zählen, bestimmen.

עֲרֵרָא, עֲרֵרָא *m.* Heerde.

עֲוָבָא *m.* Arbeit, Werk.

עוּד noch, ferner, wieder.

עוּוָה *f.* Vergehen, Sünde.

עוּלְלָן *Pl.* Kämme der Weintrauben, Trauben.

עוּלְמָא *St. emph.* עוּלְמָא oder עוּלְמָה (*עוּלְמָא*) *m.* Kind, Knabe, Jüngling.

עוּלְמָחָא *f.* Mädchen, Jungfrau. עוּמָק Tiefe.

עוּק gedrückt, bedrängt seyn. S. v. a. d. Hebr. צוּק.

עוּר aufwachen, erwachen.

עוּשָׁנָא, עוּשָׁנָא *m.* Kraft, Stärke.

עֵטְלָא, עֵטְלָא (*hebr. עֵצֶל*) faul.

עֵילָא, עֵילָא oben, oberhalb. מֵעֵיל = עֵיל מִן.

עֵינָא, עֵינָא *f.* Auge.

עֲכַבְּ verzögern, aufschieben.

עֲכָרָא zerrütten, ins Unglück bringen.

עַל 1) auf, über. 2) zu, bei (= אַל); עַל דִּי weil.

עֲלָאָה, עֲלָאָה erhaben.

עֲלָלָא 1) eingehen, hineingehen, (von der Sonne:) untergehen.

2) kommen. *Aph.* hinführen, herbeiführen.

עֲלָלָא Frucht.

עֲלָמָא *m.* 1) Ewigkeit, Vorzeit. 2) Welt.

עֲלֵעוּלָא, עֲלֵעוּלָא *m.* Sturmwind, Wetter, Ungewitter. Syr.

עֲלֵעוּלָא Sturmwind.

עֲלָחָא *f.* Brandopfer (= עוֹלָה).

עַם, עַמּוּאָ, *Pl. emph.* עַמּוּמָאָ *m.* Volk, Nation.

עַמּוּרָא *m.* Getraidehaufen, Mandel.

עֲמַל, עֲמָלָא *m.* Mühe, Arbeit,
Beschwerde, Ungemach.

עֲמָק tief seyn.

עָן, עָנָא *s. v. a.* עָאן.

I. עָנָא antworten, zu reden
beginnen.

II. עָנָא leiden, bedrängt seyn.

עֲנִין *m.* Sache, Ding.

עָנִין weissagen (aus dem Zuge
der Wolken). *S.* das folg.

עָנִין, עָנָנָא *m.* Wolke.

עֲנוּתָן *m.* leidend, hilflos. *Stw.*
עָנָא II.

עֲסָבָא Kraut.

עֵסֶק, עֵיסֶק Geschäft, Sache.
עַל עֵסֶק wegen.

עֲפָרָא, עֲפָרָא *m.* Staub.

עֲקָא *f.* Noth, Unglück. *Stw.* עֲקָא.

עֲקָבָא, עֲקָבָא *m.* Ferse.

עֲקִידָא das Binden.

עֲקָם verkehrt, schlecht seyn.

עֲקָרָא ausrotten. *Pa.* einem
Thiere die Sehne des Hin-
terfusses zerhauen, es läh-
men.

עֲרִבָא *Pilel* von עֲרַב bestürzt
machen, beunruhigen.

עֲרִבָא bestürzt, in Angst, Noth
seyn.

עֲרוּקָא Flucht, Zuflucht. *Stw.*
עֲרוּקָא.

עֲרִטָא, עֲרִטָא entblösst seyn,
werden.

עֲרִטָא *m.* nackt.

עֲרִים *m.* listig, verschlagen.

עֲרוּקָא, עֲרוּקָא *m.* Flüchtling.

עֲרִלָא, עֲרִלָא unbeschnitten, mit
dem Nebenbegriff: unrein,
profan.

עֲרַע begegnen, sich zutragen.
Pa. zusammenrufen, her-
beirufen.

עֲרַק flihen, entfliehen.

עֲרַקָא, עֲרַקָא *f.* Riemen.

עֲתִרָא *Ithpe.* stehen, bereit
seyn, auch trans. stellen.

Pa. stellen, zurecht ma-
chen.

עֲתִירָא *m.* bereit, bevorstehend;
künftig.

עֲתִיקָא *m.* alt.

עֲתִירָא *m.* Reichthum.

עֲתִירָא *Pa.* bereichern, reich
machen *s. v. a.* d. Hebr.
עֲשֵׂר.

פ.

פִּגְרָא zerstören, auflösen.

פִּגְרָא, פִּגְרָא *m.* Leichnam.

פִּילְחָן *m.* Dienst, Verehrung
(Gottes).

פִּימָא, פִּימָא *m.* Mund. *לפום se-*
cundum.

פִּיקְרָא *m.* Gebot, Vorschrift,
Lehre.

פִּירְעָנָא *f.* Strafe.

פִּירְקָא *m.* Hülfe, Errettung,
Befreiung. *Stw.* פִּירְקָא.

פִּיחָא *m.* Töpfer (Syr. u. Arab.
dasselbe).

פִּיטָא fett, gemästet.

פִּיטָא *m.* Hammer.

פִּיטָא fortgehen.

פִּירָא *m.* Grube, Behälter.

פִּירָא Frucht. *Stw.* פִּירָא. *S.*
Gram. S. 82.

פִּלְגָא *Pa.* theilen, vertheilen,
zerstreuen.

פִּלְגָא *f.* Trennung, Spaltung,
trop. Bedenklichkeit.

פִּלְגָא leinenes Unterkleid, *σιν-*
δων, סִינִין.

פָּלַח 1) dienen, arbeiten. 2) verehren.

פֹּלֵחַ *m.* Ackersmann, Feldbauer.

פָּנָא Abend. Stw. פָּנָא sich wenden, kehren.

פָּנַע *Pa.* zerschmettern, zerstreuen.

פָּנַק *Pa.* ergötzen (den Gauden).

פָּסִיל verwerflich, profan.

פָּסַל aushauen (Götzenbilder), dah. entweihen, entstellen.

פָּסַל *m.* Steinhauer.

פָּסַק 1) schneiden, abschneiden. 2) beschliessen (*decernere*). 3) aufhören.

פָּסַק, פָּסְקָא 1) Stück. 2) Beschluss.

פָּעָה rufen, hervorrufen.

פָּצָה befreien, erretten.

פָּצִיר *m.* Grube, Bach.

פָּקַד *Pa. m. Acc.* beauftragen, Vorschriften ertheilen.

פָּקוּד *m.* Vorschrift, Befehl.

I. פָּקַק verschliessen, verstopfen.

II. פָּקַק graben, forschen.

פָּרוּל, פָּרוּלָא *m.* Eisen. S. Gram. S. 76.

פָּרַח 1) aufblühen, sprossen.

2) fliegen, fortfliegen.

פָּרְחָא Heuschreckenart = Hebr. יִלֵּק.

פָּרִיעַ, בְּפָרִיעַ *adv.* schnell, eilig.

פָּרִיק *m.* Befreier, Erretter.

פָּרִישׁ ausgezeichnet, ausserordentlich, wunderbar.

פָּרַס sich bewegen, zucken.

פָּרַס weiden. Trop. von den Propheten.

פָּרַס *m.* Hirt, Führer (Prophet).

פָּרַס ausspannen, ausbreiten, theilen.

פָּרַסָא *f.* Huf, Klaue.

פָּרַע zahlen, vergelten. *Ith-pe.* 1) rächen, strafen. 2) erlösen, *vindicare*.

פָּרַק befreien, erretten.

פָּרַק, פָּרְקָא *m.* 1) Riss. 2) Scheideweg.

פָּרַשׁ 1) trennen, scheiden. 2) sich scheiden, d. h. auszeichnen, wunderbar, ausserordentlich seyn.

פָּרַשׁ *m.* Reiter.

פָּשַׁט ausstrecken.

פָּשַׁר auslegen, deuten.

פָּחָם *m.* 1) Wort, Ausspruch. 2) Brief, Edict. 3) Sache, Etwas.

פָּחוּר *m.* Tisch.

פָּחַח öffnen.

פָּתִי weit, geräumig.

צ.

צָבָא wollen, geneigt seyn.

צָבַח wenig, ein wenig.

צָבַע eintauchen, färben.

צָבַע Farbe.

צָבַעוֹן bunt, farbig.

צָרָא zerstören, zertrümmern.

צָרוּ *f.* Verwüstung, Zerstörung.

צָדִיק *m.* gerecht, fromm.

צָוַח schreyen, rufen.

צוּם fasten.

צוּרִי *m.* Tyrier.

צוּחַ hören, aufmerken.

צָחוּת *f.* Durst.

צִירוּנִי *m.* Sidonier.

צָלָא sich beugen. *Pa.* beten.
 צָלַח gelingen, gerathen, glücklich seyn. *Aph.* glücklich vollenden, ausführen; auch *intrans.* gelingen, gerathen.
 צָמַח hervorsprossen. *Aph.* hervorbringen (von Aekern).
 צָעַר Schmerz, Betrübniss empfinden, unglücklich seyn.
 צָעַר, צָעָרָא *m.* Schmerz, Betrübniss, Noth.
 צָפוֹן *m.* Mitternachtsgegend, Norden.
 צָפָר, צָפָרָא *m.* Morgen. *Adv.* morgens, früh.
 צָפַר *c.* Vogel, Geflügel.
 צָרְבָא, צָרְבָא Stärke, Kraft.
 צָרִיף bedürftig.
 צָרָף *m.* Bedürfniss, Nothwendigkeit.
 צָרַף reinigen, läutern.
 צָרְפָת Stadt bey Sidon, Sarepta (nach den Rabbinen Frankreich). *Obad.* 20.

ק.

I. קָבַל empfangen, annehmen. *Pa.* gehorchen, lernen (*accipere*), erhören.
 II. קָבַל dunkel, finster seyn, werden.
 קָבַל *m.* Finsterniss.
 קָבַל, קָבַל 1) vor, gegenüber. 2) wegen, auch לְקַבֵּל; קָבַל דִּי *propterea quod*, קָבַל-דִּי eben deshalb.
 קָדִישׁ *m.* heilig.
 קָדַם, קָדַם vor, gegen, wegen; מִפְּנֵי קָדַם *s. v. a. d. Hebr.* מִפְּנֵי קָדַם auch bloss für מִן; קָדַם דִּי

propterea quod, קָדַם עַל לָא bevor.
 קָדַם vorangehen, zuvorkommen, etwas früh thun.
 קָדַם, קָדַמָא 1) Osten. 2) das Vordere, von der Zeit: Anfang, Vorzeit; מִלְּקָדַמִּין von Alters, von Alters her.
 קָדַשׁ *Pa.* heiligen, weihen.
 קָוַם aufstehen (auch feindlich), stehen. *Pa.* 1) feststellen, versichern, anordnen, unterstützen. 2) lebendig machen, beim Leben erhalten.
 קוּץ sich eckeln, verabscheuen.
 קוּרְטוּר, קוּרְטוּר Schatz, Haus.
 קָטַל tödten.
 קָטַמָא, קָטַמָא *m.* Asche.
 קָטוּף, קָטוּף *m.* Winzer.
 קָיַטָא, קָיַטָא *m.* Sommer. = *Hebr.* קַיִץ.
 קָיַם *m.* Festsetzung, Verordnung, Gebot. 2) Bund. קָיַמָא Bundeslade.
 קָיַם feststehend, dauernd, beständig.
 קִיסָא Holz (im Syr. *dass.*). *Pl.* קִיסִין.
 קוֹל (hebr. קוֹל) *m.* Stimme.
 קָלוּא feurige Schlange. *Stw.* קָלוּא.
 קָלִיל leicht, schnell. *Adv.* wenig.
 קָלִים loben, preissen.
 קָלַף abschälen, abstreifen.
 קָמָא *f.* Statue. *Stw.* קוּם.
 קָמוּר, קָמוּר *m.* Gürtel, Schurz. *Stw.* קָמַר *Pa.* umgürten.
 קָנָא *m.* Nest.
 קָנָא erlangen, erwerben.
 קָנְטָר *m. centenarius*, Gewicht von 100 Pfund.

- קפא gerinnen, sich zusammenziehen, sich verbinden, vereinigen.
- קץ, קצא *m.* Ende.
- קצץ abschneiden, abhauen.
- קרא 1) rufen, nennen (שמי) er wird nach meinem Namen genannt, gehört mir an). 2) lesen, vorlesen.
- קרא, קראה das Gesetzbuch. Stw. קרא *n.* 2.
- קרב 1) sich nähern. *Pa* darbringen. 2) herfallen über jem.
- קרב *m.* Schlacht, Krieg.
- קרבו *m.* Opfer.
- קרי, קרוא, auch קרתא, seltner קוריח, קוריחא *f.* Stadt.
- קריץ Morgen, auch *adv.* morgens, frühe.
- קרץ *m.* Stück (Stw. קרץ abreißen, abkneipen) אכל קרצי die Stücken jem. fressen, d. h. jem. verleumden, denunciren.
- קרחה *s.* קרי.
- קש, קשא *m.* Halm, Stoppel.
- קשות, קושטא 1) Wahrhaftigkeit, Zuverlässigkeit, Treue. 2) Wahrheit. בקושטא wahrhaftig, allerdings.
- קשי hart, schwer.
- קשית *m.* wahrhaftig, wahr.
- קשיש *m.* Greis.
- קשת, קשתא *f.* Bogen.
- קתרוס Cithar, κίθαρα.
- ק.
- ראש *s.* ריש.
- רב, רבא viel, gross. Subst.
- Oberster, Anführer. Stw. רב.
- רבא gross seyn, werden, wachsen. *Pa.* gross machen, erhöhen.
- רבא Ithpal. אחררבא sich gross machen, brüsten.
- רבון *m.* Herr.
- רבי *m.* Kind, Knabe.
- רבין Grosse, Vornehme.
- רבע liegen. (Hebr. רבץ).
- רבג verlangen, wünschen.
- רבז zürnen. *Aph.* zum Zorn reitzen, zornig machen.
- רבז, רוגזא *m.* Zorn, Grimm.
- רבש lärmern, toben.
- רדא züchtigen, lehren.
- רדה verfolgen, erstreben (*sectari*).
- רהט laufen, hinzulaufen. (Hebr. רויץ).
- רוא betrunken, berauscht seyn.
- רוא, רוי *m.* trunken, berauscht.
- רוחצן, רחצן *m.* Vertrauen, Hoffnung. לרחצן *adv.* sicher.
- רום hoch seyn. *Aph.* erhöhen, aufheben.
- רו *m.* Geheimniss. (Syr. dasselbe).
- רחל *f.* Mutterschaaf, Schaaf.
- רחם *Pa.* sich erbarmen, lieben.
- רחמות *f.* Liebe, Erbarmen.
- רחמין dasselbe.
- רחץ vertrauen, hoffen.
- רחק fern seyn, sich entfernen, mit *Acc.* verlassen, verabscheuen.
- רטש verlassen.

ריק *Aph.* ausleeren.
 ריקון *m.* leer, öde.
 ריש, ראש *m.* 1) Haupt, Kopf.
 2) architekton. Kapital,
 Portal. 3) Oberhaupt, An-
 führer.
 רכב *m.* Reiter.
 רכוב *m.* Knie.
 רפיק *zart.*
 רם hoch, vornehm.
 רמא werfen, schleudern.
 רמזא Granatapfel.
 רמז winken, bezeichnen.
 רמש, רמשא *m.* Abend.
 רנו 1) laut rufen, vom Getösch
 der Aufrührer. 2) jubeln.
 רסס Tropfen.
 I. רעא, רעי 1) weiden. 2) lei-
 ten, beherrschen.
 II. רעא (hebr. רצה) wollen,
 wünschen, begehren.
 רענא Wille, das Wohlwollen.
 רעונ *f.* Wille, Wunsch, Be-
 gehren, Gelüste.
 רעיא Weide.
 רעיון *m.* Gedanke, Sinn.
 רעי *m.* Hirt.
 רעון *s. v. a.* רעיון.
 רעם *Ithp.* murren.
 רעע zerschlagen.
 רשא können, vermögen.
 רשו, רשוה *f.* Vermögen, Macht,
 Erlaubniss.
 רשמ zeichnen, bezeichnen.
 רשע, רשעא *m.* Frevel, Ruch-
 losigkeit.
 רשעונ *f.* Frevel, Gottlosig-
 keit.
 רחח aufwallen, zornig werden.
 רחיק *m.* Wagen, Streitwagen.
 רחית *m.* Schrecken.
 רחת erschrecken, fürchten.

ש.

שאר *Ithpe.* übrig seyn, bleiben.
 שאר, שארא *m.* Ueberrest.
 שב *s. v. a.* שבע sieben.
 שבא gefangen fortführen.
 שבהור *m.* Ruhm, Ehre. *Stw.*
 שבהר.
 שבח *Pa.* loben, lobsingen,
 preisen.
 שבי *f.* Gefangenschaft.
 שביל *m.* Pfad, Weg.
 שבק 1) verlassen, entlassen,
 überlassen. 2) verzeihen,
 vergeben.
 שבשין *Pl.* Schösslinge, Zweige.
 שגר werfen, herabwerfen,
 wegwerfen.
 שגשג aufregen, verwirren, in
 Schrecken, Verwirrung set-
 zen.
 שדא ausschütten, ausgiessen.
 שדך ruhen, ausruhen.
 שדר schicken.
 שדא *Pa.* setzen, legen; mit
Acc. machen zu etwas.
 I. שוט umherlaufen, *discur-*
sitare. שוטט von Augen:
 hin und herschweifen.
 II. שוט verachten.
 שווי Lager, Bett.
 שום *m.* Nahme. *S.* שם.
 שור *m.* Mauer.
 שוק *m.* freier Platz, Strasse,
 Markt.
 שושבן *m.* Gefährte, Freund,
 insbes. Bräutigamsführer.
 שופרא *f.* Schönheit.
 שטה *Ittaph.* sich thöricht,
 unsinnig stellen, rasen, un-
 sinnig seyn.
 שטי *m.* Thor, Unsinniger.

- שייב, שׂוּב befreien, erretten.
שיצי 1) vollenden, beendigen.
2) verzehren, aufreiben, zu Grunde richten.
שרוי, שׂרוּיָא *m.* Anfang.
שׂכב liegen.
שׂכח finden, antreffen. *Aph.*
erlangen, bekommen.
שׂכינא, שׂכִינְהָא *f.* Wohnung;
bei den Targumisten von dem Inwohnen der göttlichen Majestät im Tempel, dann überhaupt statt göttl. Gegenwart, an solchen Stellen, wo nach dem hebr. Texte Gott selbst unmittelbar in der Sinnenwelt thätig ist. Stw. שׂכון wohnen.
שׂכלל vollenden, vollkommen machen. S. כלל.
I. שלא ruhig seyn, feiern, aufhören.
II. שלא irren, abirren.
III. שלא herausziehen, ausziehen.
שׂלהוביח *f.* Flamme. Stw. להב (vgl. להב).
שׂלהי ermüdet, erschöpft seyn; *Schaph.* von להא.
שׂלה *f.* Irrthum, Verwirrung.
שׂלה schicken, senden. *Pa.* fortschicken, entlassen.
שׂלט herrschen, beherrschen. *Aph.* zum Herrscher machen.
שׂלטון *m.* Herrscher.
שׂליט herrschend, mächtig.
שלם *m.* Friede, Heil, Glück.
שׂלהי ausziehen, herausziehen (vom Schwerdte).
שׂלשלה, שׂלשלה *f.* Kette. *Plur.* שׂלשלהן (wie von שׂלשלהן s. Gram. S. 80. Anm. 1.) Hebr. שׂרשרה; die Buchst. ל und ר wechseln in den Dialekten öfters, vgl. הלצים Hüften, chald. חרצין.
שׂם, שׂמא, auch שׂום *m.* Nahme. S. Gram. S. 83.
שׂמוטא (Abfresser, Verwüster) Art Heuschrecken.
שׂמיא *m.* Himmel.
שׂמן Fett.
שׂמש dienen, bedienen.
שׂן, שׂפא *m.* Zahn. כִּיפּא Spitze des Felsen.
שׂנא sich ändern, verändern.
שׂנא *f.* Jahr. *Pl.* שׂנין.
שׂנח *f.* das Schreckliche, Abscheuliche.
שׂנין scharf.
שׂנו, שׂנבא *m.* Spitze.
שׂעא *Ithpa.* aufzählen, herzählen.
שׂעא *f.* Stunde, Zeitpunkt.
שׂפיהח *f.* Heilmittel.
שׂפילה Ebene.
שׂפיר schön.
שׂפל niedrig, gering.
שׂפר schön seyn, gefallen.
שׂפרפר *m.* Morgenröthe.
שׂצא s. שיצא.
שׂקה *Aph.* zu trinken geben, tränken.
שׂקר, שׂקרא *m.* Lüge, Trug. נְבִיִי שׂקרא Lügenpropheten, falsche Propheten.
שׂקע *Pa.* eintauchen, versenken.
שׂרא 1) lösen, auflösen. 2) los, frei machen. 3) Lager aufschlagen, sich niederlassen, wohnen. *Pa.* eröffnen, aufangen.
שׂחא trinken.
שׂתיל Pflanzung.
שׂתם gründen, befestigen.
שׂתק schweigen, verstummen.

שׁ.

שָׂל *Aphel.* אֲשָׂל *weise, verständig seyn.*

שָׂנא *s. סָנא.*

שָׂפָה *f. שְׂפָתָא שפּתא, Lippe, Mund.*

I. שָׂפַק, שָׂפַק 1) schlagen (die Hände zusammenschlagen).

2) Beifall klatschen, beistimmen.

II. שָׂפַק, שָׂפַק überflüssig, hinreichend seyn.

ת.

תָּאוּבָא *f. Sehnsucht, Begierde. Stw. תָּאב.*

תָּאוּבָא *f. Feigenbaum, Feige.*

תָּבִיר *Unterdrückung, Elend.*

תָּבֵן, תָּבֵן *m. Stroh.*

תָּבַע *suchen, aufsuchen.*

תָּבַר *zerbrechen. Itkpe. trop. den Muth verlieren.*

תָּבַר, תָּבַרָא *m. Unterdrückung, Demüthigung.*

תָּד *m. Brust. (Hebr. שֵׁד).*

תָּדִירָא *adv. beständig, immer.*

תָּהוּם *m. Meer, Meeresfluth.*

תָּוֵב 1) zurückkehren. 2) sich abwenden, sich bekehren.

3) zurücktreten (ein Versprechen zurücknehmen).

Aph. 1) zurückbringen, wiedergeben. 2) antworten, *sc.*

הַשִּׁיב דְּבַר *vgl. פְּחָגְמָא.*

תָּוּסְקָפָא *f. Veranlassung, Ursache. Stw. תָּסַף.*

תָּוּקָא *m. Kraft.*

תָּוּר *m. Stier.*

תָּוּשְׁבָתָא *f. Lob, Preis, Lobgesang. Stw. שָׁבַח.*

תָּוּחַב *m. Bewohner, Einwohner. Stw. יָחַב.*

תָּוּחַמ *m. Gränze (Gebiet), Ende. תָּחַח, תָּחַח unter. S. Gram. S. 89.*

תָּוּיבּוּת *f. Schiff, Fahrzeug.*

תָּלָא *hängen.*

תָּלִיל *erhaben, hoch, herrlich.*

תָּלַח, תָּלַח *drei.*

תָּמ, תָּמֵן *dasselbst; מִתָּמֵן von da, לְתָמֵן dahin, לְתָמֵן wohin.*

תָּמִימוּת *f. Unschuld, Rechtsschaffenheit.*

תָּמַד *stützen, halten.*

תָּנִין *m. der Zweite.*

תָּנָא, תָּנָא *m. Rauch.*

תָּעִנְיָא *f. das Fasten, Casteien. Stw. עָנָה II.*

תָּפּוּקִין *Pl. Ergötzlichkeiten, deliciae. Stw. פָּנַק.*

תָּקוּף *f. Stärke, Kraft.*

תָּקִיף 1) mächtig, stark, vornehm. 2) Vornehmer, Fürst.

תָּקִיף *stark, tapfer.*

I. תָּקַל *wägen, zuwägen.*

II. תָּקַל (= Hebr. כָּשַׁל) *anstossen, straucheln, fallen.*

תָּקְלָא, תָּקְלָא *der Anstoss, Fall. Pl. תָּקְלוּ.*

תָּקוּ *Aph. befestigen, ordnen, einrichten.*

תָּקַף 1) wachsen, stark werden. *Aph.* stark machen, befestigen.

2) zürnen, böse werden.

תָּקָא, תָּקָא *Stärke, Macht, Ruhm.*

תָּרַף *Pa. vertreiben, austreiben.*

תָּרַם *Pa. trennen, wegnehmen.*

תָּרַנְגוּל *m. Hahn.*

תָּרַע *zerreißen, zerbrechen.*

תָּרַע, תָּרַע *m. Thor (= שַׁעַר).*

DATE DUE

~~APR 30 1901~~

~~JUN 15 1902~~

GAYLORD

PRINTED IN U.S.A.

PJ5259 .W76

Chaldaisches Lesebuch, aus den Targumim

Princeton Theological Seminary-Speer Library

1 1012 00002 4432